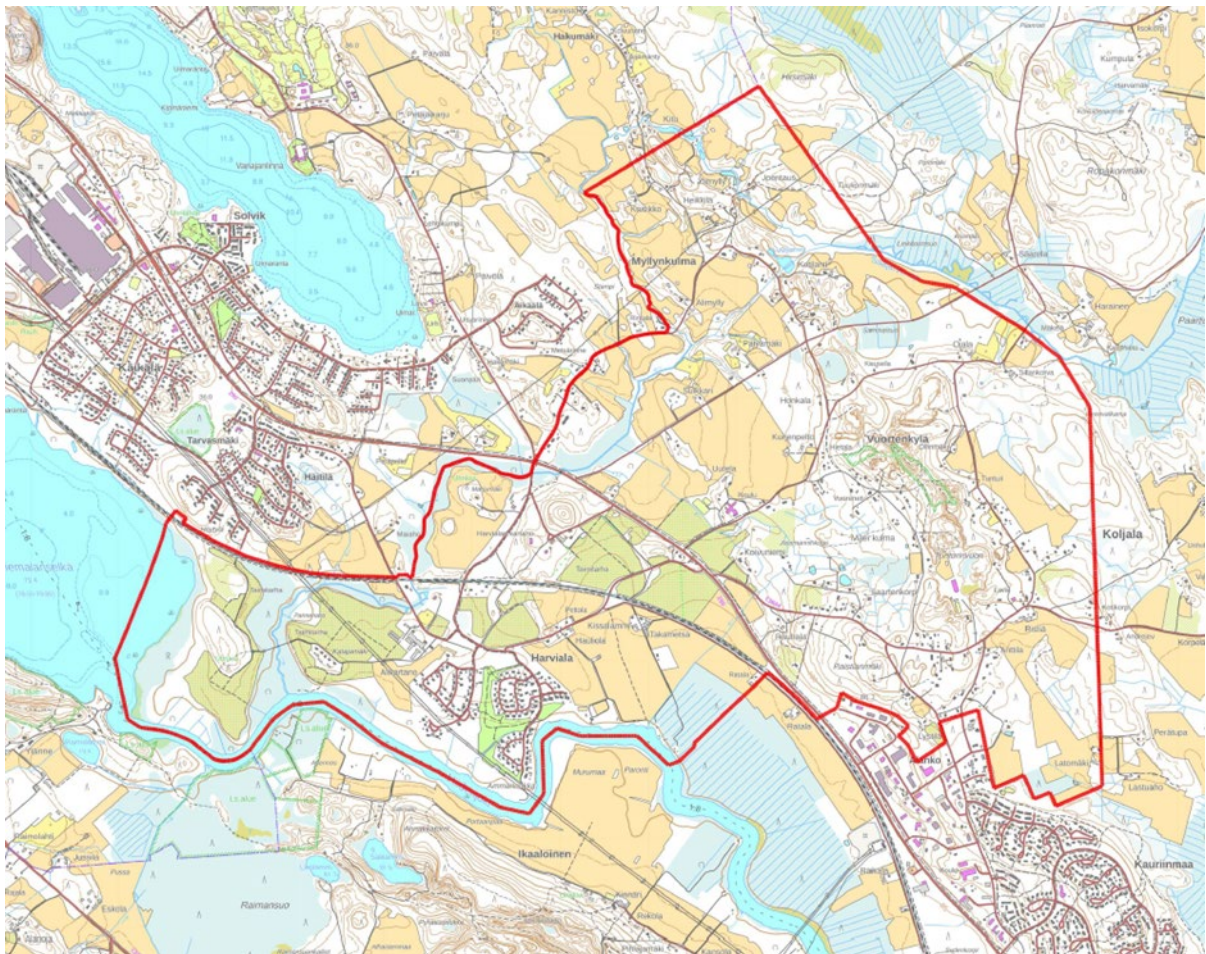

Harvialan osayleiskaava

Luonnosvaiheen kaavaselostus 31.1.2025

HARVIALAN OSAYLEISKAAVA

Luonnosvaiheen kaavaselostus (täydentyvä)

Kaavaselostus koskee 31.1.2025 päivättyä kaavakarttaa merkintöineen ja määräyksineen.

Kaavan käsittelyvaiheet

Aloitusvaihe ja vireilletulo

Kaavoituksen aloituspäätös, kunnanhallitus 14.3.2022 § 80

Kaavoituksen vireilletulo ja OAS:n nähtävälle asettaminen, tekninen lautakunta 16.5.2023 § 108

Kuulutus vireilletulosta 25.5.2023

Aloitusvaiheen kuuleminen, OAS nähtävillä 25.5.-26.6.2023 (AkL 62 § ja 63 §)

Luonnosvaihe

Kaavaluonnoksen nähtävälle asettaminen, tekninen lautakunta 21.1.2025 § 5 (palautettiin valmisteluun)

Kaavaluonnoksen nähtävälle asettaminen, tekninen lautakunta 11.2.2025 §

Luonnosvaiheen kuuleminen, kaavaluonnos nähtävillä x.x.-x.x.2025 (AkL 62 §, MRA 30 §)

Ehdotusvaihe

Kaavaehdotuksen nähtävälle asettaminen, tekninen lautakunta x.x.xxxx §

Kaavaehdotuksen nähtävälle asettaminen, kunnanhallitus x.x.xxxx §

Ehdotusvaiheen kuuleminen, kaavaehdotus nähtävillä x.x.-x.x.xxxx (AkL 65 §, MRA 19 §)

Hyväksyminen

Kunnanhallitus x.x.xxxx §

Kunnanvaltuusto x.x.xxxx § (AkL 37 §)

Voimaantulo

Kaava on tullut voimaan x.x.xxxx

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO.....	1
2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT.....	2
2.1 SUUNNITTELUTILANNE	2
2.1.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	2
2.1.2 Maakuntakaava	2
2.1.3 Maankäytön rakennemallit.....	4
2.1.4 Yleiskaava	5
2.1.5 Asemakaava	7
2.1.6 Rakennusjärjestys	8
2.1.7 Selvitykset	8
2.1.8 Rakennuskiellot	9
2.1.9 Pohjakartta ja suunnitteluaineisto.....	9
2.2 RANTA-ALUEIDEN MITOITUSMENETELMÄ.....	9
2.3 SELVITYS ALUEEN NYKYTILASTA	13
2.3.1 Alueen yleiskuvaus	13
2.3.2 Rakennettu ympäristö	15
2.3.5 Kulttuuriympäristö ja maisema.....	16
2.3.6 Luonnonympäristö	20
2.3.8 Liikenne	26
2.3.9 Yhdyskuntatekniset verkostot.....	29
2.3.10 Ympäristön häiriötekijät.....	30
3. KAAVOITUKSEN TAVOITTEET	36
3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	36
3.2 Seudulliset yleistavoitteet	38
3.3 Kunnan tavoitteet.....	39
3.3.1 Asuin- ja lomarakentamisen tavoitteet.....	40
3.3.2 Elinkeinorakentamisen tavoitteet.....	41
3.2.3 Liikennetavoitteet	41
3.2.4 Muut tavoitteet	41
3.4 Osallisten tavoitteet.....	42
4. KAAVOITUSPROSESSI JA SUUNNITTELUN VAIHEET	42
4.1 Kaavoitusprosessi	42
4.2 Kaavoituksen käynnistäminen	42
4.3 Vireilletulo, osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute	43
4.4 Luonnosvaihe.....	43
4.5 Kaavaluonnokseen tehdyt muutokset.....	44
4.6 Ehdotusvaihe.....	44
4.7 Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset.....	44

5. YLEISKAAVAN MAANKÄYTTÖRATKAISUN KUVAUS	44
5.1 Yleiskuvaus.....	44
5.2 Asuminen.....	45
5.3 Liikenne.....	45
5.4 Palvelut.....	45
5.5 Työpaikka- ja yritysalueet.....	46
5.6 Yhdyskuntatekninen huolto ja energia.....	46
5.7 Virkistys- ja viheralueet.....	46
5.8 Kulttuuriympäristö.....	46
5.9 Luonnonympäristö.....	46
6. KAAVARATKAISUN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI.....	46
6.1. Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen	47
6.3 Vaikutukset liikenteeseen ja teknisen huollon järjestämiseen	47
6.2 Vaikutukset palveluihin ja työpaikkoihin.....	48
6.4 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön.....	48
6.5 Vaikutukset maisemaan ja viheralueisiin.....	49
6.6 Vaikutukset kulttuuriympäristöön.....	49
6.7 Vaikutukset vesistöihin ja pohjaveteen.....	49
6.8 Vaikutukset maa- ja kallioperään.....	50
6.9 Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset	50
6.10 Vaikutukset turvallisuuteen ja terveellisyteen.....	51
6.11 Sosiaaliset vaikutukset	51
6.12 Vaikutukset ilmastoon.....	51
7. KAAVAN OIKEUSVAIKUTUKSET JA TOTEUTTAMINEN	52

LIITTEET

- Liite 1. Ranta-alueiden emätilaselvitys
- Liite 2. Vireilletulovaiheen palauteraportti
- Liite 3. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)
- Liite 4. Harvialan osayleiskaavaluonnos

ERILLISET LIITTEET (lähtötietoaineistoa)

- Harvialan osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi, Heilu Oy 1.4.2021
- Harvialan yleiskaava-alueen luontoselvitys, Teppo Häyhä 28.7.2021
- Harvialan osayleiskaava-alueen tie- ja raideliikennemeluselvitys, Promethor Oy 18.8.2022
- Harvialan osayleiskaava-alueen kulttuuriympäristöselvitys, Heilu Oy 4.3.2024
- Harvialan osayleiskaava-alue, Alikartanon tien linja-autoreitin tarkastelu, WSP Finland Oy 21.11.2024

1. JOHDANTO

Harvialan osayleiskaavan laadinta on ollut kunnan tavoitteena pitkään. Yleiskaavaa on aloitettu laatimaan ensimmäisen kerran jo 2000-luvun alkupuolella, mutta työ on keskeytynyt luonnosvaiheeseen vuonna 2003. Näin ollen kaavoituksessa hyödynnetään myös jo aikaisemmin laadittuja selvityksiä ja aineistoja mahdollisuuksien mukaan. Kaavoituksen tueksi on laadittu uusia selvityksiä vuodesta 2021 lähtien.

Harvialan alue on osoittautunut vetovoimaiseksi asuinpaikaksi. Alue on rakenteeltaan monipuolinen ja toiminnot ovat sijoittuneet melko hajanaisesti ympäri aluetta. Alueelle on tarpeen laatia yleiskaava, mikä on kunnissa keskeinen ja tärkeä maankäytön suunnittelun väline. Yleiskaava kuvastaa alueen nykytoimintojen lisäksi tavoitellun kehityksen periaatteet pitkälle tulevaisuuteen. Yleiskaava voidaan laatia koko kunnan alueelle tai vain tietyille alueille kuten nyt, jolloin käytetään usein nimitystä osayleiskaava. Alueidenkäyttölain 36 §:n mukaan kunnan tulee huolehtia tarpeellisen yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla.

Harvialan osayleiskaavan tavoitevuosi on 2050. Kaava laaditaan alueidenkäyttölain mukaisena yleispiirteisenä aluevarauskaavana ja oikeusvaikutteisena, eli se on siten ohjeena asemakaavoituksessa ja muussa tarkemmassa suunnittelussa. Hiidenjoen ja Miemalanselän ranta-alueiden osalta kaava toimii myös oikeusvaikutteisena rantaosayleiskaavana, mikä mahdollistaa suoraan rakentamislupien myöntämisen alueilla, joita ei ole asemakaavoitettu eikä tarkoitus asemakaavoittaa (Akl 72 §). Suunnittelussa noudatetaan rantasuunnittelun käytänteitä, eli rakennuspaikat määritellään rantamitoituksen perusteella.

Kaavoitus on monivaiheinen prosessi, jota tehdään vuorovaikutteisesti ja yhteistyössä eri tahojen kanssa. Viranomaisten lisäksi asukkailla ja muilla halukkailla on mahdollisuus osallistua kaavoitukseen. Kaavoituksen käynnistyessä on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain ja nykyisin alueidenkäyttölain edellyttämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), jossa on kuvattu kaavan osallistumis- ja vuorovaikutusmenettely, lähtökohdat, alustavat tavoitteet sekä osalliset. OAS pidetään nähtävillä koko kaavoitusprosessin ajan ja sitä päivitetään tarpeen mukaan työn edetessä.

Tämä kaavaselostus on tärkeä kaavoitusprosessiin kuuluva asiakirja, mitä täydennetään kaavan hyväksymiseen asti. Kaavaselostuksessa kuvataan tarkemmin kaavan lähtökohdat ja tavoitteet, työn vaiheet, kaavaratkaisun perustelut, mahdolliset suositukset toteuttamistoimista sekä arvioidaan kaavan vaikutuksia. Kaavaselostus auttaa tulkitsemaan myös kaavakarttaa. Tämä kaavaselostus tulee olla saatavilla, kun alueella ryhdytään jatkosuunnittelu- ja toteutustoimenpiteisiin.

Janakkalassa 31.1.2025

Sonja Tanner
yleiskaavasunnittelija
Janakkalan Kunta

Piia Tuokko
maankäyttöpäällikkö
Janakkalan kunta

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

2.1 SUUNNITTELUTILANNE

Osayleiskaavan laadintaa ohjaavat monet erityislait ja asetukset, suunnitelmat, selvitykset ja tavoitteet. Keskeisimpinä alueidenkäyttölaki (AKL) ja rakentamislaki (RakL) sekä näitä tarkentava maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA). Kaavan laadintaa ohjaavat lisäksi maankäytön suunnittelujärjestelmän ylemmät tasot, eli valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntakaava. Lisäksi laadintaa ohjaavat muut maankäytön suunnitelmat, kuten rakennemallit, voimassa olevat yleis- ja asemakaavat, selvitykset sekä kunnan rakennusjärjestys. Kaikki edellä mainitut toimivat suunnittelun lähtökohtina, vaikuttaen osaltaan kaavan maankäyttöratkaisuihin.

2.1.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Tavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Tavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen, jotka ovat:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Kaavaselistuksen kohdassa 3. Kaavoituksen tavoitteet kerrotaan, miten valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet toteutuvat kaavassa.

2.1.2 Maakuntakaava

Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040

Alueella on voimassa Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040, joka on saanut lainvoiman 21.10.2021. Maakuntakaava on Hämeen liiton laatima yleispiirteinen pitkän aikavälin suunnitelma maakunnan alueiden käytöstä, jossa on sovitettu yhteen valtakunnalliset- ja maakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Maakuntakaavan mukaiset merkinnät ja aluevaraukset on huomioitava kuntien kaavoituksessa sekä muussa alueidenkäytön suunnittelussa.

Kuva 1. Ote Kanta-Hämeen maakuntakaavasta 2040.

Maakuntakaavan merkinnät suunnittelualueella:

<p>TP Työpaikka-alue TP (Harviala 337): Merkinnällä osoitetaan monipuoliset työpaikka-alueet, joissa voi olla tuotantoa, toimisto- ja palvelutyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastoita.</p>	<p>Ekologinen yhteystarve (vihreä nuolikatkoviiva): Merkinnällä osoitetaan ekologiseen verkostoon kuuluvat olemassa olevat tai tavoitteelliset yhteystarpeet.</p>
<p>Ar Taajamatoimintojen reservialue Ar (92, 104, 105): Merkinnällä osoitetaan uudet tai taajamatoimintojen alueiksi muuttuvat asuminen, kaupan ja muiden palveluiden, työpaikkojen sekä muiden taajamatoimintojen rakentamisalueet liikenne- ja viheralueineen. Alueelle on mahdollista sijoittaa vain merkitykseltään paikallisia vähittäiskaupan yksiköitä.</p>	<p>Merkittävästi parannettava päärata: Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti merkittävään rataverkkoon kuuluvat pääradat, joiden liikennetarve edellyttää radan merkittävää parantamista ja raidekapasiteetin merkittävää lisäämistä.</p>
<p>SM Muinaismuistola SM (Niemenpään kartano 852, Kodjala 131): Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolain nojalla rauhoitettuja muinaismuistola-alueita ja niiden suojelualueita. Alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>	<p>Taajamajuna-asema (la) (Harviala, uusi): Merkinnällä osoitetaan kehitettävät taajamajuna-asemat.</p>
<p>V Virkestys-, retkeily- tai ulkoilualue V (Miemalanselän itäranta 395): Virkestys-, retkeily- tai ulkoilualuemerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittäviä vapaa-ajan, retkeily- ja luontomatkailun sekä viherväylien kannalta tärkeitä alueita. Merkinnällä osoitetaan myös seudullisesti merkittävät taajamiin liittyvät virkistysalueet ja/tai taajamien ekologisen verkoston kannalta erityisen tärkeitä alueita. Alueilla voi sijaita olemassa olevia vakituksia tai lomarakennuspaikkoja.</p>	<p>Taajamajuna-kehittämisen tie: Merkinnällä osoitetaan seudullisia tieyhteyksiä, joita kehitetään liikennenympäristöltään kaupunkimaisena väylänä osana seudun yhdyskuntarakennetta.</p>
<p>SL Luonnonsuojelualue SL (Tunturivuori 780): Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita. Alueet sisältävät valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteet. Alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>	<p>Voimajohtolinjat (Z) 110 kV: Voimajohtolinjamerkinnällä osoitetaan alueverkkoihin kuuluvat 110 kV voimajohtolinjat. Rakentamiskieltoalue on valtioneuvoston antaman lunnastuspäätöksen mukainen. 110 kV voimajohtolinjat rakentamiskieltoalue on linjakohtainen luottuen korkeintaan johtolueen ulkoreunaan. Linja-alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
<p>I, ge Arvokas geologinen muodostuma ge (Tunturivuori 97): Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita harjaluolia, kallioluolia ja moreeni muodostumia. Merkinnällä osoitettujen geologisten muodostumien sisältävät merkittävät, maa-aineslain tarkoittamia geologisia, maisemallisia ja luonnontieteellisiä arvoja. Merkintä ei rajoita alueen maa- ja metsätalousskäyttöä. Metsäain mukaisissa toimenpiteissä ei edellytetä lausuntonmenettelyä.</p>	<p>MY Arvokas perinnemaisema MYP (Harvialan tienvarsiketo ja Alimyllyn laidun): Merkinnällä osoitetaan sellaisia maa- ja metsätalousskäyttöä alueita, joilla on erityisiä luontoon ja maisemaan liittyviä arvoja ja joita on näiden arvojen vuoksi vaalittava.</p>
<p>V Vedenhankintaa varten tärkeät pohjavesialueet (Vuorentkylä): Merkinnällä osoitetaan vedenhankintaa varten tärkeät luokan 1. pohjavesialueet osa-aluemerkinnällä. Merkinnällä osoitetaan pohjavesialueen ulkoraja, eli se alue, jolla on vaikutusta pohjaveden muodostumisalueen veden laatuun tai muodostumiseen. Harvialan pohjavesialue poistettiin pohjavesialueelokitukselta vuonna 2020.</p>	<p>Ulkolureitti (vihreät pallot): Ulkolureittimerkinnällä osoitetaan ohjeellisen ulkolureitin linja, joka osoittaa reitin yhteystarpeen. Reitin tarkka sijainti toteutumattomien reittiosuukien osalta tarkentuu toteutuksen yhteydessä. Reitin merkinnällä osoitetaan pääasiassa kesäkäyttöön tarkoitettuja reittiyhteyksiä. Reitteihin liittyy myös toteutettuja talvikäyttöisiä osuuksia sekä toteutettuja hevosvauellusosuuksia.</p>
<p>K Kaupunkikehittämisen kohdealue: Merkinnällä osoitetaan kaupunkimaisen kehittämisen alueita, jotka tarjoavat sijainniltaan ja ympäristöltään mahdollisuudet korkeatasoisen ja ekologisesti laadukkaan kaupunkirakenteen kehittämiseksi. Maakuntakaavassa näitä on mm. raideliikenteeseen tukeutuva Harvialan alue.</p>	<p>Ohjeellinen uusi pääviemäri- ja päävesijohtolinjat (J ja V): Uusi linja on osoitettu punaisella katkoviivalla. Merkintä osoittaa yhteystarvetta ja sijainti on ohjeellinen. Merkintään ei liity erillistä määräästä.</p>
<p>Natura-alue (Tunturivuori): Merkinnällä osoitetaan Natura 2000-verkoston kuuluvat alueet. Natura 2000-verkoston kuuluvat alueet koostuvat Euroopan yhteisön komissiolle ilmoitettuja linnustonsuojelualueista (SPA-alueet) ja alueista, jotka komissio tai neuvosto on jäsenmaiden ehdotuksesta hyväksynyt yhteisön tärkeinä pitämiksi alueiksi (SCI-alueet). Valtioneuvoston päätöksen mukaisissa alueissa noudatetaan luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:n säännöksiä. Suomen Natura 2000-verkostoehdotus muodostuu pääosin olemassa olevista luonnonsuojelualueista, valtioneuvoston hyväksymien suojeluohjelmien alueista sekä eräistä muista suojelualueista. Merkintään liittyy MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>	<p>Korkeapaineinen kaasulinjat (K): merkinnällä osoitetaan korkeapaineiset (yli 40 bar) rakennetut kaasuputket. Linja-alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
	<p>Laivaväylä (sininen palloviiva): Hidenjoki.</p>
	<p>Tieliikenteen yhteystarve (punainen nuolikatkoviiva): Tieliikenteen yhteystarve osoittaa tieverkon kehittämisen tarpeen pääteipiteiden välillä. Merkintä osoittaa maankäyttöön liittyessään myös tien liikimääräistä ohjeellista sijaintia.</p>

Kanta-Hämeen maakuntakaava, 1. vaihemaakuntakaava

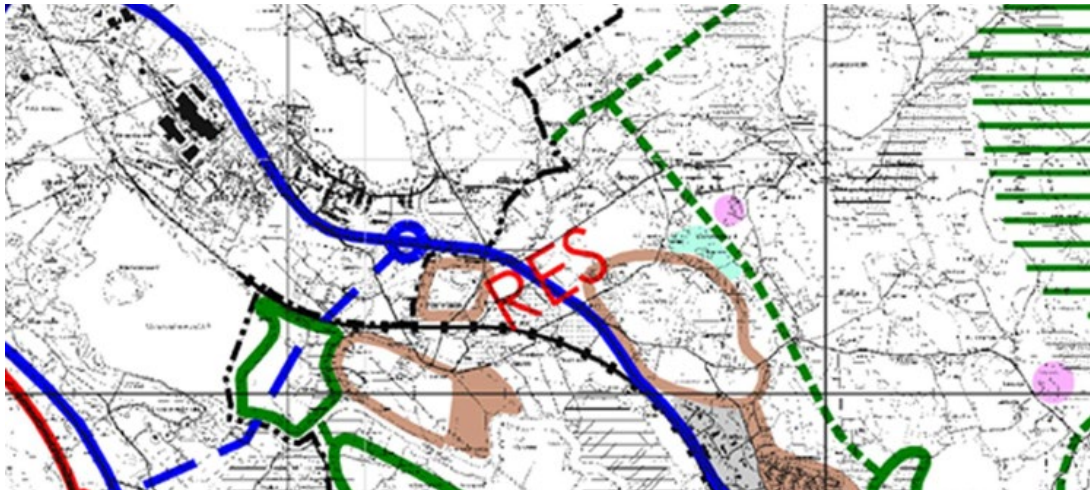
Hämeen maakuntavaltuusto päätti kokouksessaan 27.11.2023 käynnistää vaihemaakuntakaavan laatimisen. Maakuntakaava laaditaan kaikki Kanta-Hämeen kunnat kattavana vaihemaakuntakaavana, joka täydentää voimassa olevaa Kanta-Hämeen maakuntakaavaa 2040. Vaihemaakuntakaavan tavoitteena on tukea maakunnan muutosta

kohti ekologisesti kestävää taloutta ja kasvua, joka ei perustu luonnonvarojen ylikulutukseen ja fossiilisiin polttoaineisiin. Tavoitteet täsmentyvät ja täydentyvät työn edetessä. Työssä erityisesti tarkasteltavat aihekokonaisuudet ovat puhdas siirtymä, kestävä liikkuminen ja kulttuuriympäristö. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on ollut nähtävillä 9.4.–12.5.2024. Alustavan aikataulun mukaan kaava on tarkoitus hyväksyä 2026/2027.

2.1.3 Maankäytön rakennemallit

Janakkalan rakennemalli 2030+

Janakkalan kunta on hyväksynyt vuonna 2010 maankäytön strategian, eli ts. rakennemallin, jonka tavoitevuosi on 2030. Rakennemallikartalla on osoitettu pitkän aikavälin maankäytön tavoitteet aluevarausten muodossa.

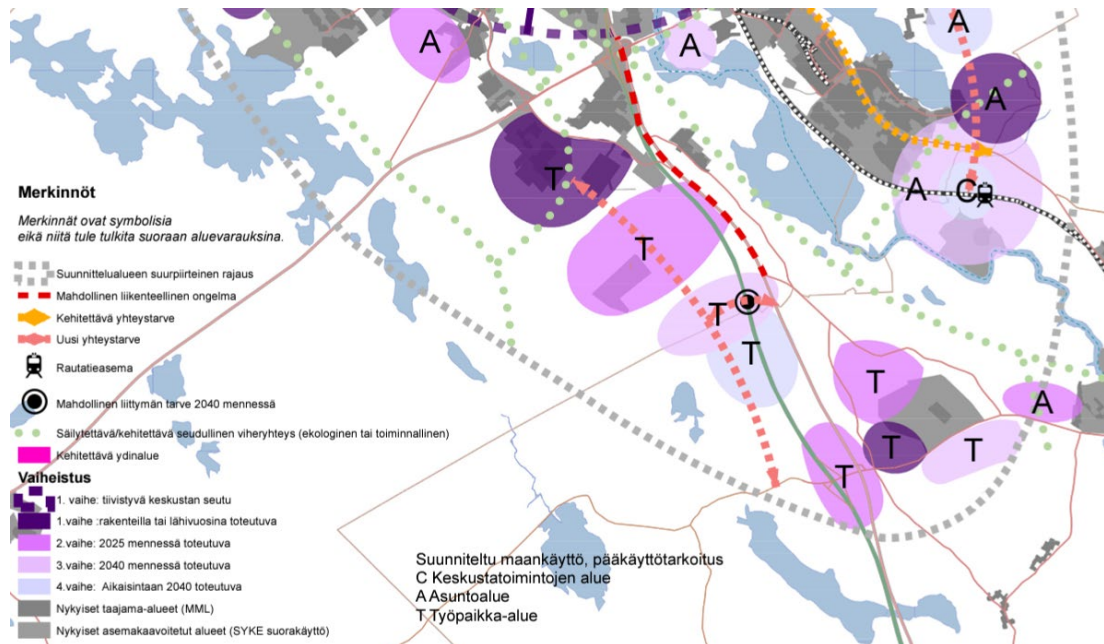

Kuva 2. Ote Janakkalan kunnan maankäytön rakennemallista 2030+.

Hämeenlinnan seudun alueellinen rakennemalli 2040

Hämeenlinnan kantakaupungin yleiskaavaa 2035 varten on laadittu kaksi alueellista rakennemallia. Kasvukäytävän seudullisen rakennemallin (Pöyry, 2014) jatkokyönä laadittiin Hämeenlinnan seudun alueellinen rakennemalli 2040, osa 2 (Ramboll, 2014). Jatkokyössä tarkasteltiin tarkemmin seudullista liikennejärjestelmää ja sen kytkeytymistä maankäyttöön sekä viittä maankäytön kehittämisen kohdealuetta, joista yksi on suunnittelualueeseen kuuluva Harvialan asemanseutu. Harvialan alueella tutkittiin erityisesti maankäytön laajentumista, joka mahdollistaisi Harvialan taajamajuna-aseman käyttöönoton tulevaisuudessa.

Voimaan tullessaan Harvialan osayleiskaava korvaa rakennemallit ja toimii oikeusvaikutteisena yleissuunnitelmana alueen maankäytölle.

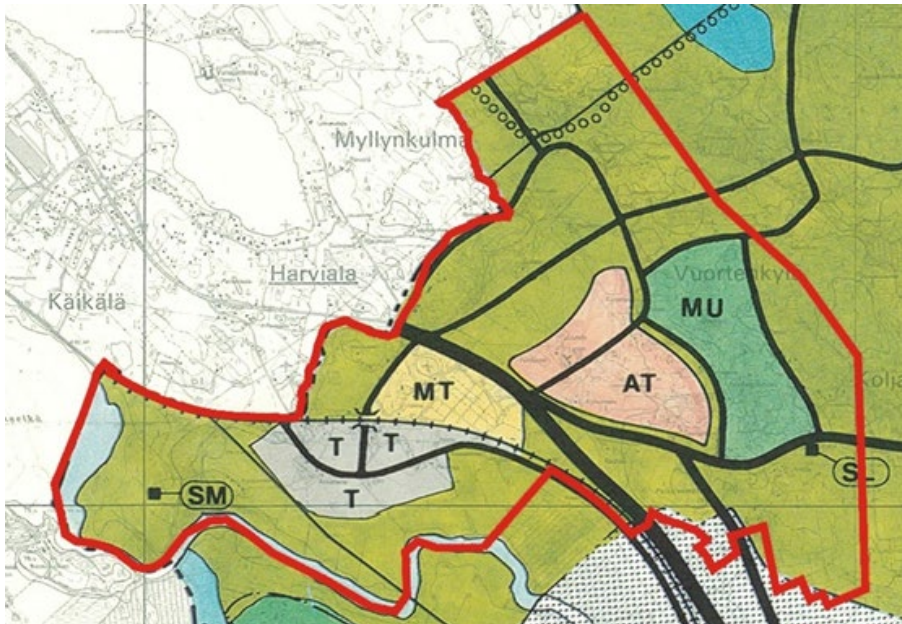
Kuva 3. Ote Hämeenlinnan seudun alueellisesta rakennemallista 2040 (Ramboll, 2014).

2.1.4 Yleiskaava

Suunnittelualueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Suunnittelualueelle ulottuu kaksi oikeusvaikutuksetonta ja vanhentunutta yleiskaavaa. Kunnanvaltuuston vuonna 1983 hyväksymä koko kuntaa koskeva Janakkalan yleiskaava on oikeusvaikutukseton ja merkinnöiltään vanhentunut. Suunnittelualueelle ulottuu pieneltä osin myös Turengin oikeusvaikutukseton yleiskaava vuodelta 1981, mikä on myös merkinnöiltään vanhentunut.

Janakkalan yleiskaava (1983)

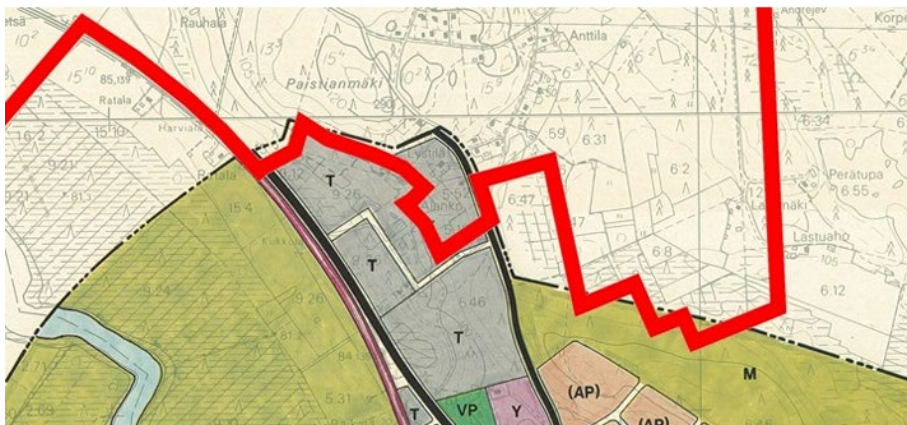
Suunnittelualueesta valtaosa alueesta on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisena alueena (M). Alueelle on osoitettu aluevarausmerkintöjä myös teollisuustoiminnoille (T), kyläkeskusalueelle (AT), maa- ja metsätalousalueelle (MT) sekä maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja (MU). Lisäksi suunnittelualueelle on osoitettu pistekohteina muinaismuistoalue (SM) sekä suojelealue (SL) ja ulkoilureitti. Yleiskaavan merkinnät eivät vastaa nykytilannetta eikä tavoiteltua kehitystä.

Kuva 4. Ote Janakkalan yleiskaavasta vuodelta 1983.

Turengin yleiskaava (1981)

Suunnittelualueetta on osoitettu kaavassa teollisuustoimintojen alueeksi (T) ja pieneltä osin maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Yleiskaavan merkintä ei vastaa nykytilannetta eikä tavoiteltua kehitystä teollisuustoiminnan osalta.

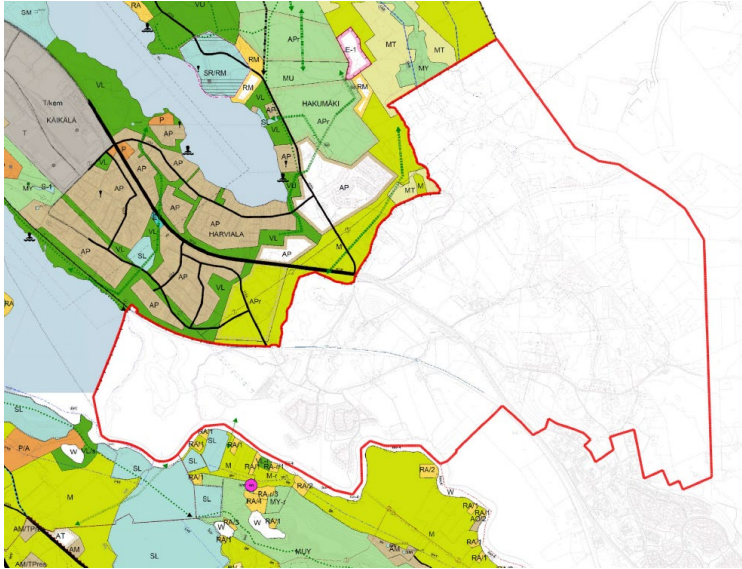
Kuva 5. Ote Turengin yleiskaavasta vuodelta 1981

Rastila–Rastikankaan osayleiskaava (2023)

Alue rajautuu Hiidenjoella oikeusvaikutteiseen Janakkalan Rastila–Rastikankaan osayleiskaavaan, jonka kunnanvaltuusto on hyväksynyt 5.6.2023. Kunnanhallitus päätti 4.9.2023 kaavakartan osittaisesta voimaantulosta, eli kaava on saanut lainvoiman 14.9.2023 lukuun ottamatta valituksen kohteena olevaa kahden kiinteistön aluetta. Hallinto-oikeus on antanut hylkäävän päätöksensä (2367/2024) 19.11.2024 yleiskaavan hyväksymistä koskevaan valitukseen. Päätöksestä on jätetty valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Hämeenlinnan yleiskaava

Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa Hämeenlinnan kantakaupungin yleiskaavaan vuodelta 2018. Hämeenlinnassa on käynnissä yleiskaavan 2050 laatiminen.

Kuva 6. Ote yleiskaavojen yhdistelmäkartasta.

2.1.5 Asemakaava

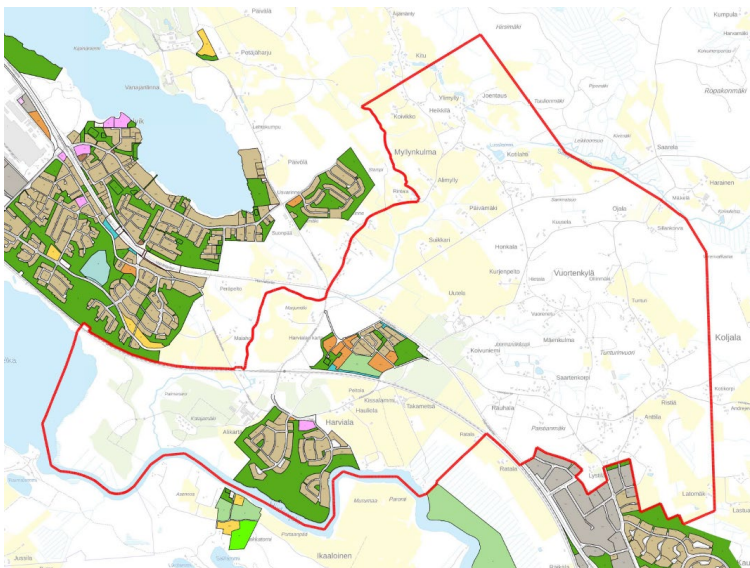
Alueella on voimassa kaksi oikeusvaikutteista asemakaavaa (Harvialan I asemakaava, 2005 ja Harvialan kartanon asemakaava, 2023). Lisäksi suunnittelualue rajautuu Turengin Alangan ja Kauriinmaan asemakaavoitettuihin alueisiin, ranta-asemakaavoihin sekä Hämeenlinnan Tarvasmäen asemakaavaan.

Harvialan I asemakaava (2005)

Harvialan Alikartanon alueen asemakaava on tullut voimaan vuonna 2005 (Kv 14.11.2005). Alue (n. 62 ha) on pääosin jo rakentunutta pientalojen asuinalueetta.

Harvialan kartanon asemakaava (2023)

Harvialan kartanoalueen asemakaava on tullut voimaan vuonna 2023 (kv 9.1.2023 § 6). Kaavassa on osoitettu palvelurakentamista nykyisten jo olemassa olevien rakennuksien paikoille sekä lisäksi uutta pientalovaltaista asuntoaluetta, toimitilarakennusten korttelialueita ja virkistyspalveluita.

Kuva 7. Ote asemakaavojen yhdistelmäkartasta.

2.1.6 Rakennusjärjestys

Janakkalan kunnan rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.6.2023. Kaavaratkaisun mukaisia toimintoja edistettäessä noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa rakennusjärjestystä.

Kunnanhallitus päätti rakennusjärjestyksen uudistamisen aloittamisesta 7.10.2024 § 257.

2.1.7 Selvitykset

Suunnittelussa hyödynnetään kaikkia jo olemassa olevia aluetta koskevia selvityksiä ja suunnitelmia sekä laajempia seudullisia selvityksiä. Selvitysten lisäksi hyödynnetään mm. erinäisten karttapalveluiden aineistoja. Kaavoitusta varten on laadittu yleiskaavatasoisia selvityksiä.

Suunnittelualueelle laaditut yleiskaavatasoiset selvitykset:

- Harvialan osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi, Heilu Oy 1.4.2021
- Harvialan yleiskaava-alueen luontoselvitys, Teppo Häyhä 28.7.2021
- Harvialan osayleiskaava-alueen tie- ja raideliikennemeluselitys, Promethor Oy 18.8.2022
- Harvialan osayleiskaava-alueen kulttuuriympäristöselvitys, Heilu Oy 4.3.2024
- Harvialan osayleiskaava-alue, Alikartanontien linja-autoreitin tarkastelu, WSP Finland Oy 21.11.2024

Suunnittelualueelle ja lähiseudulle laadittuja selvityksiä:

Rakennettu kulttuuriympäristö ja kiinteät muinaisjäännökset

- Museoviraston aineistot
- Hämeen liiton aineistot
- Rakennusinventointi – Janakkala. Hämeen ympäristökeskuksen moniste 92/2005, Teija Ahola 2005.
- Harviala, Kartanoalueen asemakaavan itäosan arkeologinen inventointi 2021, Mikroliitti Oy, Timo Sepänmaa & Janne Soisalo.
- Alikartanontie, arkeologinen tarkkuusinventointi, Mikroliitti Oy, Juuso Koskinen, 7.11.2022.

Luonnonympäristö ja maisema

- Hämeen liiton aineistot
- Harvialan kartanon maisema- ja puutarhainventointi 2007.
- Lepakkoinventointi, Janakkalan Luonto ja Ympäristö ry / Ari Lehtinen 2014.
- Harvialan kartanon asemakaava-alueen maaperän haitta-ainetutkimus. PH Ympäristötekniikka Oy, 28.8.2022.
- Ekologisen verkoston yhteyksien kehittäminen valtatie 3 poikki välillä Hyvinkää-Hämeenlinna. ELY-keskuksen raportteja 33/2024, 30.10.2024.

Liikenne

- Hämeenlinnan ja Janakkalan raja-alueen liikenneselvitys HAJALI, Hämeen liitto/WSP 2012.
- Janakkalan, Hämeenlinnan ja Hattulan alueellinen rakennemalli 2040, Pöyry 2014.
- Hämeenlinnan seudun alueellinen rakennemalli 2040, osa 2. Ramboll 2014.

- Raideliikenteen tärinä- ja runkomeluserveys, Promethor Oy 13.4.2017.
- Harvialan kartanon alue, liittymätarkastelu, WSP Finland Oy 21.5.2021.
- Harvialan kartanon alue, asemakaava-alueen liikennetarkastelu, WSP Finland Oy 8.6.2022.
- Harvialan kartanon alue, katujen ja vesihuollon yleissuunnittelu, WSP Finland Oy 23.11.2022
- Hämeenlinnan seudun kestävä ja turvallisen liikkumisen suunnitelma, Ramboll Finland Oy 8.4.2022.
- Väyläviraston rautateiden EU-meluserveys 2022, Väyläviraston julkaisuja 51/2022.
- Kestävät matkaketjut Kanta-Hämeessä, Uudenmaan ELY-keskuksen raportteja 53/2023
- Riihimäki-Tampere pääradan suunnittelu (tekeillä)
- Kanta-Hämeen pyöräliikenteen tavoiteverkko 2050, Uudenmaan ELY-keskuksen raportteja 1/2024.
- Janakkalan kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma 2030, WSP Finland Oy 25.11.2024

Muut

- Janakkalan vesihuollon kehittämissuunnitelma (Ramboll 2013)
- Janakkalan pohjavesialueiden suojelusuunnitelma 2014. (Pöyry Finland Oy 2014)
- Koljalan-Vuorten kylän vesiosuuskunnan verkostokartta 4/2024
- Alustava hulevesitulvariskien kartoitus (Janakkalan kunta, 25.5.2024)
- Kanta-Hämeen maakunnan vesihuoltosuunnitelma 2040 (tekeillä)

2.1.8 Rakennuskiellot

Aluetta ei ole asetettu rakennuskieltoon.

Alueella voi olla voimassa AkL 16 §:n mukaisesti joko lain tai rakennusjärjestyksen mukainen suunnittelutarve. Ranta-alueilla on voimassa AkL 72 §:n mukainen suunnittelutarve.

2.1.9 Pohjakartta ja suunnitteluaineisto

Osayleiskaavan pohjakarttana käytetään kunnan ajantasaista kantakarttaa ja kiinteistöraja-aineistona ajantasaista maanmittauslaitoksen numeerista kiinteistöraja-aineistoa.

Yleiskaavakartta laaditaan tasokoordinaatistossa ETRS-GK25FIN, mittakaavassa 1:10 000.

2.2 RANTA-ALUEIDEN MITOITUSMENETELMÄ

Mitoituksen lähtökohdat

Alueidenkäyttölain 72 §:n mukaan vesistön ranta-alueeseen kuuluvalla rantavyöhykkeelle ei saa rakentaa rakennusta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena.

Hiidenjoen ja Miemalanselän ranta-alueiden osalta kaava toimii voimaan tullessaan myös oikeusvaikutteisena rantaosayleiskaavana. Suunnittelussa noudatetaan rantasuunnittelun käytänteitä, eli uudet mahdolliset rakennuspaikat määritellään rantamitoituksen

perusteella. Näin ollen rantaosayleiskaavan perusteella voidaan myöntää rakentamisluvat lomarakentamisen (RA) ja asuinrakentamisen (AO) tarpeisiin alueilla, joita ei ole asemakaavoitettu. Rakentamisluvan myöntäminen suoraan yleiskaavan perusteella edellyttää kaavan laatimista siten, että rakennuspaikkojen määrä lasketaan tila- ja maanomistusyksikkökohtaisesti, jotta eri maanomistajia kohdellaan tasapuolisesti siten, että turvataan kuitenkin riittävien ranta-alueiden säilyminen vapaana rakentamiselta.

Janakkalassa ranta-alueen mitoitusperusteena käytetään yleisesti käytössä olevaa rantojen mitoitusta, joka perustuu vuodelta 2000 oleviin rantasuunnittelun suunnittelutavoitteisiin ja mitoitukseen (Kv 19.6.2000 § 58). Samaa suunnittelu- ja mitoitusperustetta on käytetty myös Janakkalan itäisen ja läntisen rantaosayleiskaavan laatimisen yhteydessä. Tällöin on tehty mitoituslaskelmat osittain myös nyt kyseessä olevan alueen rannoille, mutta silloin on todettu, että näiden rantojen suunnittelu tehdään myöhemmin taajamien suunnittelun yhteydessä. Kaavassa osoitettavat uudet rakennuspaikat perustuvat vuonna 2005 läntistä rantayleiskaavaa varten tehtyyn mitoitusaulukkoon.

Kunnanvaltuuston hyväksymissä rantayleiskaavoituksessa käytettävissä suunnittelutavoitteissa koko kunnan alue on jaettu rantarakennusoikeuksien laskemiseksi mitoitusvyöhykkeiksi, ottaen yleisellä tasolla huomioon vesistönsien koko, sijainti sekä virkistys- ja luonnonolosuhteet. Vyöhykkeille on valittu tiheysarvot, jotka ilmoittavat rakennuspaikkamäärän rantaviivan pituuteen suhteutettuna. Tiheysarvoja valittaessa on otettu huomioon se, että tiheys ilmoitetaan paitsi muoto- niin myös rakentamiskelpoisuuskertoimella muunnettua rantaviivaa kohti.

Mitoituksen perusteet ja laskenta

Ranta-alueiden yleiskaavoituksella ohjataan pääasiassa lomarakentamista siten, että:

- säästetään arvokkaat luontokohteet, elinympäristöt ja maisemat,
- jätetään riittävästi vapaita alueita yleiseen virkistyskäyttöön,
- edistetään maanomistajien tasapuolista kohtelua käyttämättömän rantarakennusoikeuden osoittamisessa.

Rantarakennusoikeuksia laskettaessa kunnan alue on jaettu ensiksi mitoitusvyöhykkeiksi ottaen yleisellä tasolla huomioon vesistönsien koko, sijainti sekä virkistys- ja luonnonolosuhteet. Sitten on valittu vyöhykkeille tiheysarvot, jotka ilmoittavat rakennuspaikkamäärän rantaviivan pituuteen suhteutettuna. Vesistönsien mitoituksen sisäiseksi jakamiseksi maanomistajakohtaisesti muunnetaan erimuotoiset ja eri tavalla rakentamiskelpoiset rantaviivat tilakohtaisesti vertailukelpoiksi. Tämän jälkeen kerrotaan tilakohtainen muunnettu rantaviivan pituus mitoitusvyöhykkeen mitoitusperusteella, ja saadaan tilakohtainen laskennallinen lomarakennuspaikkojen määrä. Kun laskennallisesta rakennuspaikkamäärästä vähennetään olemassa olevien paikkojen määrä, saadaan tilalla jäljellä oleva rantarakennuspaikkojen määrä.

Maanomistajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi tilan jäljellä oleva rakennusoikeus määritetään ns. emätilaperiaatteella tilanteessa 1.7.1959, jolloin rakennuslaki tuli voimaan. Emätilan alueella tuon ajankohdan jälkeen erotetut rakennuspaikat luetaan käytetyiksi rakennusoikeudeksi, joka kohdistuu nykyisiin tiloihin sen mukaan mitkä niistä ovat saaneet hyödyn rakennuspaikoista. Rasiitus kohdistuu siis siihen emätilaan, josta rakennuspaikat on erotettu ja kyseisestä tilasta myöhemmin muodostettuihin tiloihin. Ennen 1.7.1959 emätilasta muodostetut rakennuspaikat eivät pienennä emätilan kokonaisrakennusoikeutta.

Varsinaisesti rakentamisen määrän osoittavassa aluevarausyleiskaavassa voidaan poiketa em. laskennan tuloksesta, jos se johtaisi maanomistajan tai yleisen edun kannalta kohtuuttomuuteen, tai esim. luonnon arvoalueet estävät täyden rakennusoikeuden käyttämisen.

Rantaosayleiskaavoitus on kohdistettu järvien, lampien ja jokien ranta-alueille, jotka ovat keskimäärin vähintään 200–300 metriä leveitä. Jokien osalta on käytetty kapeampaa suunnittelualueutta, mutta joet, kuten Hiidenjoki reittivesistönä mahdollistaa kuitenkin laajojen vesistöalueiden käytön. Taajamarakenteeseen kuuluvat ja sen välittömässä läheisyydessä olevat rannat jätetään asemakaavoituksen yhteydessä suunniteltaviksi.

Sekä olevien että tulevien rakennuspaikkojen etäisyys rannasta otetaan myös huomioon kertoimilla. Ilman korttelimerkintää olevat erilliset rantasaunojen rakennuspaikat vievät yhden loma-asunnon mitoituksen sellaisenaan tai yhdessä kaukana rannasta olevan päärakennuksen kanssa. Laskennalliset mitoitusluvut otetaan huomioon siten, että kymmenesosissa viisi tai enemmän pyöristyy ylöspäin täyteen kokonaislukuun ja viittä vähemmän pyöristyy alaspäin täyteen kokonaislukuun.

Läntisen rantayleiskaavan prosessiin kuuluvissa alkuvaiheen viranomaisneuvotteluissa todettiin suunnittelualueen olevan kunnan itäisen rantayleiskaavan alueesta poikkeavaa monialaista kulttuuriseutua, jonka suunnittelussa on pidettävä tavallista tarkemmin silmällä luonnon ja kulttuuriympäristön suojelua. Tekninen lautakunta onkin täydentänyt 2.12.2003 § 156 suunnitteluperusteita suojelu-, virkistys-, kulttuuri- ja maisema-alueita sekä rakennuskelvottomia alueita koskevilta osilta.

Täydennys merkitsee:

- arvokkailla maa- ja metsätalousvaltaisilla (MT, MA, MU, MY) alueilla 30 prosentin pienennystä mitoitukseen,
- suojelu- ja virkistysalueiden kohdalla laskennallista mitoitusta kolme rakennuspaikkaa per muunnettu rantakilometri, ja
- laskennallisen rakennusoikeuden poistumista kokonaan laajoilta alavilta soilta.

Alueella olevien asemakaavojen osalta maankäyttöä säätelee yleiskaavan sijasta asemakaava. Asemakaavojen ratkaisut pidetään yleiskaavassa ennallaan, eikä niiden rakennusoikeus vaikuta asemakaavan ulkopuolisen alueen rakennusoikeuteen.

Kiinteistöjaotuksen ottaminen huomioon

Maanomistajien tasapuolisen kohtelun edistämiseksi otetaan rakennusoikeuden määrittämisessä lähtökohdaksi kiinteistöjaotus rakennuslain voimaantulon ajankohdassa. Vuoden 1959 kesän jälkeen erotetut ja toteutetut rakennuspaikat kirjautuvat käytetyksi rakennusoikeudeksi silloisille tiloille, mutta tämä rasitus jaetaan laskennassa hyötyä saavien tilojen kesken.

Mitoitusvyöhykkeet

Vesistönosat on sijoitettu aiemmin todetulla tavalla kolmeen mitoituksellisesti erilaiseen vyöhykkeeseen. Eri mitoitusvyöhykkeiden pääperusteena ovat vesistönosan pinta-ala ja luonnonolosuhteista muodostuvat kokonaisuudet. Kaikkien vyöhykkeiden mitoitusarvoissa on lisäksi lähtökohtana, että loma-asutus ei aiheuta vesistölle tai maaympäristölle suurta haittaa, kun jäte- ja vesihuolto hoidetaan rakennuspaikkakohtaisesti. Alue on osoitettu kuuluvaksi vuodelta 2000 olevassa mitoituskartassa mitoitusvyöhykkeeseen II. Vyöhykkeet on määritelty seuraavasti:

Vyöhyke I

Ympäristöarvoiltaan merkittävät aluekokonaisuudet. Myös pääsääntöisesti vesistönosat, joiden pinta-ala on alle 20 ha, ja pienet joet.

Mitoitus = 5 rakennuspaikkaa muunnettua rantaviivakilometriä kohden.

Vyöhyke II (Hiidenjoki)

Ympäristöarvoiltaan tavanomaiset, melko suuret vesistönosat, joille on keskittynyt lomarakentamista, ja suuret joet. Lisäksi ympäristöarvoiltaan merkittävät, mutta kooltaan suuret vesistönosat.

Mitoitus = 7 rakennuspaikkaa muunnettua rantaviivakilometriä kohden.

Vyöhyke III:

Ympäristöarvoiltaan tavanomaiset suuret vesistönosat, joille on keskittynyt lomarakentamista.

Mitoitus = 9 rakennuspaikkaa muunnettua rantaviivakilometriä kohden. Kahta vesihehtaaria pienempien lampien ranta-alueelle ei osoiteta uutta rakentamista.

Rantaviivapituuden muuttaminen

Rantaviivan tilakohtainen pituus mitataan pääsääntöisesti peruskartalta mittakaavassa 1:10 000. Tämän jälkeen mitattu pituus muunnetaan ottaen huomioon rannan muoto ja rakentamiskelpoisuus.

RANTA	MUUNTOKERROIN
rantavyöhykkeen leveys alle 40m	0,00
niemen tai kannaksen leveys alle 50m	0,00
niemen tai kannaksen leveys 50...100m	0,50
niemen tai kannaksen leveys 100...150m	0,75
alle 100m leveä vesistönoosa (ei joki)	0,25
100...200m leveä vesistönoosa (ei joki)	0,50
200...300m leveä vesistönoosa (ei joki)	0,75
RAKENTAMISKELPOISUUS	
erittäin hyvä tai hyvä	1,0
tydyttävä	0,80
huono	0,60
JOKIEN RANNAT	
muotokerroin	0,50
ei muunneta rakentamiskelpoisuuskertoimella	x

Muu muuntaminen

Vastaavuus loma-asuntoina

oleva omakotitalo tai maatilan talouskeskus	1,0
tuleva omakotitalo tai maatilan talouskeskus	1,0
erillinen sauna	1,0

Janakkalan kunnan alkuperäisten suunnittelu- ja mitoitusperusteiden (19.6.2000 § 58) mukaisesti kaksi laskennallista lomarakennuspaikkaa (RA) on vastannut yhtä uutta vakituisen asumisen rakennuspaikkaa (AO), jolloin myös rakennusoikeus on lisääntynyt. Rantayleiskaavan suunnittelu- ja mitoitusperusteet on muutettu kunnanvaltuuston päätöksellä 11.4.2022 § 33 siten, että tulevan omakotitalon vastaavuus loma-asuntoina on 1,0.

Kaavaselostuksen liitteenä on aluetta koskeva ranta-alueiden emätilaselvitys (Liite 1).

2.3 SELVITYS ALUEEN NYKYTILASTA

2.3.1 Alueen yleiskuvaus

Alueen sijainti ja pinta-ala

Alueen pinta-ala on noin 1210 hehtaaria.

Alue sijaitsee Turengin taajaman pohjoispuolella ja rajautuu osittain Hämeenlinnan kaupungin kuntarajaan. Alue käsittää Harvialan kartanon alueita ja sen lähiympäristöä, ulottuen Turengin asemakaavoitettuihin Alangon ja Kauriinmaan alueisiin. Alue sisältää myös Koljalan, Vuortenkyllän sekä Myllynkulman alueet. Alueeseen kuuluu Hiidenjoen rantaviivaa noin neljä kilometriä ja Miemalanselän rantaviivaa noin yksi kilometri.

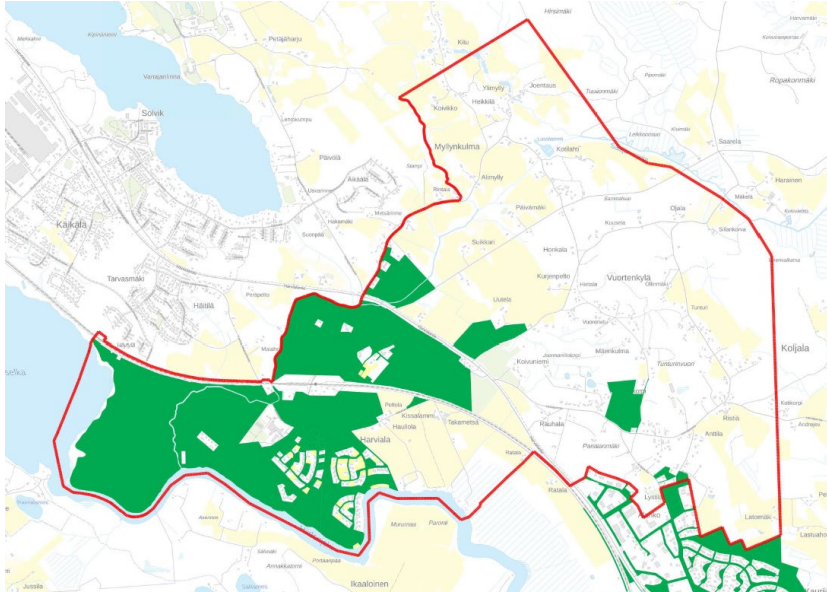
Alue on maa- ja metsätalousvaltaista, mutta toiminnoiltaan monipuolinen. Alueella on sekä tiiviimpää pientaloasutusta että harvempaan sijoittuvaa kyläasutusta. Lisäksi alueella on loma-asutusta, elinkeinotoimintaa sekä virkistys-, ulkoilu- ja urheilualueita. Alueen nykyinen työpaikka- ja palvelutoiminta keskittyy pääasiassa Harvialan kartanon-Alikartanon ympäristöön sekä Harvialan koulun/päiväkodin alueelle. Alueella on paljon arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita sekä merkittäviä luonto- ja ympäristöarvoja. Harviala Oy:n laajat taimiviljelmäalueet ovat alueelle tunnusomainen piirre, jotka ulottuvat Alikartanolta Harvialantielle saakka.

Kuva 8. Alue ilmakuvassa (MML ortoilmakuva, karttaote 3.1.2025).

Maanomistus

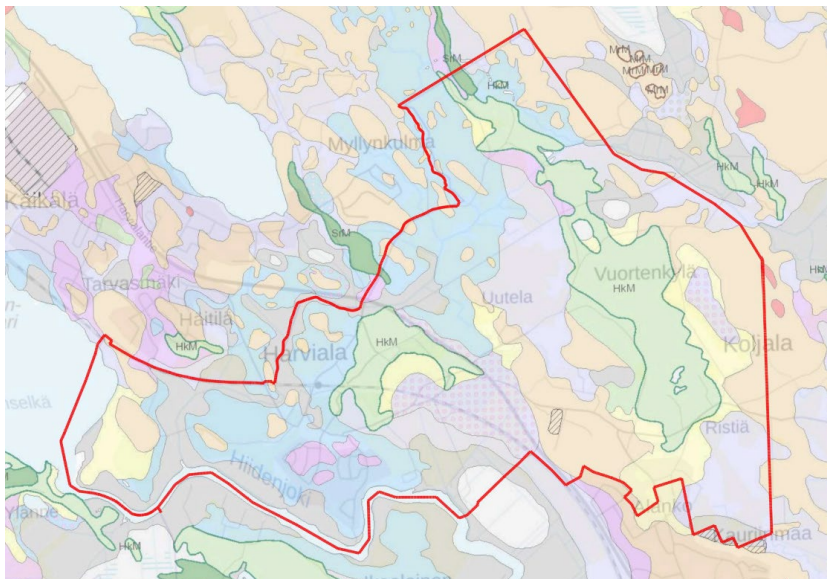
Valtaosa alueesta on yksityisessä omistuksessa. Kunnalla on maanomistusta lähinnä alueen länsiosassa sekä Harvialan kartanon lähiympäristössä. Lisäksi kunta omistaa muutamia alueita Harvialantien itäpuolelta.

Kuva 9. Ote maanomistuskartasta, jossa kunnan maaomaisuus vihreällä (karttaote 3.1.2025).

Maaperä

Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) maaperäkartan mukaan alueen maaperästä huomattava määrä on savea tai hiesua. Hiidenjoen rannat ovat pääosin saraturvetta tai savea. Hiekka- ja hiekkamoreenia on erityisesti alueen itä- ja keskiosassa.

Kuva 10. Alueen maaperäkartta (GTK Maankamara).

Maaperäkartan värit suhteessa maalajiin:

sininen = savi
 tummanharmaa = saraturve
 vaaleanharmaa = rahkaturve
 tummanvihreä = sora
 vaaleanvihreä = hiekka
 keltainen = karkea hieta
 tumman violetti = hieno hieta
 vaalean violetti = hiesu
 ruskea = hiekkamoreeni
 täytemaa = viivarasteri

2.3.2 Rakennettu ympäristö

Asuinrakentaminen

Alueella on noin 840 asukasta (2023). Asuinrakentamista on käytännössä koko suunnittelualueella. Alueella on tiiviimmän pientaloasutuksen lisäksi kyläkeskittyymiä ja yksittäisiä asuinrakennuspaikkoja.

Kyläalueet ja maatilat

Alueella on paljon kyläasutusta sekä jonkin verran vanhoja ja toiminnassa olevia maatilakeskuksia. Koljalan, Vuortenkylän ja Myllykulman kyläkeskittymät muodostuvat rypäsmäisistä- ja nauhamaisista asuinpaikoista sijaiten pääasiassa mm. Harvialantien, Alikartanontien, Sääjärventien ja Heinäjoentien varsilla tai läheisyydessä. Alueella on myös yksittäisiä haja-asutustyyppisiä rakennuspaikkoja. Kyläalueilla on tiheähkö yksityistieverkosto.

Lomarakentaminen

Alueella on melko vähän loma-asuntoja vesistöistä huolimatta. Alueella on vain muutamia tiedossa olevia vapaa-ajan asuntoja/mökkejä. Lisäksi vakituisia asuinrakennuksia saatetaan käyttää vapaa-ajan asuntoina.

Elinkeinotoiminta ja matkailu

Alueen elinkeinotoiminta koostuu pääasiassa maa- ja metsätaloudesta sekä yksityisistä ja julkisista palveluista. Palvelut sijoittuvat pääasiassa Harvialan kartanon-Alikartanon ympäristöön sekä Harvialan koulun/päiväkodin alueelle. Alueen suurimmat työnantajat ovat Harviala Oy sekä Harvialan koulu ja päiväkotit. Harviala Oy on monipuolinen taimien sekä viher- ja ympäristörakentamisen tuotteiden tukku. Yksittäistä pienyritystoimintaa saattaa sijaita myös kyläalueilla asutuksen yhteydessä.

Harvialan kartanon alueella toimii Café Konttori, jonka yhteyteen on suunnitteilla majoitustoimintaa. Harvialan arboretumin rakentaminen on suunnitteilla yhteistyössä Harviala Oy:n kanssa. Kartanoalueen asemakaava mahdollistaa mm. kartanoalueen kehittämisen matkailukohteena. Alueella saatetaan harjoittaa yksittäistä majoitus-/vuokraustoimintaa. Toistaiseksi suunnittelualueen lähin merkittävä matkailukohte on Vanajanlinna ja Linna Golf palveluineen.

Virkistysalueet

Alueella on hyvät virkistysmahdollisuudet etenkin luonnossa liikkumisesta pitävälle, mutta alueet eivät kytkeydy toisiinsa. Alueen ympäristö ja maasto on monipuolista vesistöineen. Alikartanon asuinalueella on yleinen uimaranta sekä yhdistyksen ylläpitämä venelaituri vieraspaikkoineen ja veneenlaskupaikka. Hiidenjoki on osa Vanajaveden reittivesistöä ja yleinen veneilyreitti. Rakennettuja ulkoilu-, liikunta- ja leikkipaikkoja on Alikartanon asuinalueella, Harvialan kartanolla sekä Harvialan koululla. Vuortenkylän alueella on ulkoilu- ja retkeilymaastoa. Harvialan kartanon alueella on tenniskenttä, padelkenttä ja petankkikenttä.

Maa- ja metsätalousalueet

Alue on maa- ja metsätalousvaltaista, ja etenkin peltojen osuus on suuri. Harvialantien länsipuoliset peltoalueet ovat pääasiassa Harviala Oy:n käytössä taimiviljelmäalueina, muutamia peltoja lukuun ottamatta.

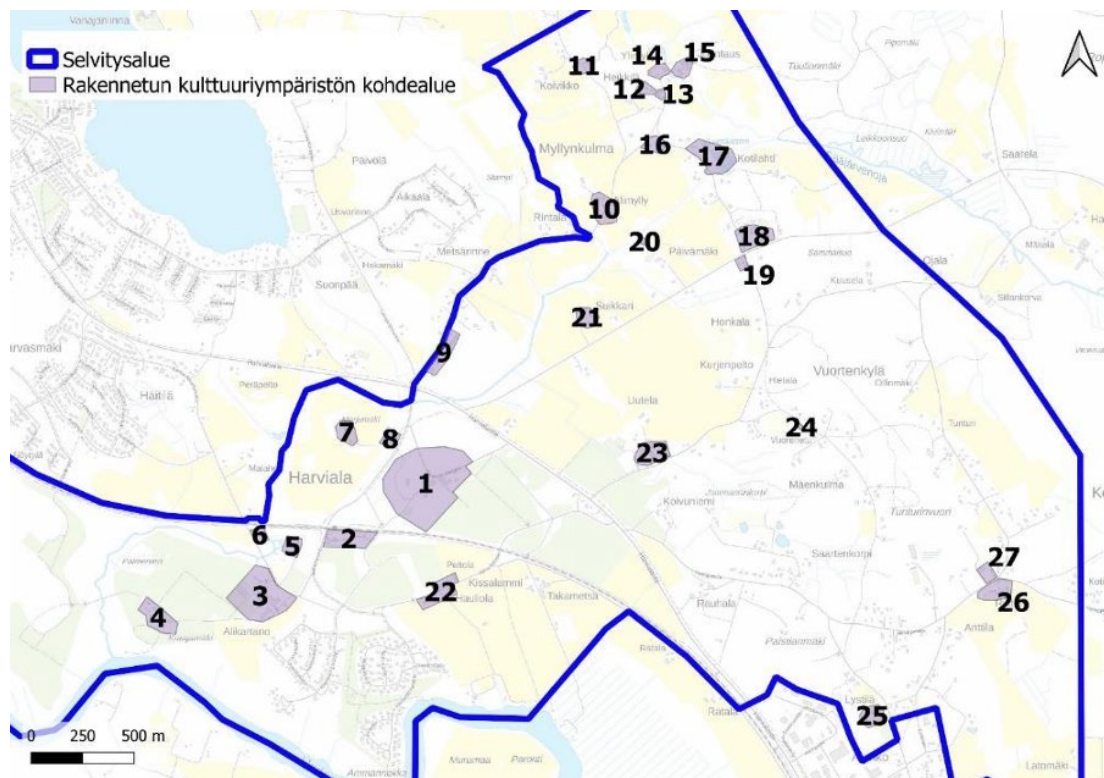
2.3.5 Kulttuuriympäristö ja maisema

Kulttuuriympäristö

Kaavoituksen tueksi on laadittu kulttuuriympäristöselvitys, jossa käsitellään kattavasti alueen maisemaa ja rakennettua kulttuuriympäristöä. Selvityksen lähtökohtina toimivat alueelta aikaisemmin tehdyt inventoinnit ja selvitykset sekä alueen maisemakuvan ja rakennushistoriallisten arvojen tarkastelu niiden taustailmiöitä vasten. Selvityksen tavoitteena oli muodostaa ajantasainen kokonaiskuva alueen rakennuskulttuurista, lähimaisemasta ja historiallisista ominaispiirteistä. Selvitys on nähtävillä kunnan kaavoituksen nettisivuilla.

Alueen kulttuuriympäristön suurimmat kohdealueet sijaitsevat pääasiassa Harvialan kartanon alueella ja Alikartanon lähiympäristössä. Yksittäisiä kohteita sijoittuu ympäri aluetta.

Selvityksessä inventoidut rakennetun kulttuuriympäristön kohdealueet ovat arvotettuna luokkiin I ja II. Luokan I kohteet ilmentävät merkittäviä rakennushistoriallisia, historiallisia ja maisemallisia arvoja. Luokan II kohteet ilmentävät alueella oleellisia kulttuurihistoriallisia arvoja. Selvityksen suosituksen mukaisesti kaavoituksessa huomioidaan kaikki I luokan kohteet sekä harkintaa käyttäen II-luokan kohteita.

Kuva 11. Ote kulttuuriympäristöselvityksestä. Kartalla rakennetun kulttuuriympäristön kohteiden sijainti (Heilu Oy, 2024).

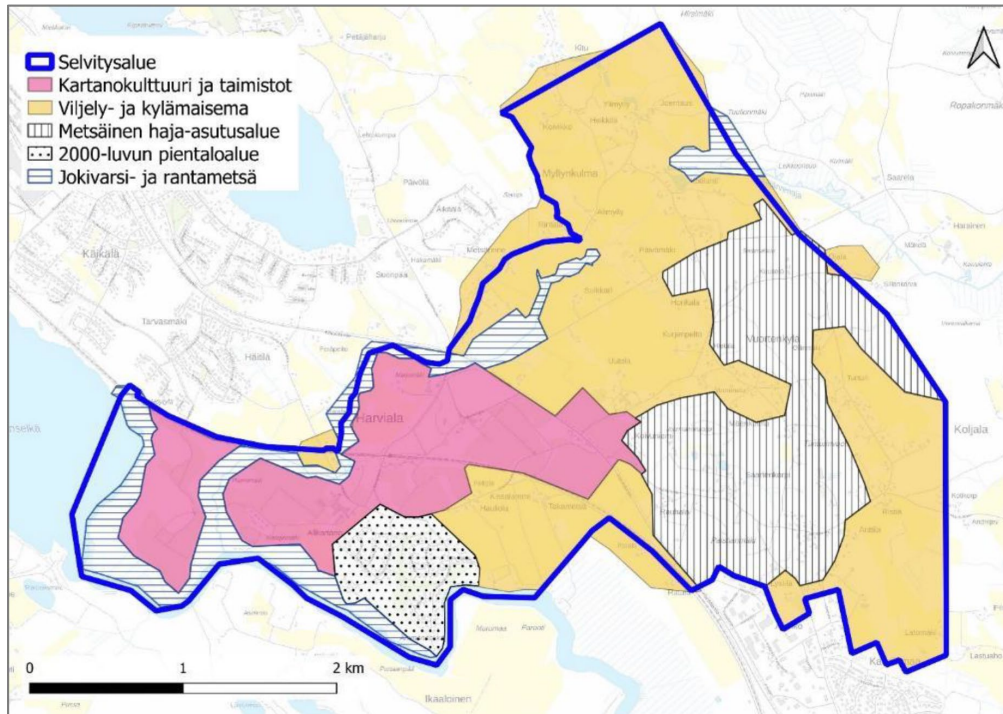
Taulukko 1. Rakennetun kulttuuriympäristön arvot. Taulukossa oleva numero viittaa yllä olevaan kuvaan II.

Numero	Kohde	Arvoluokka	Arvokkaat piirteet	Huomiointi kaavassa
1	Harvialan kartano, Yläkartano	I	Rakennusten sijoittuminen puistomaiseen miljööseen, kartanon rakennuskanta 1890-luvulta 1940-luvulle.	Rakennukset ja pihapuisto
2	Harvialan aseman alue	I	Liikennehistorialliset ja arkkitehtoniset arvot, VR:n tyyppipiirustusrakentaminen.	Entinen asemarakennus, entinen vahtitupa
3	Harvialan kartano, Alikartano	I	1900-luvun alkupuolen talousrakennukset, rakennusten sijainti avoimessa viljelymaisemassa.	Rakennukset
4	Katajamäen työväenasunnot	I	1920-luvun tiilinen rakennuskanta.	1920-luvun rakennukset
5	Karrintalo	I	Harvialan kartanon 1920-luvun tiilinen rakennustuotanto.	Asuinrakennus
6	Nyrkkiälä	II	Harvialan kartanon 1900-luvun alkupuolen työväen asuinrakentaminen.	Asuinrakennus (mahdollisesti)
7	Marjoniemi	I	Harvialan kartanon 1920-luvun tiilinen rakennustuotanto.	Asuinrakennus, talousrakennus (mahdollisesti)
8	Harvialan korjauspaja	II	Harvialan kartanon 1920-luvun tiilinen rakennustuotanto.	Entinen korjauspaja (mahdollisesti)
9	Hakumäen työväenasunnot	I ja II	Harvialan kartanon työväenasuinrakentaminen 1910- ja 1940-luvuilta.	1910-luvun asuinrakennukset
10	Alimylly	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus entisen torpan paikan lähistöllä. Maisemallisesti merkittävä sijainti	
11	Vanha-Heikkilä	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa vanhan tilan paikalla.	
12	Mäntymäki	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa	
13	Mäenpää	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa.	
14	Ylimylly	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa vanhan torpan paikalla.	
15	Joentaus	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa.	
16	Tuliola	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa vanhan torpan paikalla.	

17	Lussilammin ympäristö	II	Harvialan kartanon metsätalouden ja asutushistorian muovaama, historiallisesti kerroksellinen ympäristö maalaismaisemassa.	Pieni hirsirakennus (Patonniitty) (mahdollisesti), patolaitteet (mahdollisesti)
18	Harvialan entinen nuorisosiirtola	II	Koulukotilaitoksen historiasta kertova rakennuskokonaisuus.	
19	Sorola	II	1900-luvun alkupuolen historiallisesti todistusvoimainen pihamiljö.	
20	Harvialan voimala	I	Harvialan kartanon 1900-luvun alkupuolen rakennustuotanto, varhainen sähköntuotanto.	Voimalarakennus
21	Vanha-Suikkari	II	Maisemallisesti kauniilla paikalla sijaitseva 1900-luvun puolivälin tilakeskus.	
22	Haulionrannan ja Alikartanon risteys	II	Maisemallisesti kauniilla paikalla sijaitseva 1900-luvun puolivälin asutustilojen muodostama kokonaisuus.	
23	Harvialan koulu	II	Maisemallisesti merkittävällä paikalla sijaitseva, ajallisesti kerroksellinen koulurakennus.	Vuonna 1960 käyttöön vihitty rakennusosa (mahdollisesti)
24	Vuori	I	Vanhan torpan paikalla sijaitseva, autenttisenä säilynyt asuinrakennus.	Vanha asuinrakennus
25	Lystilä	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa vanhan torpan paikalla.	
26	Ristitie (Ristiä)	II	Historiallisesti kerroksellinen rakennuskokonaisuus maalaismaisemassa vanhan torpan paikalla.	
27	Koljalan VPK	II	Vapaa- ja palokuntatoiminnan historiasta kertova rakennusryhmä kylämaisemassa.	

Maisema

Harvialan osayleiskaava-alueen kulttuuriympäristön selvityksessä käsitellään myös alueen maisemakuvaa. Selvityksen mukaan Harvialan osayleiskaava-alueen maisemakuvasta on erotettavissa viisi erilaista maiseman osa-aluetta. Laadittu selvitys on nähtävillä kunnan kaavoituksen nettisivuilla. Alue ei sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella.

Kuva 12. Suunnittelualan maiseman osa-alueet (Heilu Oy, 2024).

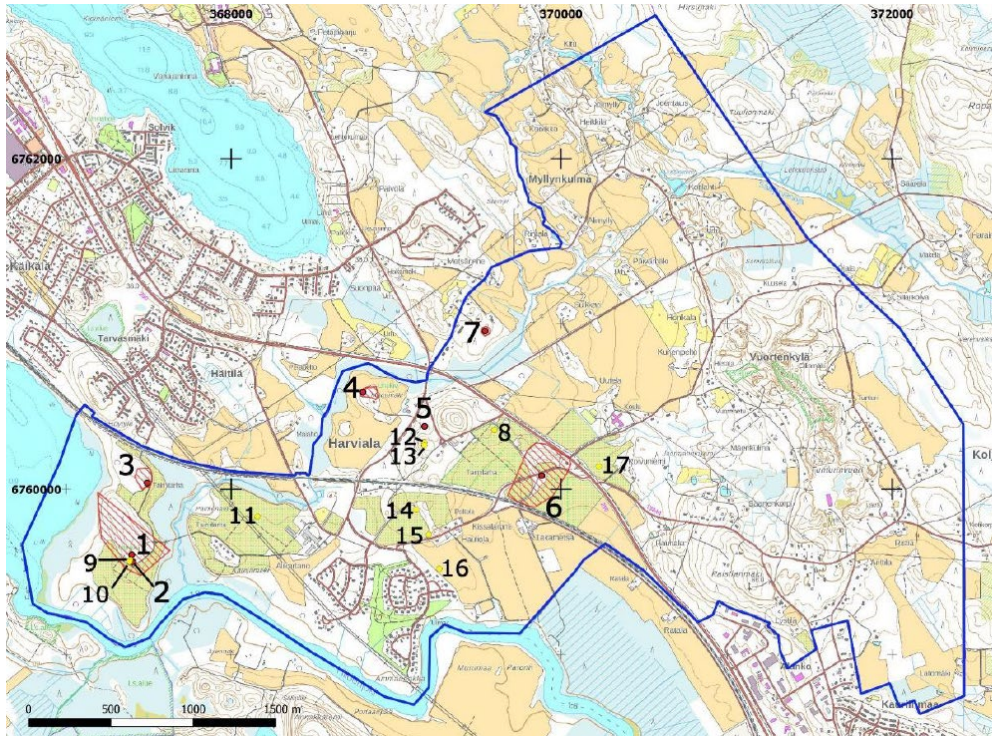
Maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt

Suunnittelualan rakennettuun ympäristöön liittyy maakunnallisia erityisarvoja. Alueella on osa maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä; Harvialan kartano ja kulttuurimaisema (Hämeen liitto, 2019). Tähän kuuluu Harvialan kantatila rakennuksineen, sekä Katajamäen työväen asuinalue sekä Sikopiirin- ja Marjoniemen rakennukset. Janakkalan rakennusinventoinnissa (Ahola, T. 2005) Harvialan alue on luokiteltu säilytettäväksi rakennetuksi kokonaisuudeksi, jossa on erityisen hyvin edustettuna hämäläinen tiilirakentamisen perinne. Rakennuksia ei saa purkaa ja ne tulee merkitä yleiskaavaan suojeltaviksi rakennuksiksi. Lisäksi koko Harvialan alueen vahvuutena ovat maisematasot: alue jakautuu selkeästi eri-ikäisiin rakennettuihin alueisiin.

Muinisjäännökset

Alueella on tehty vuosien saatossa useampia arkeologisia tutkimuksia (tarkastuksia, inventointeja ja yksi koekaivaus), joista vanhimmat ovat 1930-luvulta. Kartanoalueen lähiympäristöön on tehty tutkimus vuonna 2016, jolloin Kirsi Luoto suoritti koekaivauksen rautakautisella hautapaikalla (raportin kohde 5.3 Niemenpään Hamppula). Harvialan kartanoalueen asemakaavan itäosaan on tehty arkeologinen inventointi 2021 (Mikroliitti Oy, Timo Sepänmaa & Janne Soisalo) sekä Alikartanontien itäisen osan varrelle arkeologinen tarkkuusinventointi 2022 (Mikroliitti Oy, Juuso Koskinen). Tarkkuusinventoinneilla täsmennettiin muinajäännösalueen rajautumista ja selvitettiin mm. mahdollisuutta kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Alikartanontien varteen.

Kaavoitusta varten on laadittu arkeologinen inventointi vuonna 2021 (Heilu Oy). Alueelta tunnistettiin useita muinajäännöksiä, joista tunnettiin entuudestaan kuusi rautakauteen-historialliseen aikaan ajoittuvaa kiinteää muinajäännöstä sekä yksi rautakauteen ajoittuva irtolöytöpaikka. Alueelta tunnetaan nyt 7 kiinteää muinajäännöstä sekä 10 irtolöytöpaikkaa. Selvitys on nähtävillä kunnan kaavoituksen nettisivuilla. Muinajäännösalueet ja kiinteät muinajäännökset huomioidaan kaavoituksessa.

Kuva 13. Ote inventoinnista. Punaisilla pisteillä/alueina ja keltaisilla pisteillä merkityt kohteet ovat muinaisjäännöskohteita. Numerot 1-7 ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä ja numerot 8-17 ovat irtolöytöpaikkoja.

Kiinteät muinaisjäännökset (kuvan numerot viittaavat luetteloon)

1. Niemenpään kartano, 165010016, kiinteä muinaisjäännös
2. Niemenpää, 165010015, kiinteä muinaisjäännös;
3. Niemenpään Hampulla, 1000023530, kiinteä muinaisjäännös;
4. Marjumäki, 165010017, kiinteä muinaisjäännös;
5. Harviala, 1000012254, kiinteä muinaisjäännös;
6. Kodjala (Koljala), 1000012255, kiinteä muinaisjäännös;
7. Hakalan torppa (uusi kohde), mahdollinen muinaisjäännös;

Löytöpaikat

8. Harviala 2, 1000023901, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, rautakautinen
9. Niemenpää 2, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, rautakautinen
10. Niemenpää 3, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, kivikautinen
11. Paimenaro, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, rautakautinen
12. Harviala 3, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, rautakautinen
13. Harviala 4, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, kivikautinen
14. Haulionmäki, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, kivikautinen
15. Haulionmäki 2, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, rautakautinen
16. Haulionmäki 3, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, rautakautinen
17. Koivuniemi, uusi kohde, löytöpaikat, irtolöytöpaikat, kivikautinen

2.3.6 Luonnonympäristö

Luonnonsuojelualueet

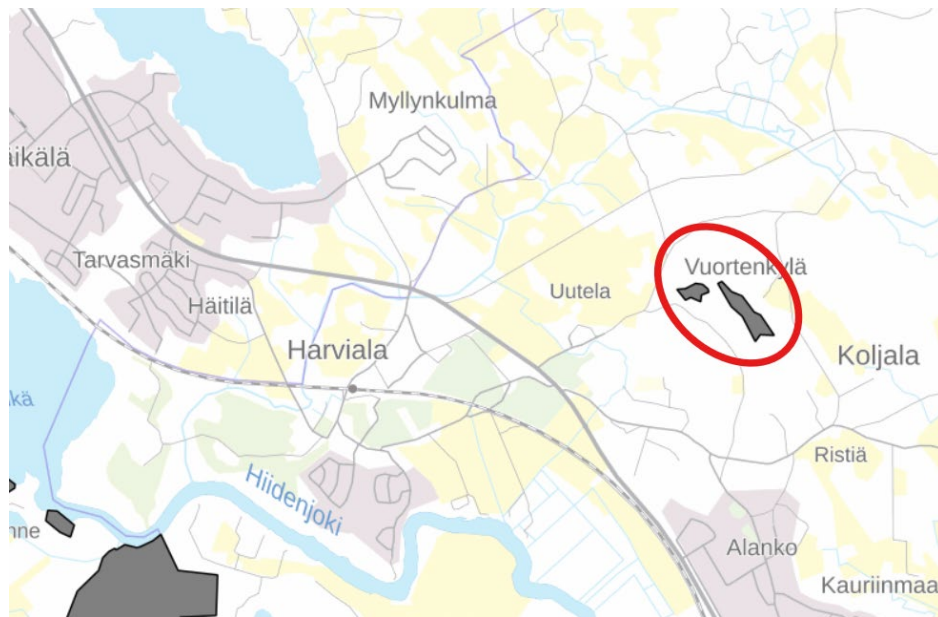
Alueella on kolme luonnonsuojelualuetta, jotka sijaitsevat Vuortenkyllän Tunturivuorella.

Luonnonsuojelualueet muodostavat yhdessä Natura 2000 -alueen (n. 5,6 ha).

Luonnonsuojelualueet ovat Kivipohja (YSA203436), Kurjenpelto (YSA203434) ja Santamäki

(YSA203437) Nämä alueet kuuluvat luontotyyppien tai lajien hoitoalueeseen, ja muodostavat yhdessä Tunturinvuoren Natura 2000 -alueen.

Natura-alue kuuluu luontodirektiivin mukaisiin SAC-alueisiin. Kahdesta osa-alueesta muodostuvalla Tunturinvuoren alueella on terävälakinen harjun pääselänne sekä loivapiirteistä harjun reunaan. Harjukasvillisuus on etenkin paisterinteillä edustavaa ja monipuolista. Alueen metsät ovat talousmetsiä. Tunturinvuorella esiintyy uhanalainen hämeen kylmänkukka, joka tunnetaan myös Kanta-Hämeen maakuntakasvina. Alueen kylmänkukkaesiintymä on Janakkalan laajin ja elinvoimaisin. Kasvin populaatiota ja elinympäristöä on onnistuttu parantamaan alueella hakkuiden seurauksena. Kasvupaikkojen sijainti ei ole julkista tietoa.

Kuva 14. Kaava-alueen luonnonsuojelualueet (MML, Paikkatietoikkuna).

Ekologiset verkostot

Maakuntakaavan 2040 taustamateriaaliksi on laadittu Kanta-Hämeen ekologisen verkoston selvitys. Ekologisen verkoston tehtävänä on esimerkiksi varmistaa luonnon monimuotoisuuden säilyminen, mahdollistaa eliöiden liikkuminen ja levittäytyminen, ja siten geenivirta elinympäristöistä toisiin. Kanta-Hämeessä ekologisten verkostojen pullonkaula-alueita muodostuu erityisesti Riihimäen ja Hämeenlinnan taajamien ja näitä halkovan moottoritien ja pääradan yhteisvaikutuksesta. Suunnittelualue ulottuu pääradan molemmin puolin. Suunnittelualueen hallitsevin elementti on Hiidenjoki, joka on osa reittivesistön ja lähialueille sijoittuvien järvien muodostamaa ketjua. Reittiveden suuntaisesti sijoittuu sekä geologisesti että lajistollisesti edustavia harjuksoja Janakkalasta Hämeenlinnan kautta aina Hattulan alueelle asti. Reittivesiä ja harjuksoja myötäillen kulkevat alueella myös maakunnan mittakaavassa merkittävät ekologiset yhteydet. (Hämeen Maakuntakaava 2040-selvitykset: Kanta-Hämeen ekologinen verkosto. Ramboll 2016)

Selvityksen mukaan alueen luonnonympäristön ydinalueet sijaitsevat Hiidenjoella ja Vuortenkylän harjun tuntumassa. Ekologisista yhteyksistä yksi kulkee suunnittelualueen eteläpuolitse itä-länsi-suunnassa ja toinen itäpuolitse Vuortenkylän harjun suuntaisesti. Kaavoituksessa huomioidaan ekologiset yhteydet.

Kuva 15. Ote Kanta-Hämeen ekologisista verkostoista ja yhteyksistä. (Hämeen Maakuntakaava 2040-selvitykset: Kanta-Hämeen ekologinen verkosto. Ramboll 2016).

Uudenmaan ELY-keskus on laatinut *Ekologisen verkoston yhteyksien kehittäminen valtatie 3 poikki välillä Hyvinkää-Hämeenlinna* -selvityksen (ELY-keskuksen raportteja 33/2024, 30.10.2024). Työn tavoitteena oli löytää ja tunnistaa nykyistä ekologista verkostoa parhaiten palvelevat paikat valtatie 3:n poikki kulkeville eläimille soveltuville yli- ja alikuluille. Tavoitteena oli löytää soveltuvia paikkoja 1–3 kpl. Tarkasteltava väli valtatie 3:n ympäristössä sijoittui Hämeenlinnan ja Hyvinkään välille. Suunnittelualuetta lähimmät tarkastelukohteet olivat Miemala 1–2, joita ei kuitenkaan valittu jatkotarkastelujen kohteiksi. Näin ollen raportissa ei ole tunnistettu varsinaisesti suunnittelualueelle kohdistuvia tarpeita. Suunnittelualue sijaitsee lähimmillään noin 1,6 km päässä valtatiestä 3.

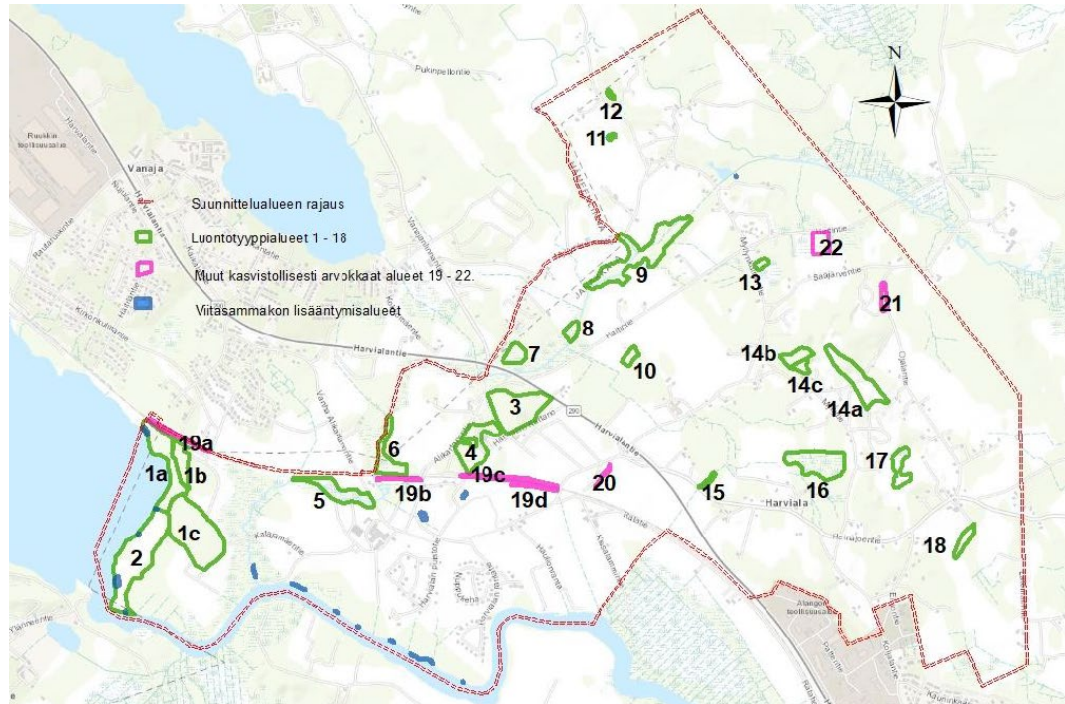
Luontoselvityksen mukaiset luontoarvot

Alueelle on laadittu luontoselvitys vuonna 2021 (Teppo Häyhä). Työn tavoitteena oli paikantaa ja rajata arvokkaat luontotyyppikohteet, saada riittävän tarkat tiedot huomionarvoisten eläinten ja kasvien esiintymistä ja antaa tulosten perusteella suosituksia maankäytön suunnittelua varten. Luontoselvitykseen sisältyi: arvokkaiden luontotyyppikohteiden kartoitus, kasvistoselvitys, liito-oravaselvitys, viitasammakkoselvitys ja sudenkorentoselvitys. Liito-oravasta ja sudenkorentojen direktiivilajeista ei tehty havaintoja. Selvitys on nähtävillä kunnan kaavoituksen nettisivuilla.

Alueelta paikannettiin 18 erityisiä luontoarvoja ja uhanalaisia luontotyyppiä sisältävää aluetta. Lisäksi rajattiin neljä muuta kasvistollisesti arvokasta aluetta. Arvokkaat alueet sijoittuvat pitkin suunnittelualuetta. Kaavoituksessa huomioidaan arvokkaat luontotyyppialueet ja lajiesiintymistä viitasammakko.

Miemalanselän rantojen ja Niemenpään niemen metsien (alueet 1 ja 2) muodostama kokonaisuus on uhanalaisten luontotyyppien ja huomionarvoisten lajien tärkein alue. Painopisteitä ovat lisäksi Harvialan kartanon alue, missä on useita lehtometsiä ja luonnonmetsäarvoja sisältävää jokivarsimetsää sekä Vuortenkylässä Tunturivuori, missä on Natura-alueen lisäksi pieniä lehtokohteita ja kaksi harjunlievesuota. Sääjärvenojan varsilla on kolme laajahkoa, luontotyyppien suojelun ja luonnonmetsäarvojen kannalta tärkeää

aluetta (alueet 5, 6 ja 9). Nämä metsät yhdessä muiden Sääjärvenojan rantametsien kanssa muodostavat suunnittelualueen halki kulkevan metsälajistolle tärkeän ekologisen vyöhykkeen. Selvityksessä kartoitettiin myös alueiden soveltuvuus METSO-ohjelmaan. Alueet 1, 2, 3 ja 4 täyttävät I-luokan METSO-kohteen kriteerit ja loput alueet (5-18) ovat II- ja III-luokan METSO-kohteita.

Kuva 16. Luontoselvityksen mukaiset arvokkaat luontotyyppi-alueet ja lajiesiintymät. (Teppo Häyhä, 2021).

Suunnittelualueen arvokkaat luontotyyppi-kohteet (numero viittaa ylläolevaan karttaan:

- 1 Miemalanselän ranta (a, b ja c):
- 2 Niemenpään rantakosteikko
- 3 Pumpumäki
- 4 Kartanon lehto
- 5 Sääjärvenoja, Alikartano
- 6 Sääjärvenoja, Marjumäki
- 7 Harvialantien lähteikkö
- 8 Hakumäen lehto
- 9 Sääjärvenoja, Myllynkulma
10. Uutelan lehto
11. Koivikon lähde
- 12 Koivikon suppasuo
- 13 Sammalsuon räme
- 14 Tunturinvuoren alue (a, b ja c)
- 15 Koivuniemen puro
- 16 Saartenkorpi
- 17 Tunturivuoren suo
- 18 Ristilän lehto

Alueen kasvistollisesti arvokkaat alueet:

- 19 Pääradan varret
- 20 Taimitarhan piennar
- 21 Tunturivuoren pohjoispää
- 22 Sammalsuon rämemuuttuma

Viitasammakko

Viitasammakoita elää Miemalanselän ja Hiidenjoen alueella. Miemalanselän yksilömäärä oli kahdeksan ja Hiidenjoen 34. Kanta on ilmeisen vahva, sillä havaintoja viitasammakoista saatiin useimmilta potentiaalisilta paikoilta eli luhtarantaisilta osuuksilta. Kutupaikkoja ei havaittu Miemalanselän suun ja Sääjärvenojan suun väliseltä alueella, josta luhtarannat puuttuvat.

Luontoselvityksen mukaiset maankäyttösuositukset

Yleiskaavassa suojelualueeksi (SL) tulee merkitä Tunturivuoren luonnonsuojelualueet. Muut uhanalaisia luontotyyppisiä sisältävät alueet ja viitasammakon lisääntymisalueet tulee merkitä suojelualueiksi (SL) tai luontokohteiksi (luo). Arvokkaiksi rajatuille alueille ei tule suunnata alueiden luonnetta tai erityisarvoja uhkaavaa maankäyttöä, kuten rakentamista. Viitasammakon lisääntymispaikoilla tulee käyttää 30 metriä leveää suojavyöhykettä, joka säästetään elinympäristöä heikentävältä maankäytöltä. Luontoselvityksen mukaiset suositukset huomioidaan kaavoituksessa.

Pohjavesialueet

Suunnittelualueelle sijoittuu Vuortenkyllän pohjavesialue (0416551), joka on 1. luokan vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue. 1-luokan pohjavesialueiden vettä käytetään/ on tarkoitus käyttää yhdyskunnan vedenhankintaan taikka talousvetenä enemmän kuin keskimäärin 10 m³ /vrk tai yli viidenkymmenen ihmisen tarpeisiin.

Vuortenkyllän pohjavesialueen kokonaispinta-ala on n 3,52 km², josta pohjaveden muodostumisaluetta on 1,55 km². Pohjavesialueella arvioidaan muodostuvan pohjavettä 1000 m³ vuorokaudessa. Vuortenkyllän pohjavesialue on pitkittäisharju, joka eteläpäässä levenee ja sisältää suppia. Pohjoispää on kapea ja katkeileva osittain savisten peltojen peittämä. Harju on kerrostunut kallioperän ruhjeeseen. Maa-aines on hiekkavaltaista ja kerroksellista, kerrospaksuus on suurimmillaan noin 20 metriä. Pohjoisosassa pohjavesiä kerääntyy harjujakson koillispuoliselta moreenialueelta. Pohjavettä purkautuu harjun lounaispuolelle lähteinä, harjun poikki virtaavaan Sääjärvenojaan sekä pelloilla harjun suuntaisena kulkevaan ojaan. Lisäksi harjun eteläpäässä on soistunutta metsämaata, jossa esiintyy lähteitä (Hämeen ELY-keskus, 2020). Lisäksi alueella sijaitsee entisen Harvialan koulukodin vedenottamo. Suunnittelualueen länsi- ja eteläpuolella sijaitsevat Hattelmalanharjun ja Kalpalinnanmäen 1. luokan pohjavesialueet.

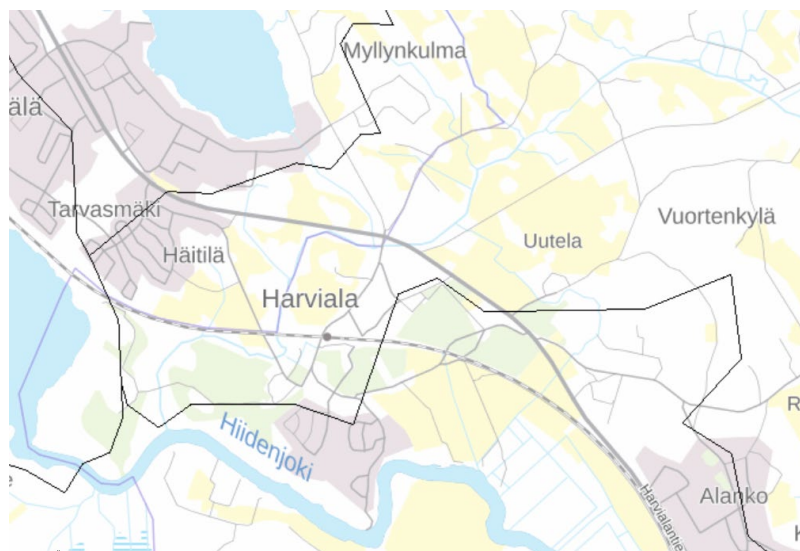
Kuva 17. Pohjavesialueet kartalla (MML, Paikkatietoikkuna).

Vesistöt

Alueen merkittävimmät vesistöalueet ovat Hiidenjoki-Miemalanselkä, jotka ovat osa Vanajaveden reittivesistöä kuuluen Kokemäenjoen päävesistöön. Reitin eteläiset haarat yhtyvät Janakkalan Kernaalanjärvessä, jonka vesi laskee Hiidenjokea pitkin Miemalanselkään. Hiidenjoen pituus on noin 15 km ja keskimääräinen leveys noin 50–60 metriä. Joen virtausnopeus on pääosan vuotta erittäin hidas, johtuen jokilaakson vähäisistä korkeuseroista. Vedenlaatu ja yleinen käyttökelpoisuus on luokiteltu tyydyttäväksi (vaikuta vesiin –karttapalvelu). Vedenlaatua heikentävät voimakkaasti luonnontasosta kohonnut rehevyystaso, runsas humuksisuus ja ajoittaiset happitalouden häiriöt, joista saattaa seurata kesäisin runsaita sinileväkukintoja.

Sääjärvenoja mutkittelee alueella lännestä-itään. Sääjärvenoja on valuma-alueensa pääuoma ja ojavedet laskevat n. 3 km matkan Hiidenjoelle, josta vedet laskevat Vanajaveden Miemalanselkään. Alueen itäosassa sijaitsee yksittäisiä lampia.

Suunnittelualue sijaitsee vedenjakaja-alueella, sillä alue jakautuu kolmeen eri valuma-alueeseen. Suurimmilta osin alue kuuluu Hiidenjoen suualueen- ja Sääjärvenojan valuma-alueisiin sekä pieneltä osin myös Hämeenlinnan valuma-alueeseen. Vedenjakaja mutkittelee suunnittelualueen halki, Sääjärvenojan läheisyydestä kohti Harvialan kartanon aluetta, ja siitä Koljalaa ja Alangon aluetta kohti.

Kuva 18. Suunnittelualueen valuma-alueet (MML, Paikkatietoikkuna)

Hiidenjoen varren rakentamiskorkeutta voidaan verrata Janakkalan Kernaalanjärvelle tai Vanajaveden Miemalanselälle esitettyihin korkeuslukemiin, jonka mukaan suunnittelualueen alin suositeltava rakentamiskorkeus on +81,30 (N2000-korkeusjärjestelmä). Rakentamiskorkeuteen on jo lisätty kunkin järven keskimääräinen aaltoiluvara loivarantaisella paikalla. Mahdollisiin tulvariskeihin tulee varautua yleiskaavaa tarkempia suunnitelmia tehtäessä.

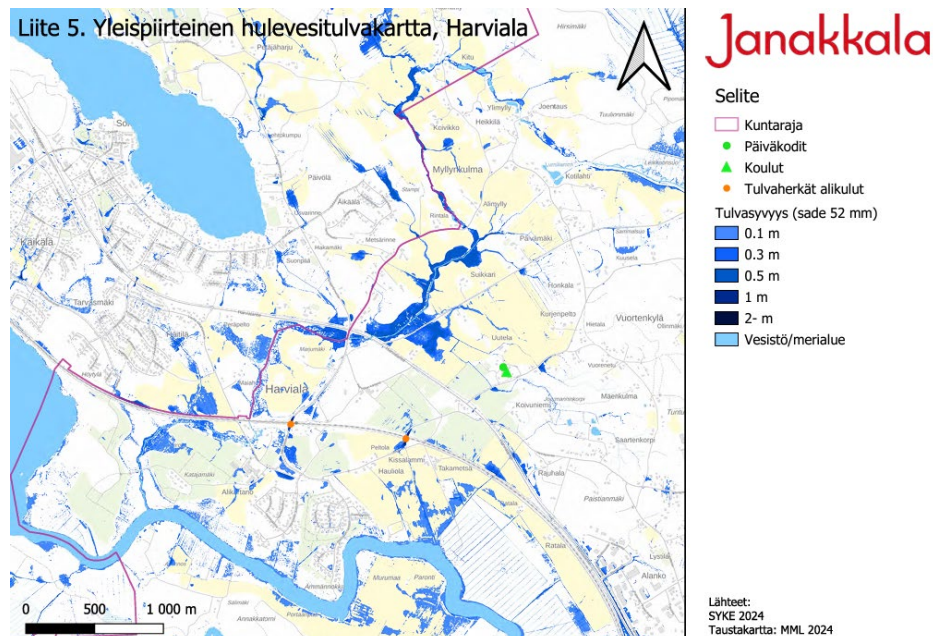
Hulevesitulvariskien kartoitus

Hulevesien hallinnan yleisenä tavoitteena on taajamien kuivatus ja taajamatulvien torjunta, pinta- ja pohjavesien suojeleminen, sekä vesien hyvän tilan saavuttamisen edistäminen. Hulevesien hallinnassa pyritään pääasiassa viivyttämään vesiä tontilla, joka tarkoittaa sitä, että alueelle on varattava riittävästi viivytystilaa tilavarauksena mitoitusvesimäärän varastoimiseen. Janakkalan kunnan rakennusjärjestyksen 18 §:n mukaisesti hulevedet ja

perustusten kuivatusvedet tulee ensisijaisesti käsitellä omalla kiinteistöllä imeyttämällä ja tarpeen mukaan viivyttämällä.

Janakkalan kunta on tehnyt alustavan arvioinnin hulevesiturvariskeistä (hyväksytty kunnanvaltuustossa 30.9.2024 § 94). Työ perustuu tietoihin, jotka ovat saatavissa toteutuneista tulvista sekä ilmaston ja vesiolojen kehittymisestä huomioon ottaen myös pitkän aikavälin ilmaston muuttuminen. Tulvariskin merkittävyyttä arvioitaessa otetaan huomioon tulvan todennäköisyys sekä mm. vahingollisuus ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle, vesi- tai energiahuollolle taikka elintärkeille teollisuuslaitoksille. Arvioinnin mukaan Harvialan alueelle ei kohdistu merkittävää hulevesitulvariskiä. Arviossa nousee esiin tarve hulevesiselvitysten laatimisesta isommille asemakaavoitettaville alueille, jotta kunnan hulevesijärjestelmän kapasiteetti pystytään pitämään riittävänä ja tarpeen vaatiessa osataan toteuttaa riittävät viivytys- ja imeytysrakenteet.

Alueelle ei ole ehdotettu ELY-keskuksen toimesta merkittäviä tulvariskialueita (Hämeen ELY-keskus, Ehdotus Kanta-Hämeen tulvariskialueiksi 29.10.2024).

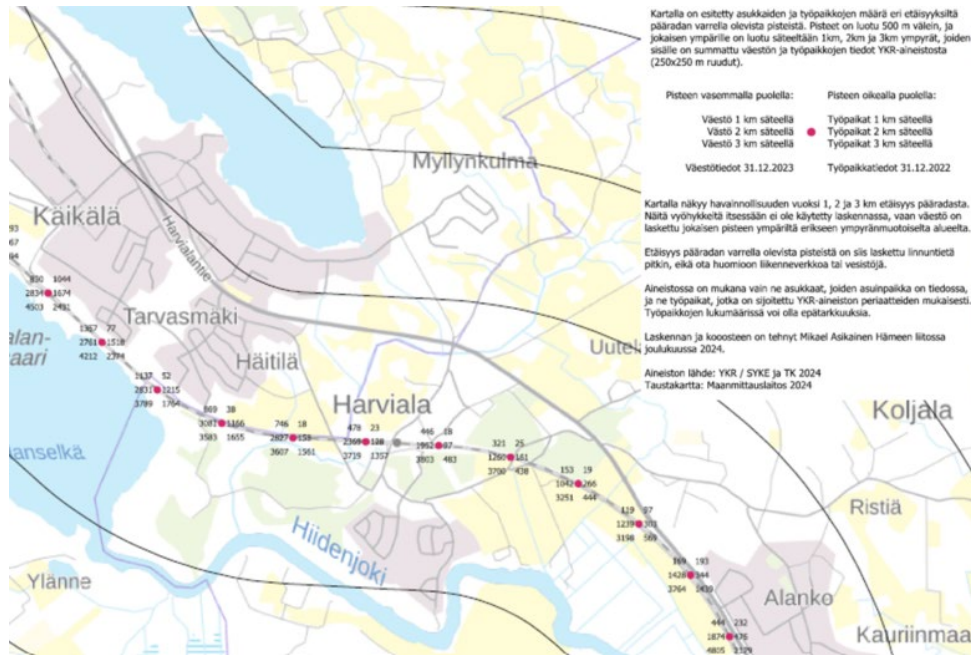
Kuva 19. Ote hulevesitulvariskikartasta (Alustava hulevesitulvariskien arviointi, 25.5.2024).

2.3.8 Liikenne

Raideliikenne

Suunnittelualueen läpi kulkee Helsinki-Tampere-päärata. Alueella on vuonna 1982 lakkautettu junaseisake ja vanha asemarakennus. Kaavoituksessa varaudutaan pääradan kehittämistarpeisiin ja junaseisakkeen käyttöönottoon. Kaavoituksen yhtenä päätavoitteena on tukea seisakkeen käyttöönottoa.

Hämeen liitto on laatinut tilaston pääradan varren asukkaiden ja työpaikkojen määristä (Hämeen liitto, Asikainen 12/2024). Tilastot tukevat osaltaan sitä, että Harvialan junaseisakkeen käyttöönotto voisi tulevaisuudessa olla mahdollista lisääntyvän asukasmäärän myötä.

Kuva 20. Ote pääradan asukas- ja työpaikkatilastosta (Hämeen liitto, 12/2024).

Väylävirastolla on käynnissä Riihimäki–Tampere rataosuuden selvityskokonaisuus, jonka viimeisin sidosryhmätapaaminen ja hanke-esittely pidettiin 12.11.2024.

Selvityskokonaisuudessa on tutkittu mm. kaarreoikaisujen ja nopeuden noston mahdollisuuksia sekä keskitytty rataosuuden välityskyvyn lisäämiseen esim. ohituspaikkoja suunnitteleamalla. Harvialan kohdan tilantarvetarkastelussa itäpuolen rajoitteeksi oli mainittu ratakartanmökki (purettu) ja länsipuolella Harvialan vanha asema.

Tieliikenne ja kevyt liikenne

Alueen tieliikenteen pääväylä on Harvialantie (st 290), mikä on varustettu kevyen liikenteen väylällä. Harvialantieltä liikenne jakautuu lukuisille muille teille. Suunnittelualueen kohdalla Harvialantien keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä on n. 5124 ajon/vrk (KVL) ja raskaan liikenteen keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä on n. 233 ajon/vrk (KVL) (Väylävirasto, 2024). Muita merkittäviä pääväyliä ovat mm. Alikartanontie, Myllynkulmantie, Myllytie, Haitintie, Säjärventie, Ojalantie ja Heinäjoentie. Näiden lisäksi alueella sijaitsee katuverkkoa ja yksityisteitä.

Harvialantie on ollut viime vuosina monien eri liikenneselvitysten kohteena. Yksi liikenneselvitys on tehty Harvialan kartanon alueen asemakaavamuutosta varten, koskien Harvialan kartano -tien ja Alikartanontien idänpuoleista tieliittymää (WSP 21.5.2021). Selvityksessä tarkasteltiin kartanon alueen nykyisiä liittymätyyppejä ja pohjoista Harvialan kartano- liittymän leventämistä. Kartanon alueen asukasmäärän arvioidaan olevan tulevaisuudessa n. 250 henkilöä, jolloin liikenteen arvioidaan lisääntyvän 360 ajoneuvon verran vuorokaudessa niin, että liikenne jakautuu tasaisesti alueen pohjoiseen- ja eteläiseen tieliittymään. Liikennemäärien perusteella Harvialantiehen ei arvioitu kohdistuvan muutostarpeita. Alikartanontien liittymään ei vaadita muutosta em. liikennemäärien johdosta. Pohjoista Harvialan kartano- liittymää tulee parantaa avoimeksi liittymätyypiksi ja lisätä näkemäaluetta molempiin suuntiin. Mikäli kuitenkin Harvialantien liikennemäärät nousisivat 7000 ajon/vrk, parannustoimenpiteiden tarve tulee arvioida uudelleen.

Alueen kevyen liikenteen pääväylät kulkevat Harvialantien, Alikartanontien länsipuolen sekä Säjärventien varrella. Harvialantien kevyen liikenteen väylä ulottuu Turengin keskustasta

Hämeenlinnaan. Yhteyksiä on myös Alikartanon asemakaava-alueella sekä muilla läheisillä asemakaava-alueilla.

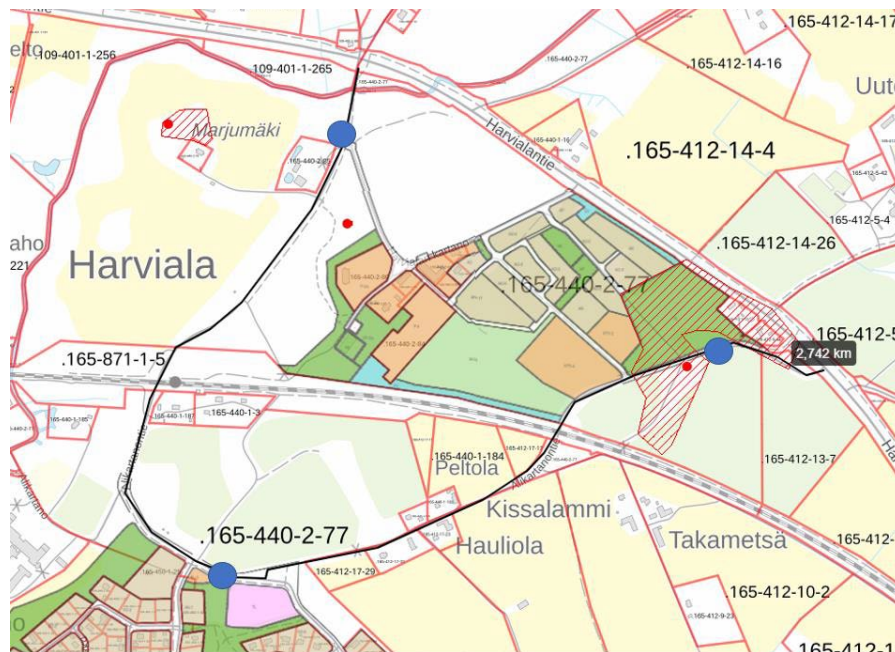
Kanta-Hämeen pyöräliikenteen tavoiteverkkoselvityksessä 2023 Harvialantie on tunnistettu pyöräilyn laatukäytäväksi/seudulliseksi pääreitiksi. Seudullisen selvityksen jälkeen on laadittu Janakkalan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma 2030 (25.11.2024). Edistämishjelmassa ei ole esitetty toimenpiteitä suunnittelualueelle.

Joukkoliikenne

Linja-autoliikenne kulkee pääsääntöisesti Harvialantien varrella. Päiväsaikaan linjoja kulkee vaihtelevasti sesongin mukaan, puolen tunnin - tunnin välein. Lisäksi esteetöntä ovelta-ovelle palvelua tarjoaa palvelulinja Tassu-bussi yhtenä päivänä viikossa.

Joukkoliikenteen kehittäminen

Kaavoituksen tueksi on laadittu Alikartanontietä koskeva linja-autoreitin tarkasteluserivitys (WSP, 21.11.2024). Alikartanontien itäisellä osuudella on nykyisin läpiajolta rajoitettu, mutta maatalous- ja erikoiskuljetusliikenteelle sallittu osuus. Tie on aiemmin toiminut yhteytenä Turengin suuntaan. Tarkoituksena oli selvittää, soveltuisiko Alikartanontien muodostama lenkki linja-autoliikenteelle. Selvityksen mukaan tien avaaminen ja kehittäminen ns. kylätienä on mahdollista.

Kuva 21. Ote mahdollisesta linja-autoreitistä. Kuvassa nykyiset ja tavoitellut uudet pysäkkiparien paikat (siniset ympyrät).

Yhteenveto selvityksestä, kylätieosuuden toteuttamiseen vaadittavista toimenpiteistä:

- Kylätieosuutta varten tarvittavan tilavarauksen järjestäminen (neuvottelut maanomistajien kanssa)
- Kylätieosuuden länsipäässä liittymäjärjestelyn selkeyttäminen (korotettu liittymä ja suojatiejärjestelyt)
- Tehtävä päätös, sallitaanko kylätiellä läpiajtoa muulle liikenteelle vai ei.
- Kevyen liikenteen yhteyksien jatkuvuuden kannalta suositeltavaa toteuttaa kevyen liikenteen yhteys kerralla Harvialantien alikulkuun saakka (yhtenäinen reitti Harvialan koululle). Tämä edellyttää kaavaalueen rajan muutosneuvotteluita maanomistajien kanssa tai katutilan poikkileikkauksen muuttamista/vaihtoehtotarkasteluita sekä muinaisjäännös- ja rakenteiden tarkempaa Alikartanontien eteläpuolella (sivu 15.)

Lisäksi on tarkasteltava tarkemmin Alikartanontien poikkileikkauksen leventämistä tai vuorottain yksisuuntaista liikennejärjestelyä junaradan alituksen kohdalla.

- Bussiyhteyden toteuttaminen edellyttää lisäksi suunnitelmassa esitettyjen uusien bussipysäkkien toteuttamista.
- Alikartanontien junaradan alikulut mahdollistavat maks. 3,6 m korkeiden linja-autojen liikennöinnin.

Vesiliikenne

Hiidenjoki on yleinen venereitti ja alueella on kausiluontoista vesiliikennettä. Alueella on yhdistyksen ylläpitämä venelaituri ja veneenlaskupaikka. Hiidenjoella nopeusrajoitus on paikoin 9 km/h.

2.3.9 Yhdyskuntatekniset verkostot

Vesihuolto

Janakkalan Veden kunnallinen vesi- ja viemäriverkosto ulottuu asemakaavoitetuille alueille ja niiden läheisyyteen. Janakkalan Veden jätevedenpuhdistus on keskitetty Turengin jätevedenpuhdistamolle. Vedenhankinta perustuu pohjaveden käyttöön kuudelta eri vedenottamolta. Lisäksi Janakkalassa on yksityisiä vedenottamoita, joista Harvialan koulukoti niminen vedenottamo sijaitsee suunnittelualueella.

Janakkalan Vesi toimittaa talousveden mm. myös alueen Koljalan-Vuortenkyllän vesiosuuskunnalle. Vesiosuuskunta on perustettu vuonna 2006 ja verkostot rakennettu pääosin vuonna 2003. Koljalan alueen verkostot sijaitsevat Kauriinmaan asemakaava-alueen pohjoispuolella, jossa on liitos Janakkalan Veden verkoston toiminta-alueelle. Vuortenkyllän alueen verkostot on liitetty Harvialan koululla Janakkalan Veden runkolinjaan. Koljalan ja Vuortenkyllän verkostot eivät ole yhteydessä toisiinsa. Verkostot sijaitsevat pääosin Vuortenkyllän I-luokan pohjavesialueella. Rakennettujen verkostojen lievealueella on tiheähköä asutusta osin pohjavesialueella, joka olisi hyvä liittää yhteiseen vesihuoltoon. Koljalan-Vuortenkyllän vesiosuuskunnan verkoston aluetta on esitetty vuonna 2019 liitettävän Janakkalan Veden verkostoon. Kunnanhallitus päätti vastineessaan 13.01.2020 § 6, että kunta ei ota vastatakseen Koljalan-Vuortenkyllän vesiosuuskunnan toimintaa esitetyn mukaisesti. Asiaa tarkastellaan uudelleen, jos/kun kunnan omistamia vesiosuuskunnan toiminta-alueella sijaitsevia maa-alueita lähdetään asemakaavoittamaan. Lainvoimainen asemakaava edellyttää alueen liittämistä vesihuoltoverkostoon.

Kaasun siirtoverkosto

Gasgrid Finland Oy:n kaasun siirtoverkosto kulkee suunnittelualueen läpi itä-länsi suuntaisesti.

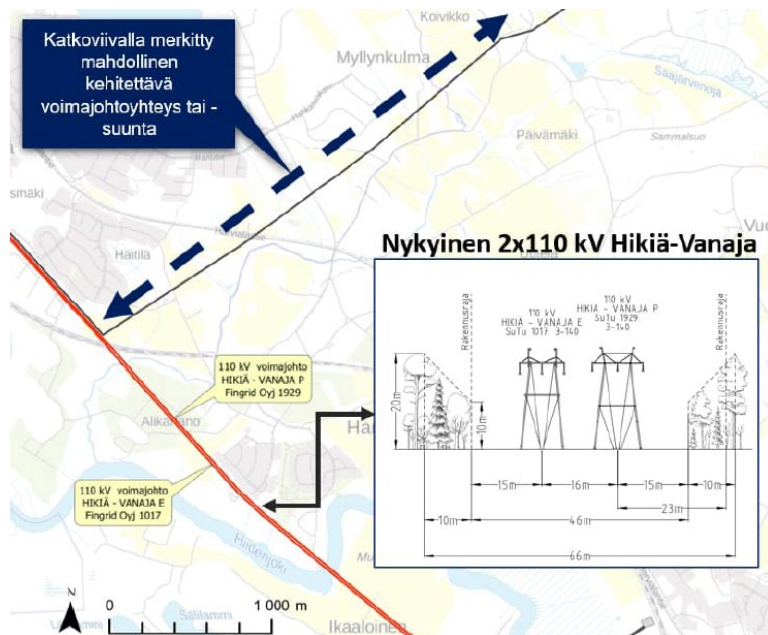
Voimajohdot

Alueen länsiosaan sijoittuu Fingrid Oyj:n 2x110 kV voimajohto Hikiä – Vanaja, joka kulkee Alikartanon asemakaava-alueen reunalla kaakosta luoteeseen. Lisäksi alueen pohjoisosassa sijaitsee Elenia Verkko Oyj:n 110 kV voimajohto Vanaja-Salpakangas, minkä alueelle kohdistuu kehittämissuunnitelmia.

Fingridin voimajohdoille on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden supistus 66 metriä leveälle johtoalueelle. Johtoalue muodostuu 46 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean molemmin puolin olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä. Lounaispuoleisen 110 kV voimajohdon 1017 / Hikiä – Vanaja E rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusraja sijoittuu 15 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta. Uudemman voimajohdon 1017 / Hikiä-Vanaja P puolella rakennusrajoitusalue ulottuu johtoalueen ulkoreunaan 23 metrin

etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta. Fingridillä on pitkän aikavälin tavoitteena päivittää voimajohdon rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusrajat siten, että rakennusrajoitus koskee koko 66 metriä leveää johtoaluetta. Fingrid on tunnistanut tarpeen myös mahdolliselle voimajohtoyhteydelle Vanajalta itään, mahdollisesti samassa voimajohtokäytävässä Elenia Verkko Oyj: 110 kV voimajohdon kanssa. Uuden voimajohdon toteutuksesta ei ole tarkempaa tietoa.

Kaavan yleispiirteisyydestä johtuen kaavakartalla osoitetaan pelkkä voimajohdon ohjeellinen sijainti.

Kuva 22. Fingridin toimittama kuva vireilletulovaiheen lausunnon yhteydessä.

Kehitettävät voimajohdot

Fingrid Oyj suunnittelee uuden 14 kilometrin pituisen 2x110 kilovoltin voimajohdon rakentamista uusien suunniteltujen Harvialan ja Hangasmäen sähköasemien välille Hämeenlinnan kaupungin ja Janakkalan kunnan alueella. Uudet sähköasemat sijoittuvat Hämeenlinnan puolelle. Suunnittelualueen osalta hanke ulottuu alueen pohjoisosaan. Hanketta varten on laadittu ympäristöselvitys 2024. Uusi voimajohto on suunniteltu rakennettavaksi osittain nykyisen 110 kilovoltin voimajohdon paikalle ja osittain 400 kilovoltin voimajohdon rinnalle. Nykyisen voimajohdon paikalle rakennettaessa voimajohtoalueen leveys säilyy lähtökohtaisesti ennallaan, mutta rakennusraajat ulotetaan johtoalueen ulkoreunaan. 400 kilovoltin voimajohdon rinnalle rakennettaessa nykyinen johtoalue levenee noin 22 metriä länteen ja läntinen rakennusraja päivitetään johtoalueen ulkoreunaan. Pylvästyypinä käytetään teräsrakenteista vapaasti seisovaa pylvästä. Uuden pylväsrakenteen myötä pylväskorkeus kasvaa noin 10–15 metriä verrattuna korvattaviin pylväisiin. Uudella voimajohtoyhteydellä vahvistetaan kantaverkon siirtokapasiteettia, mahdollistetaan Hämeenlinnan alueellinen sähkönkulutuksen kasvu sekä ylläpidetään kantaverkon hyvää käyttövarmuutta. Yhteispylväsrakenteita käyttämällä voidaan minimoida toisen virtapiirin rakentamiseksi tarvittavaa maapinta-ala. Lisätietoa hankkeesta löytyy Fingridin nettisivuilta (Hankkeet, Harviala-Hangasmäki, Hämeenlinna).

2.3.10 Ympäristön häiriötekijät

Maa-ainesten otto

Suunnittelualueella on kaksi vanhaa maa-ainestenottoaluetta. Alueista toinen sijaitsee

Harvialan kartanon alueen ympäristössä ja isompi alueista Vuortenkyllän harjualueella. Vuortenkyllän harjulla on 9 päättynyttä soran ja hiekan maa-ainesten ottolupaa, joista viimeisin on päättynyt jo vuonna 2009. (SYKE, Maa-ainestenottoluvat ja kiviainesvarannot, tarkistettu 20.6.2024). Voimassa olevia lupia ei ole.

Liikennemelu

Alueella liikennemelua aiheuttaa erityisesti Helsinki–Tampere päärata ja Harvialantie.

Maankäytön suunnittelussa huomioidaan Valtioneuvoston päätöksen mukaiset melun ohjearvot 993/1992. Ohjearvoja sovelletaan meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyssä. Ohjearvoja ei sovelleta katu- ja liikennealueilla eikä melusuoja-alueiksi tarkoitetuilla alueilla. Ohjearvot on annettu päiväajan klo 7–22 ja yöajan klo 22–7 ekvivalentti- eli keskiäänitasoina. Ohjearvoja ei ole esitetty hetkittäisille maksimiäänitasoille. Jos melu on luonteeltaan iskumaista tai kapeakaistaista, mittaus- tai laskentatulokseen lisätään 5 dB ennen sen vertaamista edellä mainittuihin ohjearvoihin. Tulokseen tehtävä 5 dB:n lisäys johtuu siitä, että iskumaisuus ja kapeakaistaisuus lisäävät melun häiritsevyyttä. Tie- ja raideliikenteen aiheuttama melu ei ole normaalisti iskumaista tai kapeakaistaista.

Alueelle on laadittu tie- ja raideliikennemeluselvitys vuonna 2022 (Promethor). Selvitys on nähtävillä kunnan nettisivuilla. Selvityksessä tarkasteltiin tie- ja raideliikenteen aiheuttamaa melua ja sen vaikutuksia Harvialantien lähiympäristöön. Selvityksessä esitetään ulkoalueiden melutaso nyky- ja ennusteliikenteellä.

Raideliikenteen melu

Raideliikennemelu koostuu yksittäisistä melutapahtumista, joiden aikana äänitaso ympäristössä on suuri. Raideliikenteen henkilöliikenne keskittyy päiväaikaan ja tavaraliikenteestä suurin osa kulkee yöaikaan. Tavarajunat ja yöpikajunat ovat henkilöjunia selvästi pidempiä, joka vaikuttaa myös yhden junan tuottamaan melun syntyyn. Lisäksi tavarajunien melupäästö pituusyksikköä kohden on henkilöjunia suurempi. Tästä johtuen yöajan melutaso saattaa kantautua laajemmalle alueelle, mutta matalammalla melutasolla kuin päiväsaikaan.

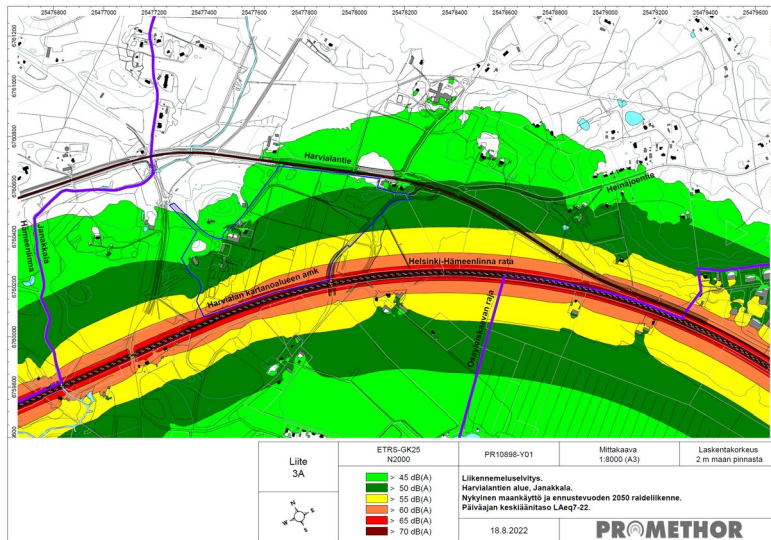
Väylävirasto laatii viiden vuoden välein raideliikenteen EU-meluselvityksen. Viimeisin on laadittu 2022. Kyseessä on ympäristönsuojelulain mukainen ja valtioneuvoston asetuksessa 801/2004 kuvattu ympäristömeludirektiivin (2002/49/EY) mukainen meluselvitys rautateille. Selvityksessä on laadittu raideliikenteen melutasokartat käyttäen melun laskentamallia. Selvityksen mukaiset melutasot on nähtävillä Suomen Väylät -karttapalvelusta.

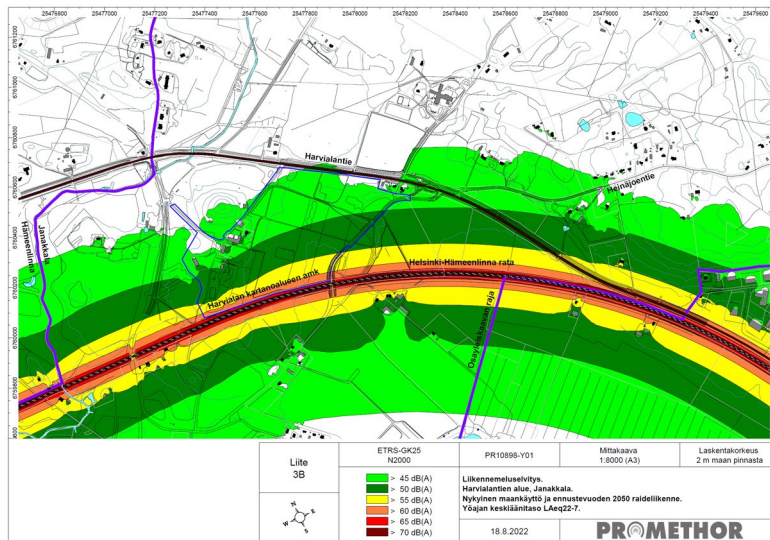
Kuva 23. Päiväajan melutasot suunnittelualueella (Suomen Väylät -karttapalvelu).

Kuva 24. Yöajan melutasot suunnittelualueella (Suomen Väylät -karttapalvelu).

Kuva 25. Nykyisen maankäytön ja ennustevuoden 2050 raideliikenteen päiväajan melutaso. (Promethor, 2022)

Kuva 26. Nykyisen maankäytön ja ennustevuoden 2050 raideliikenteen yöajan melutaso. (Promethor, 2022)

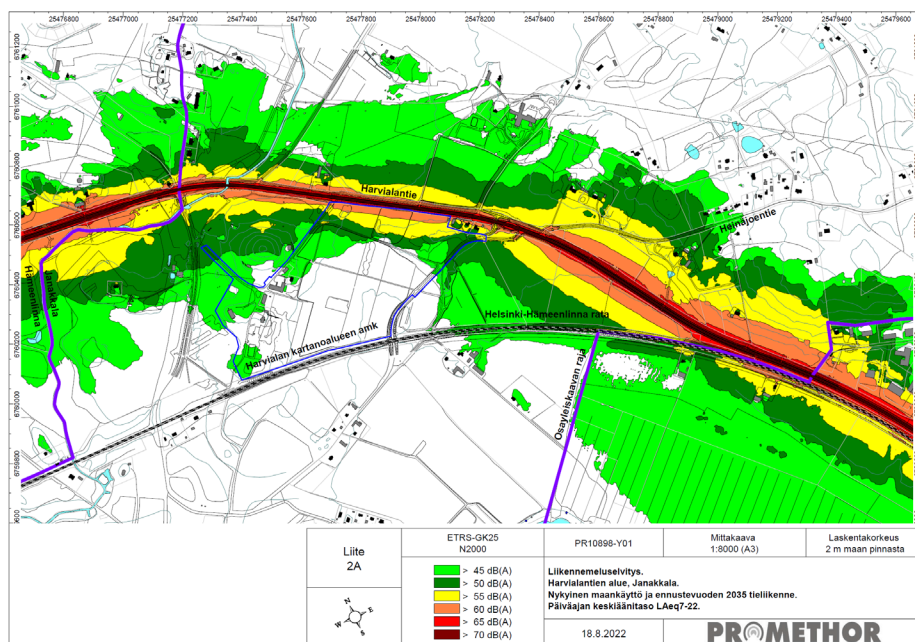
Promethorin laatiman selvityksen mukaan raideliikenteen aiheuttama yli 55 dB(A):n päiväajan keskiäänitason alue ulottuu noin 170...180 m etäisyydelle rautatiealueesta. Yli 50 dB(A):n yöajan keskiäänitason alue ulottuu noin 250...260 m etäisyydelle rautatien alueesta. Raideliikenteen aiheuttama yöajan keskiäänitaso on vain noin 1 dB päiväajan keskiäänitasoa pienempi ja tästä johtuen raideliikenteellä on osayleiskaava-alueella oleellinen vaikutus

etenkin yöajan meluun. Yöajan keskiäänitaso ylittää ohjearvon 50 dB(A) osayleiskaava-alueella yhdeksän nykyisen asuinrakennuksen piha-alueella. Osa rakennuksista sijaitsee rautatien välittömässä läheisyydessä.

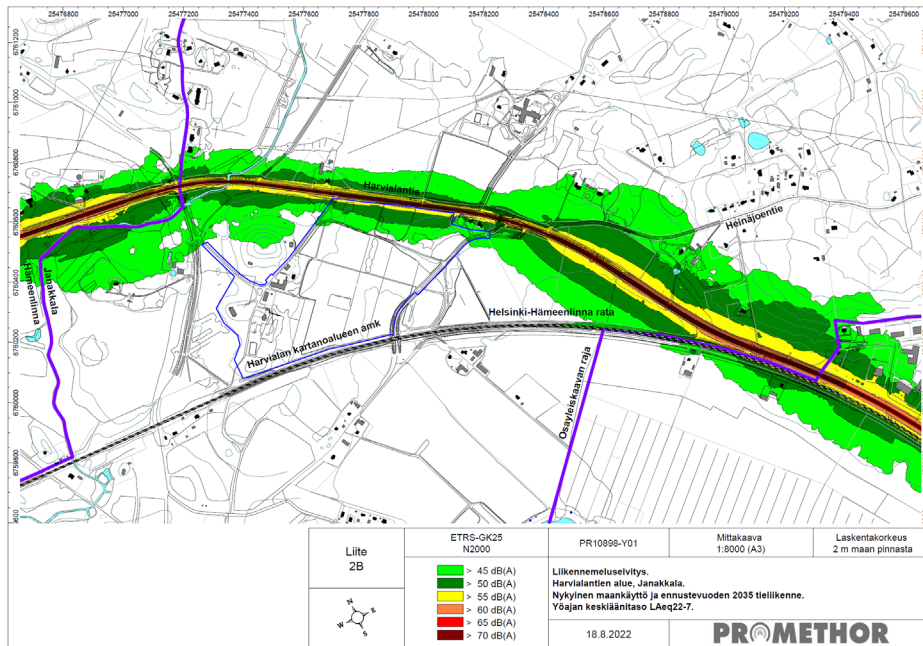
Tieliikennemelu

Alueen tieliikenteestä etenkin Harvialantie aiheuttaa lähiympäristöönsä liikennemelua ja taustakohinaa, joka saattaa etenkin peltoaukeilla kantautua pitkälle. Tieliikennemelu on yleisesti yhtäjaksoisempaa ja voimakkuudeltaan tasaista verrattuna raideliikennemeluun, mikä on ajoittaista.

Promethorin laatimassa meluselvityksessä nykytilanteen liikennemäärät perustuvat Väyläviraston tierekisterin liikennemäärätietoihin. Ennusteliikennetieto vuodelle 2035 on arvioitu käyttämällä kasvukerrointa 29 % ja lisäämällä liikennemäärään Harvialan kartanoalueen asemakaavan toteutumisen tuoma liikennetuotto WSP Finland Oy:n laatiman liikennetarkastelun perusteella (WSP Finland Oy, Harvialan kartanon alue, liittymätarkastelu 21.5.2021 – päivitys 25.4.2022). Raskaan liikenteen osuutena on käytetty tierekisterin nykytilanteen tietoa. Laskennoissa on oletettu, että 90 % liikenteestä tapahtuu päiväaikaan. Heinäjoentien liikennemäärä arvioitiin niin pieneksi, ettei sillä ole oleellista vaikutusta kokonaismeluun, eikä sitä ole huomioitu laskennassa. (Promethor, 2022)

Kuva 27. Nykyisen maankäytön ja ennustevuoden 2035 tieliikenteen päiväajan melutaso. (Promethor, 2022)

Kuva 28. Nykyisen maankäytön ja ennustevuoden 2050 tieliikenteen yöajan melutaso. (Promethor, 2022)

Nykyliikenteellä Harvialantiestä aiheutuva yli 55 dB(A):n päiväajan keskiäänitason alue ulottuu Heinäjoentien luoteispuolella enimmillään noin 150 m etäisyydelle ja Heinäjoentien kaakkoispuolella noin 210 m etäisyydelle tien reunasta. Ennusteliikennemäärällä Harvialantien liikenteen aiheuttama keskiäänitaso on noin 1...1,5 dB nykyistä suurempi. Tällöin yli 55 dB(A):n päiväajan keskiäänitason alue ulottuu Heinäjoentien luoteispuolella enimmillään noin 190 m etäisyydellä ja Heinäjoentien kaakkoispuolella noin 230 m etäisyydelle tien reunasta. Osayleiskaavan alueella Harvialantien liikennemelun voimakkuus ylittää päiväajan ohjearvon 55 dB seitsemän nykyisen asuinrakennuksen piha-alueella. Tieliikenteen aiheuttama yöajan keskiäänitaso on noin 7 dB päiväajan keskiäänitasoa pienempi.

Tie- ja raideliikennemelun yhteisvaikutus

Tie- ja raideliikenteen yhteismelu tulee huomioida alueiden suunnittelussa, mikäli uusia asuinrakennuksia sijoitetaan alueille, joilla melutaso melukartoissa ylittää ohjearvot. Yli 55 dB(A):n päiväajan keskiäänitason ylittävä alue (yhteismelu) ulottuu Harvialantien pohjoispuolella enimmillään noin 230–290 m etäisyydelle Harvialantiestä ja rautatien eteläpuolella noin 200 m etäisyydelle rautatiestä. Yli 45 dB(A):n yöajan keskiäänitason ylittävä alue (uusien asuinalueiden yöajan ohjearvo) ulottuu Harvialantien pohjoispuolelle enimmillään noin 480 m etäisyydelle ja junaradan eteläpuolelle enimmillään noin 550 m etäisyydelle melulähteistä. Meluun tulee kiinnittää erityistä huomiota, mikäli uusia asuinrakennuksia sijoitetaan Harvialantien ja junaradan väliselle alueelle, koska kohteisiin tulee tällöin melua kahdesta eri ilmansuunnasta.

Ulkoalueiden melutason lisäksi melulähteiden läheisyydessä tulee kiinnittää huomiota sisämeluun eli rakennusten ulkovaipan riittävään ääneneristävyyteen. Rautatien läheisyydessä sijaitsevilla alueilla tulee ääneneristävyyden mitoituksessa huomioida keskiäänitason lisäksi junien ohiajojen aikaiset enimmäisäänitasot.

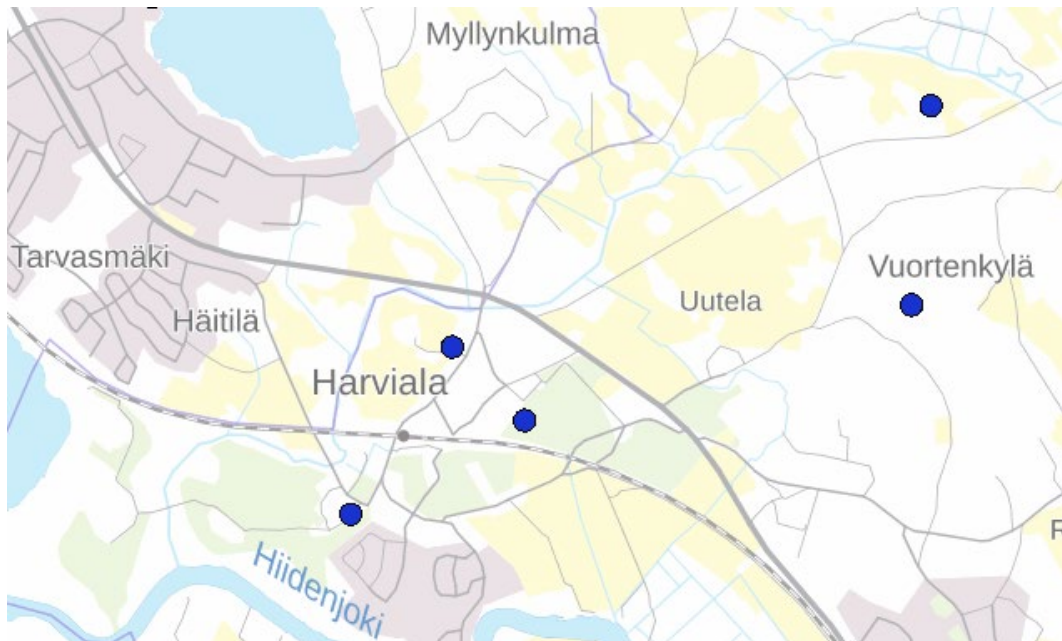
Raideliikenteen tärinä ja runkomelu

Raideliikenne aiheuttaa ympäristöönsä myös tärinää ja runkomelua. Harvialan kartanon alueen asemakaavoitusta varten on laadittu tärinä- ja runkomeluselitys, jolla selvitetiin

asemakaavoitusta varten tärinän vaikutusalue tulevan rakentamisen kannalta. Kaavan yleismääräyksissä kehoitetaan huomioimaan tärinän vaikutus.

Pilaantuneet maa-alueet

Maaperän tilan tietojärjestelmän (MATTI) mukaan alueella on 5 pilaantuneiden maa-alueiden riskikohdetta (PIMA). Harvialan Alikartanontien varren kohteessa (ID 100306874), on toiminut aikoinaan muovirakeistamo (L & T Muoviportti Oy), jonka toiminnasta on mahdollisesti aiheutunut maaperän pilaantumista. Toiminta on loppunut, eikä kohteeseen kohdistu puhdistamis- tai lisätutkimustarvetta. Vuortenkyllän alueella on kaksi ampumaratakohdetta, (Kohde ID:t 100306854, Harvialan Erän ampurata ja 100306883 Vanajan (suojeluskunnan) ampumaradat) joilla on harjoitettu mm. kivääriammuntaa, jonka on arvioitu mahdollisesti aiheuttaneen maaperän pilaantumista. Toiminta radoilla on loppunut. Riskikohteista kaksi liittyy taimitarhojen torjunta-aineiden käyttöön ja niiden mahdollisesti aiheuttamiin pilaantuneisiin maa-alueisiin. Molemmat kohteet ovat edelleen taimitarhan käytössä. Toinen riskikohteista (ID 100306841) sijoittuu Alikartanon taimitarhoille ja toinen kohde (ID 100323541) sijoittuu Harvialan kartanon itäpuolen taimitarhoille. Alueille on tehty haitta-ainetutkimus vuonna 2004 (Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy), jonka mukaan otetuissa maanäytteissä todettiin paikoin torjunta-ainepitoisuuksia, mutta pitoisuudet olivat niin pieniä, etteivät ne aiheuttaneet puhdistamis- tai lisätutkimustarvetta. Lisäksi otettiin vesinäytteitä talousvesikaivoista. Harvialan kartanoalueelle on tehty haitta-ainetutkimus ja maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arviointi 2022 (PH ympäristötekniikka). Tutkimuksessa todettiin, että maaperän puhdistustarvetta ei ole.

Kuva 29. Pilaantuneiden maa-alueiden riskikohteet kartalla. (SYKE, Karpalo-karttapalvelu).

Haitalliset vieraslajit

Alueelle laaditussa luontoselvityksessä (Teppo Häyhä, 2021) on kerrottu myös alueen haitallisista kasvivieraslajihavainnoista. Selvityksen lisäksi lisätietoa löytyy osoitteesta vieraslajit.fi. Sivuston kautta on mahdollista ilmoittaa havainnoista. Tarkemmat lajitiedot on saatavissa osoitteesta laji.fi. Alueelta on runsaammin havaintoja mm. seuraavista kansainvälisesti ja kansallisesti haitallisista vieraslajeista: jättipalsami, komealupiini, isosorsimo, espanjansiruetana, jättipalsami, kurturuusu, kanadanpiisku, pensaskanukka, rikkänenätti, rikkapalsami, piikkisalaatti, lännenkonnamarja.

Luontoselvityksen mukaan alueella kasvaa yli 20 tarkkailtavien vieraslajien listalla olevaa kasvia, joista laajemmin runsastuneita kasveja on muutama. Tarkkailtavat vieraslajit tarvitsevat ensisijaisesti seurantaa. Torjuntatoimia suositellaan kohdistettavaksi Pumpumäen pensaskanukan kasvustoihin ja paikoin runsaana rehottavan kanadanpiiskun kasvustoihin. Suunnittelualueella kasvavat ainakin seuraavat tarkkailtavat vieraslajit em. lisäksi: terttuselja, isotuomipihlaja, tarhaomenapuu, paimenmatara, piennarmatara, valkokarhunköynnös, kanadankoiransilmä, puistolemmikki, viitapihlaja-angervo, punalehtiruusu, etelänruttojuuri, rohtoraunioyrtti, siperianpihta, karvahorsma, rusoamerikanhorsma ja vaalea-amerikanhorsma.

3. KAAVOITUKSEN TAVOITTEET

Kaavoitukselle asetetut tavoitteet on johdettu maankäytön suunnittelujärjestelmän ylemmistä asteista (valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja maakuntakaava), muista kaavoituksen lähtökohtana olevista maankäytön suunnitelmista, selvityksistä sekä kunnan ja osallisten kehittämistarpeista, huomioiden alueen nykytila.

3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on otettava huomioon Harvialan osayleiskaavan suunnittelussa.

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen:

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä. Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä. Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Yleiskaava täydentää ja tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Uudet rakentamisalueet (asuminen ja elinkeinotoiminta) tukeutuvat pääasiassa olemassa olevaan rakenteeseen, sijaiten saavutettavilla alueilla pääradan ja Harvialan koulun läheisyydessä. Uudet asuinalueet mahdollistavat toteutuessaan monipuolisen asuntotuotannon ja väestönkasvun, mikä lisää elinvoimaa ja tukee Harvialan junaseisakkeen käyttöönottoa. Palveluiden näkökulmasta kaava tukeutuu pääosin Turengin sekä Hämeenlinnan kaupallisiin palveluihin. Kaava mahdollistaa kuitenkin tarvittavien lähipalveluiden toteuttamisen, joiden tarve kasvaa erityisesti lisääntyvän asumisen myötä. Kaavalla edistetään joukko- ja kevyen liikenteen kehittämistä sekä ulkoilureittiverkostoa. Kaava parantaa toteutuessaan alueen saavutettavuutta myös kestäväillä liikkumismuodoilla, mikä lisää alueen viihtyisyyttä ja vetovoimaa.

2. Tehokas liikennejärjestelmä:

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle. Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Kaava tukeutuu pääasiassa olemassa oleviin pääliikenneväyliin ja mahdollistaa niiden kehittämisen. Kaava mahdollistaa mm. pääradan kehittämisen, Harvialan junaseisakkeen käyttöönoton sekä tarvittavien uusien kevyen liikenteen yhteyksien toteuttamisen. Kaava huomioi alueen asumisen- ja muun yhdyskuntarakenteen ja toimintojen kytkeytymisen Hämeenlinnan kehittyviin alueisiin. Alueen merkittävien tieyhteys on Harvialantie (st 290), mikä toimii auto- ja joukkoliikenteen lisäksi kestävän liikkumisen laatuikäytävänä (Kanta-Hämeen pyöräliikenteen tavoiteverkko 2050).

3. Terveellinen ja turvallinen ympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin. Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin. Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista. Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavalvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Kaavassa huomioidaan ilmastonmuutoksen vaikutukset ja siihen sopeutuminen, siten kuin se yleiskaavatasolla on mahdollista. Janakkalassa on toteutettu alustava hulevesitulvariskien kartoitus, jonka perusteella alueella ei arvioida olevan merkittävää hulevesitulvariskiä. Kaavan yleismääräyksissä määrätään mm. riittävästä rakentamiskorkeudesta tulvariskeihin varautumiseksi. Tunnistetaan alueen ympäristön häiriötekijät, kuten liikennemelu ja pääradan tärinä. Kaavassa huomioidaan ja pyritään ehkäisemään muitakin mahdollisia ympäristö- ja terveyshaittoja mahdollisuuksien mukaan. Alueelle ei ole suunnitteilla merkittävää vaaraa aiheuttavia toimintoja.

4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta. Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta. Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Kaavassa turvataan tarvittavien kulttuuriympäristöjen, muinaisjäännösten ja luontoarvojen säilyminen tarkoituksenmukaisilla suojelumerkinnöillä. Tarkemmassa suunnittelussa on toimittava suojelumääräysten mukaisesti. Kaavassa turvataan luonnonsuojelualuiden säilyminen ja niiden tarvittava hoito. Kaavassa huolehditaan viheralueiden riittävydestä ja siitä, että alueet kytkeytyvät toisiinsa muodostaen viheralueverkoston. Ekologisen verkoston toteutuminen ja jatkuvuus on huomioitu viheralueiden lisäksi viheryhteystarpeilla sekä jättämällä riittävästi vapaita alueita rakentamisalueiden välille. Alueelle ominainen maaseutumainen ilme säilyy ja alueen maasto monipuolistuu entisestään. Alueelle jää edelleen paljon toisiinsa kytkeytyviä maa- ja metsätalousalueita, mikä mahdollistaa osaltaan monipuolisten ekologisten yhteyksien säilymisen.

5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin. Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Varaudutaan olemassa olevien voimalinjojen (Fingrid ja Elenia) ja kaasulinjan (Gasgrid) kehittämistarpeisiin. Toistaiseksi tiedossa on, että voimalinjojen kehittämistarpeet kohdistuvat pääasiassa nykyisille johtokäytävälle. Alueelle ei ole suunnitteilla suuria uusiutuvan energian hankkeita, kuten aurinko- tai tuulivoimaloita. Kaava mahdollistaa uusiutuvan energian hyödyntämisen esimerkiksi kiinteistökohtaisesti.

3.2 Seudulliset yleistavoitteet

Maakuntakaavan tavoitteet

Maakuntakaavassa on osoitettu kaupunkikehittämisen kohdealue, mikä tukeutuu Harvialan asemaan ja ulottuu Hiidenjoelta Harvialantien pohjoispuolelle. Lisäksi maakuntakaavassa on osoitettu laajasti asumisen reservialueita, länsiosaan vesistöön tukeutuva virkistysalue sekä Harvialan kartanoalue on osoitettu työpaikka-alueena. Lisäksi maakuntakaavassa on osoitettu mm. muinaismuistoalueita, luonnonsuojelualueita, pohjavesialue, tieyhteystarve, ekologinen yhteystarve sekä ulkoilureitti ja muita linjauksia.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Maakuntakaavan mukaisesti aluekehityksen painopiste sijaitsee Harvialan aseman ympäristössä. Tavoitteena on mahdollistaa pääradan kehittäminen ja junaseisakkeen käyttöönotto, minkä lisäksi mahdollistetaan tarvittaessa myös Harvialantien kehittäminen nykyisellä sijainnillaan. Tavoitteena on, että uudet toiminnot kytkeytyvät olemassa olevaan rakenteeseen ja ovat hyvin saavutettavissa eri kulkumuodoilla. Näin ollen osoitetaan myös kevyen liikenteen yhteystarpeita ja riittävät virkistysalueet, joille voidaan toteuttaa ulkoilureittejä. Maakuntakaavan mukaiset asumisen reservialueet huomioidaan niitä tarkentaen. Maakuntakaavan mukaiselle työpaikka-alueelle on laadittu hiljattain asemakaava. Maakuntakaavan mukainen ekologinen yhteystarve huomioidaan sitä tarkentaen. Maakuntakaavan mukaisesti Miemalanselälle ulottuvaa aluetta on tarkoitus kehittää virkistysalueena. Muut maakuntakaavan mukaiset erityismerkinnät kuten muinaisjäännökset, suojelualueet, geologinen muodostuma sekä pohjavesialue huomioidaan kaavassa maakuntakaavaa tarkentaen. Voimajohtot säilyvät nykyisellä sijainnillaan ja niiden kehittäminen on mahdollista nykyisessä johtokäytävässä.

Maakuntakaavassa alueen pohjoisosaan osoitettu uuden tieliikenteen yhteyden tarpeellisuus Hämeenlinnan ja Janakkalan välillä selvitetään kaavoituksen edetessä.

Janakkalan ja Hämeenlinnan rakennemallien tavoitteet

Janakkalan rakennemallissa 2030+ alueelle on osoitettu asuntoalueiden laajentumisalueita, virkistysalueen laajentumisalue, reservialue, seututien yhteystarve, päärata, luonnonsuojelualue, erityisalue ja viheryhteystarve.

Hämeenlinnan rakennemalli on tarkkuudeltaan hyvin yleispiirteinen. Rakennemallissa Harvialan aseman ympäristöön on osoitettu laaja-alainen uusi asuntoalue, jonka on ajateltu toteutuvan 3. vaiheessa vuoteen 2040 mennessä. Alue ulottuu Hiidenjoelta Harvialantien pohjoispuolelle, ja kytkeytyy Hämeenlinnan asuntoalueisiin. Rakennemallissa on osoitettu Harvialan rautatieasema. Lisäksi rakennemallissa on osoitettu säilytettävä/kehitettävä seudullinen viheryhteys.

Harvialan osayleiskaava 2050:

Janakkalan rakennemallin tavoitteet eivät vastaa enää kaikilta osin nyt alueelle tavoiteltua kehitystä. Rakennemallissa on osoitettu seututien yhteystarve –merkintä (Harvialan orsi), mutta yhteydelle on todettu olevan liian vähäinen tarve ja sen suunnittelusta on luovuttu. Rakennemallin mukaisesti tavoitteena on mahdollistaa asuntoalueiden laajentuminen Alikartanon länsiosaan, Marjoniemen alueelle sekä Harvialantien itäpuolelle. Länsiosaa on tarkoitus kehittää virkistysalueena rakennemallia tarkentaen. Luonnonsuojelualueet ja viheryhteystarpeet osoitetaan rakennemallia tarkentaen.

Hämeenlinnan rakennemallin mukaisesti tavoitteena on mahdollistaa uusien asuinalueiden toteutuminen pääradan ympäristössä, mikä tukee Harvialan junaseisakkeen käyttöönottoa. Viheryhteys säilyy ja se osoitetaan rakennemallia tarkentaen.

3.3 Kunnan tavoitteet

Päätavoitteena on suunnitella alueen maankäyttö kokonaisvaltaisesti, huomioiden nykyiset toiminnot ja kehittämistarpeet pitkälle tulevaisuuteen. Kaavan tavoitevuosi on 2050. Kaavassa osoitetaan aluevarauksia ja ohjaavia linjauksia ei toiminnoille. Kaavassa osoitetaan mm. nykyiset ja uudet rakentamisalueet (asuminen, palvelut, elinkeinotoiminta), pääliikenneväylät ja niiden kehitystarpeet, virkistysalueet sekä muut rakentamisen ulkopuolelle jäävät alueet ja niiden kehitystarpeet, kuten pääulkoilureitit. Tavoitteena on määrittellä riittävät, uudet rakentamisalueet ja mahdollistaa niiden toteuttaminen, mikä tukee osaltaan Harvialan junaseisakkeen käyttöönottoa. Tavoitteet tarkentuvat kaavoituksen edetessä.

Osayleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain mukaisena yleispiirteisenä aluevarauskaavana. Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena, eli se on siten ohjeena asemakaavoituksessa ja muussa tarkemmassa suunnittelussa. Hiidenjoen ja Miemalanselän ranta-alueiden osalta kaava toimii myös oikeusvaikutteisena rantaosayleiskaavana, mikä mahdollistaa suoraan rakentamislupien myöntämisen alueilla, joita ei ole asemakaavoitettu eikä tarkoitus asemakaavoittaa (AKL 72 §). Suunnittelussa noudatetaan rantasuunnittelun käytänteitä, eli rakennuspaikat määritellään rantamitoituksen perusteella.

Kaavoituksessa keskeisiä selvitettäviä asioita ovat:

- Asutuksen ja työpaikkojen laajenemisalueet
- Palveluiden tarve ja sijoittuminen

- Liikenneväylien kehittämistarpeet
- Joukko- ja kevyen liikenteen kehittämistarpeet
- Virkistys- ja ulkoilureittien kehittämistarpeet
- Sini-viheralueverkosto ja kehittämistarpeet
- Luonnonympäristön, maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön arvojen suojele

3.3.1 Asuin- ja lomarakentamisen tavoitteet

Tavoitteena on määritellä riittävät uudet asemakaavoitettavat asuinalueet sekä muut merkittävät laajenemisalueet ja luoda edellytykset kohteiden jatkosuunnittelulle.

Asemakaavoitetut asuinalueet

Harvialan I:sen (Alikartanon) asemakaavan osalta tavoitteena on mahdollistaa muutamien uusien pientalotonttien rakentaminen sekä Sorsimonpihan laajentuminen lännen suuntaan. Rakentaminen edellyttää asemakaavan laadintaa/muuttamista. Voimassa olevassa asemakaavassa on toistaiseksi toteutumaton julkisten lähipalvelujen kortteli, mille on tavoitteena mahdollistaa myös pientalorakentaminen tarvittaessa. Voimassa olevassa asemakaavassa näkyy 3 tonttia, jotka on kuitenkin jätetty lopulta asemakaavan ulkopuolelle, ja tonteista on ollut kysyntää. Sorsimonpihan asukkaat ovat esittäneet kunnalle mahdollisuutta ostaa lisämaata takapihoiltaan Hiidenjoen rantaan ulottuen ja toive huomioidaan yleiskaavassa.

Harvialan kartanon hiljattain laadittu asemakaava huomioidaan sellaisenaan, mutta tarkkuudeltaan hieman yleispiirteisempänä. Alueelle ei kohdistu asemakaavasta poikkeavia tavoitteita, sillä Harvialan kartanon asemakaavassa on osoitettu monipuolisesti asuin-, palvelu- ja toimitilarakentamista. Kunnallistekniikan rakentaminen ja tonttien myyntiin tulo ajoittuvat alustavasti vuosille 2026-2027.

Asemakaavoitettavaksi tarkoitetut asuinalueet

Tavoitteena on osoittaa uusia asemakaavoitettavia asuinalueita, mitkä sijoittuvat kunnan omistamille maa-alueille. Kunta on vuokrannut suurimman osan näistä alueista vuoden 2032 loppuun saakka. Alueet osoitetaan kaavassa yleispiirteisellä aluerajauksella. Tarkempi rakentaminen ja muut alueille sijoittuvat toiminnot, kuten viheralueet ja liikenneväylät suunnitellaan myöhemmin asemakaavalla.

Lisäksi tavoitteena on osoittaa asumisen reservialueita. Alueet osoitetaan kaavassa yleispiirteisellä aluerajauksella. Reservialueiden toteutuminen edellyttää kunnalta neuvotteluita maanomistajan/-haltijan kanssa sekä maanhankintaa ja/tai muita toimenpiteitä. Alueilla sallitaan nykyinen maankäyttö, kunnes neuvotteluiden myötä toisin päätetään ja alueita lähdetään suunnittelemaan tarkemmin sekä toteuttamaan. Tarkempi rakentaminen ja muut alueille sijoittuvat toiminnot, kuten viheralueet ja liikenneväylät suunnitellaan myöhemmin asemakaavalla.

Kylämäisen rakentamisen alueet

Tavoitteena on osoittaa olemassa olevien kyläalueiden lisäksi kyläalueiden laajentumisalueita. Laajentumisalueita osoitettaessa huomioidaan mm. uusien alueiden kytkeytyminen olemassa olevaan rakenteeseen, lähtökohtainen soveltuvuus rakentamiseen sekä ekologisten yhteyksien säilyminen ja toteutuminen. Rakentamisen edellytykset tutkitaan tarkemmin tapauskohtaisesti tarkemman suunnittelun yhteydessä. Tavoitteena on mahdollistaa myös haja-asutusluontoinen rakentaminen maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla.

Lomarakentaminen

Tavoitteena on osoittaa nykyiset lomarakennuspaikat ja mahdollistaa rakentamislupien myöntäminen suoraan yleiskaavan perusteella näille alueille. Rakennuspaikkojen määrä perustuu rantamitoitukseen.

3.3.2 Elinkeinorakentamisen tavoitteet

Tavoitteena on luoda toimintaedellytykset oleville työpaikka-alueille ja mahdollistaa niiden laajentuminen tarpeen mukaan. Tavoitteena on mahdollistaa myös uusien lähipalvelujen, kuten päivittäistavarakaupan ja kylmäaseman rakentaminen Harvialantien läheisyyteen. Alueella on jo nykyisin tarvetta lähipalveluille, ja uusien asuinalueiden toteutumisen myötä tarve kasvaa.

3.2.3 Liikennetavoitteet

Tavoitteena on osoittaa nykyiset pääliikenneväylät ja mahdollistaa niiden kehittäminen tarpeen mukaan. Pääradan osalta varaudutaan tarvittaviin lisäraiteisiin ja Harvialan junaseisakkeen käyttöönottoon. Tavoitteena on parantaa joukkoliikenteen saavutettavuutta sekä kevyen liikenteen yhteyksiä. Tavoitteena on luoda edellytykset sille, että nykyisin puomilla suljettu Alikartanontien osuus avattaisiin liikenteelle, mutta tien avaaminen edellyttää laaditun selvityksen mukaisia toimenpiteitä. Kaavassa osoitetaan olemassa oleva kevyen liikenteen pääverkko ja kevyen liikenteen yhteystarpeita.

3.2.4 Muut tavoitteet

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset

Tavoitteena on turvata alueen rakennetun kulttuuriympäristön arvojen ja kiinteiden muinaisjäännösten säilyminen, laadittuihin selvityksiin pohjautuen. Kaavassa osoitetaan suojeltavia kohdealueita ja rakennuksia.

Maa- ja metsätalousalueet

Kaava mahdollistaa alueen säilymisen maa- ja metsätalousvaltaisena. Maa- ja metsätalousvaltaisella alueella sallitaan kuitenkin myös haja-asutusluontoinen rakentaminen.

Virkistys ja ulkoilualueet

Tavoitteena on määritellä riittävät, nykyistä ja lisääntyvää asumista tukevat virkistysalueet sekä osoittaa pääulkoilureitit ja tunnistetut reittitarpeet. Tavoitteena on luoda edellytykset kattavalle virkistys- ja ulkoilureittiverkostolle. Reittien sijainti osoitetaan ohjeellisena. Voimassa oleva asemakaava ohjaa tarkemmin uusien reittien toteutusta. Niillä alueilla, joita ei ole asemakaavoitettu eikä tarkoitus asemakaavoittaa, edellyttää reittien ja muiden virkistystä palvelevien toimintojen toteuttaminen muuta tarkempaa suunnittelua.

Luonnonympäristö ja luontoarvot

Tavoitteena on turvata alueen erityisten luontoarvojen säilyminen laadittuun luontoselvitykseen pohjautuen. Selvityksen mukaiset luontoarvot osoitetaan tarkoituksenmukaisilla suojelumerkinnöillä. Lisäksi tavoitteena on turvata monipuolisten ekologisten yhteyksien säilyminen.

3.4 Osallisten tavoitteet

Osallisten tavoitteet ja toiveet tarkentuvat kaavoituksen edetessä. Toiveet pyritään ottamaan huomioon mahdollisuuksien mukaan kaavaa laadittaessa.

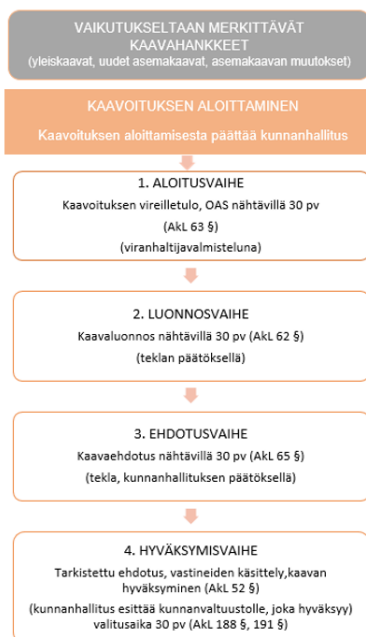
Kaavoitusprosessin ensimmäinen yleisötilaisuus järjestettiin vireilletulovaiheessa 5.6.2023 Harvialan koululla. Osallistujilta saatiin mielipiteitä ja toiveita kaavan valmistelua varten. Toiveet liittyivät pääosin asumiseen ja liikenteeseen liittyen, mutta kaikki toiveet eivät olleet sellaisia mitä voidaan yleiskaavatasolla ratkaista. Tavoitteena on huomioida mm. joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen yhteyksien parantaminen sekä ulkoilureittiverkoston kehittämistä koskevat toiveet.

Asukkailta ja muilta osallisilta on saatu palautetta myös muutoin kaavoitusprosessin aikana, ja tavoitteena on osoittaa mahdollisuuksien mukaan mm. uusia kyläalueita toiveiden mukaisesti sekä mahdollistaa alueelle lisää lähipalveluita.

4. KAAVOITUSPROSESSI JA SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Kaavoitusprosessi

Kunnan voimassa olevat kaavoitusprosessit on otettu käyttöön 4.10.2023. Yleiskaavoituksessa noudatetaan vaikutuksiltaan merkittävien kaavahankkeiden prosessia. Kaavoitus etenee vaiheesta riippuen teknisen lautakunnan, kunnanhallituksen ja valtuuston päätöksellä.

Kuva 30. Ote kunnan kaavoitusprosessitaulukosta.

4.2 Kaavoituksen käynnistäminen

Kunnanhallitus päätti 14.3.2022 § 80 Harvialan osayleiskaavoituksen käynnistämisestä ja alustavasta kaava-alueesta.

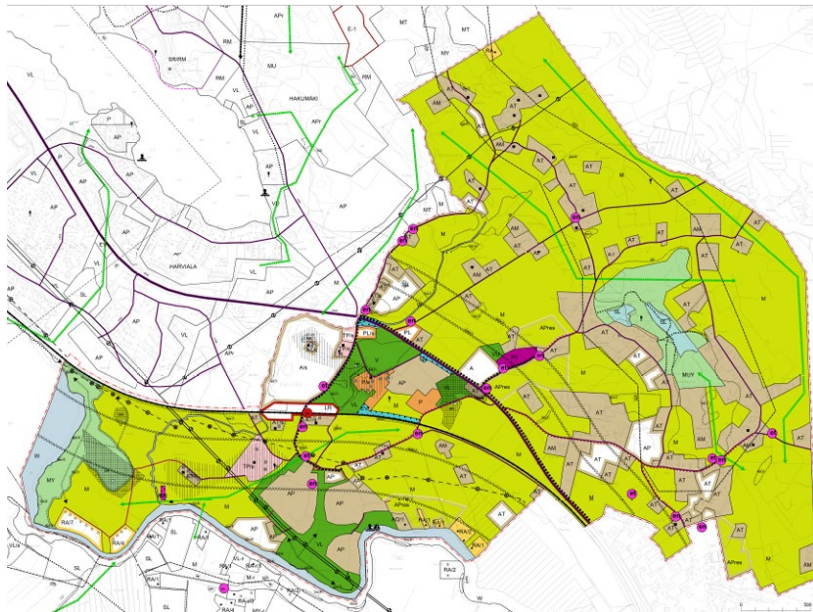
4.3 Vireilletulo, osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute

Ensimmäinen versio kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (päivätty 13.3.2023) on laadittu AKL 66 §:n mukaista aloitusvaiheen viranomaisneuvottelua varten, joka pidettiin 19.4.2023 hybriditilaisuutena Janakkalan kunnantalolla/Teamsissä. Neuvotteluun osallistuivat kunnan edustajien lisäksi edustajat Hämeen liitosta, Hämeen ELY-keskuksesta, Hämeenlinnan kaupunginmuseosta sekä Hämeenlinnan kaupungilta. Neuvottelussa keskusteltiin kaavoituksen tavoitteista, laadituista selvityksistä sekä selvitystarpeista. Neuvottelun jälkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan neuvottelussa sovitut muutokset täydennykset (päivätty 2.5.2023).

Tekninen lautakunta päätti asettaa kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville 16.5.2023 § 108. Kaava kuulutettiin vireille 25.5.2023 ja OAS (päivätty 2.5.2023) asetettiin nähtäville 25.5.-26.6.2023. Nähtävillä olosta tiedotettiin alueen maanomistajia/asukkaita kirjeitse ja kuulutuksin kunnantaloon ilmoitustaululla, kunnan nettisivuilla ja Janakkalan Sanomissa. OAS:sta pyydettiin lausuntoja ja siitä oli mahdollista jättää mielipide. Nähtävillä olon aikana järjestettiin yleisötilaisuus Harvialan koululla 5.6.2023. Osallistujia oli n. 38. Tilaisuudessa osallistujien oli mahdollista esittää mielipiteitä ja toiveita mm. teemakartoille. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin 8 lausuntoa ja 9 mielipidettä. Näiden lisäksi yleisötilaisuuteen osallistuneiden kommentit ja huomiot on huomioitu kaavaa valmisteltaessa. Vireilletulovaiheen palauteraportti on kaavaselostuksen liitteenä.

4.4 Luonnosvaihe

Kaavaluonnosta valmisteltiin huomioiden suunnittelun lähtökohdat, nykytila, laaditut selvitykset, tavoitteet sekä vireilletulovaiheessa saadut palautteet. Tekninen lautakunta käsitteli ensimmäisen kerran luonnosvaiheen aineistoja kokouksessaan 21.1.2025 (§ 5). Kokouksessa tehtiin muutettu päätösehdotus; *Tekninen lautakunta päättää palauttaa asian valmisteluun. Selvitetään Hiidenjoen ranta-alueiden ja alueeseen rajoittuvan M-alueen asuintonttien kaavoitusmahdollisuudet.*

Kuva 31. Ote teknisen lautakunnan 21.1.2025 käsittelemästä kaavaluonnoksesta

Vakituksen asumisen osoittamisen mahdollisuutta lähdettiin selvittämään teknisen lautakunnan päätöksen mukaisesti. Luonnosvaiheen aineistoja muutettiin siten, että alueen

länsiosaan on osoitettu uusia asuinalueita sekä muita asumista tukevia toimintoja, ensimmäisessä kaavaluonnoksessa olleiden pelkkien loma-asuntoalueiden (RA) sijaan.

Merkittävimmät, ensimmäiseen kaavaluonnokseen tehdyt muutokset:

- Uudet loma-asuntoalueet (RA) poistettu ja tilalle osoitettu uusia, asemakaavoitettavia asuinalueita Sorsimonpihalta Niemenpään alueelle saakka
- Osoitettu uusi katuyhteys Sorsimonpihan jatkeelta Katajamäentielle
- Osoitettu uusi katuyhteys Niemenpäästä Hämeenlinnan Tarvasmäkeen
- Osoitettu lisääntyvää asumista tukevat virkistysalueet, mitkä kytkeytyvät toisiinsa
- Katajamäentien varrelle osoitettu kevyen liikenteen yhteystarve
- Rautatieliikenteen aluetta osoitettu laajemmin nykytilanteen mukaisesti
- Osoitettu uusi katuyhteys Rantapuiston jatkeena Alikartanontielle
- Marjonientien uudelta asuinalueelta osoitettu viheryhteystarve Hämeenlinnan puolelle
- Osoitettu uusi kyläalue (AT) saadun palautteen mukaisesti
- Virkistysaluetta osoitettu Harvialantien pohjoispuolelle asuinalueen yhteyteen
- Osoitettu suojaviheralueita Harvialantien varrelle
- Poistettu kaavakartalta yhdyskuntateknisen huollon ja energiahuollon kohdemerkinnät
- Lisäksi tehty muita teknisiä korjauksia, parannuksia ja täydennyksiä kaavakartalle ja kaavamääräyksiin
- OAS ja kaavaselostus päivitetty

Luonnosvaiheen aineistot asetetaan nähtäville teknisen lautakunnan päätöksellä (x.x.xxxx § xx). Luonnosvaiheen aineistot pidetään nähtävillä vähintään 30 päivää, jonka aikana siitä on mahdollista lausua ja jättää mielipide. Nähtäville tulosta tiedotetaan erikseen.

Tämä kohta täydennetään luonnosvaiheen kuulemisen jälkeen.

4.5 Kaavaluonnokseen tehdyt muutokset

Täydennetään myöhemmin.

4.6 Ehdotusvaihe

Täydennetään myöhemmin.

4.7 Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset

Täydennetään myöhemmin.

5. YLEISKAAVAN MAANKÄYTTÖRATKAISUN KUVAUS

5.1 Yleiskuvaus

Maankäyttöratkaisun kuvaus päivittyy ja tarkentuu kaavoituksen edetessä. Kuvaus on laadittu kaavaluonnoksen pohjalta.

Harvialan osayleiskaava 2050 laaditaan oikeusvaikutteisena. Voimaan tullessaan kaava ohjaa asemakaavoitusta ja muuta tarkempaa suunnittelua. Yleiskaava ei vaikuta asemakaavoitettuihin alueisiin, ellei asemakaavaa muuteta.

Alue säilyy pääosin maa- ja metsätalousvaltaisena. Uusia rakentamisalueita on osoitettu maltillisesti alueen kokonaispinta-alaan nähden. Kaavassa osoitetaan kunkin alueen pääkäyttötarkoitus ja esimerkiksi liikenteen osalta pääliikenneverkko. Pääkäyttötarkoituksen lisäksi sallittua on muu rakentaminen ja toimenpiteet, jotka tukevat ja täydentävät pääkäyttötarkoitusta ja ovat alueen toiminnan kannalta tarpeellisia. Tällaisia toimintoja ovat esimerkiksi virkistysalueita palveleva rakentaminen ja pysäköinti sekä asuinalueiden sisäinen katuverkko tai asumista tukevat palvelut. Kaavan yleispiirteisyydestä johtuen kaikkia yksittäisiä toimintoja ei esitetä kaavakartalla.

Kaavaratkaisussa on pyritty mahdollisimman hyvin huomioimaan valtakunnalliset, seudulliset, kunnalliset ja osallisten tavoitteet. Maankäyttöratkaisun tavoitteena on luoda elinvoimainen, monipuolinen, toimiva ja kestävä yhdyskuntarakenne.

5.2 Asuminen

Kaavaratkaisussa on osoitettu olemassa olevien asuinalueiden lisäksi uusia asuinalueita merkinnöillä AT, AP, A, ja APres, jotka sijoittuvat olemassa olevan rakenteen yhteyteen, pääasiassa pääradan ja Harvialan koulun läheisyyteen. Uusia asemakaavoitettavia alueita on osoitettu seuraaville alueille: Sorsimonpihalta Niemenpähän saakka, Marjoniemen alue, Myllynkulmantien alue, Harvialan koulun edusalue, Saartenkorven alue. Lisäksi Alikartanon asuinalueelle on osoitettu täydennysrakentamista. Asumisen reservialueita on osoitettu pääosin yksityisten omistamille maa-alueille.

Uusia kyläalueita (AT) on osoitettu pääasiassa alueen pohjois- ja itäosaan olemassa olevaan rakenteeseen kytkeytyen.

Kaavaratkaisu on luonteeltaan yleispiirteinen ja mahdollistava, ja luo edellytykset tarkemmalle jatkosuunnittelulle. Uusien asuinalueiden toteutuminen edellyttää kunnalta mm. asemakaavan laadintaa ja taloudellisia investointeja mm. kunnallistekniikan rakentamista varten.

5.3 Liikenne

Liikenteen osalta kaavaratkaisu tukeutuu pääasiassa alueen nykyiseen pääliikenneverkkoon. Kaavaratkaisussa on osoitettu uusia kokoojakatuja, joiden suunnittelua tulee jatkaa yleiskaavaa tarkemmalla tasolla. Merkittävimmät uudet kokoojakadut liittyvät länsialueen uusien asuinalueiden toteuttamiseen (Sorsimonpihan jatke Katajamäntielle ja siitä eteenpäin, yhteys Tarvasmäkeen sekä Rantapuisto -tien jatke reservialueelle). Yksi lyhyempi katuyhteys on Alikartanon asemakaavan mukainen.

Kaavaratkaisussa on osoitettu kevyen liikenteen yhteystarpeita nykyisten olemassa olevien yhteyksien jatkeeksi Heinäjoentien, Sääjärventien, Koljalantien ja Alikartanontien varrelle.

5.4 Palvelut

Kaavaratkaisussa on osoitettu asemakaavoitettujen palvelualueiden (P) ja Harvialan koulun (PY) lisäksi lisäksi uusia palvelualueita Harvialantien läheisyyteen (P ja P/s). Alikartanontien varren uusilla rakennusalueilla on huomioitu, että uudisrakentamisella korostettaisiin olevaa rakennettua kulttuuriympäristöä. Uusille asemakaavoitettaville asuinalueille voidaan osoittaa myös palvelukortteleita, mutta niitä ei osoiteta yleiskaavakartalla.

5.5 Työpaikka- ja yritysalueet

Kaavaratkaisussa on osoitettu olemassa olevia työpaikka-alueita sekä uusi pienehkö työpaikka-alue (TP/s). Pienehköjä, lähinnä asumista palvelevia työpaikkoja voi sijoittaa myös asemakaavoitettaville alueille, mutta niitä ei osoiteta erikseen yleiskaavakartalla. Kaavaratkaisussa ei ole osoitettu uusia laajoja elinkeinoalueita.

5.6 Yhdyskuntatekninen huolto ja energia

Kaavassa on osoitettu olemassa olevat yhdyskuntateknistä huoltoa ja energiaa palvelevat pääkohteet merkinnöillä Z, K ja ET. (mm. voimajohdot, kaasulinjat ja anoidikenttä).

5.7 Virkistys- ja viheralueet

Kaavassa on osoitettu virkistysalueita sekä olevat pääulkoilureitit (ei kaikkia asuinalueiden sisäisiä) sekä tunnistetut ulkoilureittitarpeet siten, että toteutuessaan ne muodostaisivat toimivan ulkoilureittiverkoston. Olemassa olevien reittien ja reittitarpeiden sijainti on ohjeellinen. Uudet asemakaavoitettavat alueet tulevat pitämään sisällään myös virkistys- ja viheralueita, mutta niitä ei osoiteta yleiskaavakartalla.

5.8 Kulttuuriympäristö

Kaavaratkaisussa on osoitettu suojeltavia kulttuuriympäristökohteita. Kulttuuriympäristöjä ja yksittäisiä rakennuksia on osoitettu suojeltaviksi/huomioitaviksi laaditun kulttuuriympäristöselvityksen perusteella.

5.9 Luonnonympäristö

Kaavaratkaisussa on osoitettu erityisen arvokkaat luontoarvot SL ja luo-merkinnöillä laaditun luontoselvityksen perusteella. Lisäksi luonnonympäristöä on osoitettu merkinnällä M, maa- ja metsätalousvaltaisena.

6. KAAVARATKAISUN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Vaikutusten arviointi tehdään kattavammin ehdotusvaiheessa, kun lopullisempi kaavaratkaisu on selvillä.

Alueidenkäyttölain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset vaikutukset sekä kaavan vaikutukset luonnonympäristöön ja ilmastoon, sekä lisäksi muut mahdolliset vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Kaavan vaikutusten arvioinnilla arvioidaan kaavan toteuttamisesta aiheutuvia vaikutuksia. Kaavoitustyön yhteydessä tarkastellaan erityisesti kaavan vaikutuksia luonnonympäristöön, kulttuuriperintöön ja maisemaan sekä rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen. Lisäksi tarkastellaan kaavan liikenteellisiä, yhdyskuntataloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia.

Yleiskaavalla tulee olemaan toteutuessaan huomattavasti aluerajaustaan laajemmalle heijastuvia vaikutuksia. Uusien asuinalueiden rakentuminen vaikuttaa mm. yhdyskuntarakenteen kehittämiseen ja sitä kautta kuntatalouteen. Vaikutukset ovat pääasiassa kunnallisia, mutta Harvialan osalta vaikutuksia on sijainnista johtuen myös seudullisesti.

6.1. Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen

Kaavalla on huomattavia vaikutuksia alue- ja yhdyskuntarakenteeseen. Kaavassa on pyritty varaamaan riittävästi uusia rakentamisalueita tavoitevuoteen 2050 saakka. Uusien asuinalueiden ja muiden toimintojen toteutuminen on monesta asiasta riippuvaista, mutta toteutuessaan alueen yhdyskuntarakenne tiivistyy ja eheytyy sekä alueen toiminnot monipuolistuvat nykytilanteeseen. Kaavan mukaisilla muutoksilla arvioidaan olevan positiivinen vaikutus nykytilanteeseen nähden. Kaavan mukaisten ratkaisujen toteutumisen myötä eri toiminnot kytkeytyvät toisiinsa paremmin ja saavutettavuus paranee. Kaava luo edellytykset monipuoliselle asuntotuotannolle, mikä lisää alueen houkuttelevuutta. Kaavan mahdollistama lisääntyvä väkiluku lisää alueen elinvoimaa ja tukee alueen muuta kehittämistä viihtyisänä elinympäristönä. Väkiluvun sekä alueen muiden käyttäjien lisääntyessä lähipalveluiden kysynnän ja tarpeen arvioidaan kasvavan, ja tämä on kaavassa huomioitu. Uudet palvelualueet on sijoitettu Harvialantien läheisyyteen, jotta ne palvelisivat myös ohikulkijoita. Kaavalla on pyritty parantamaan viihtyisyyttä, mm. varaamalla riittävästi alueita virkistykseen ja ulkoiluun. Näille alueille on osoitettu myös ohjeellisia ulkoilureittejä ja tunnistettuja reittitarpeita. Kaavalla pyritään edistämään kestävien liikkumismuotojen käyttöä, millä on myös vaikutuksensa yhdyskuntarakenteeseen. Kaavassa on otettu huomioon myös luonnon- ja ympäristönsuojelu sekä alueen rakennettu kulttuuriympäristö, ja esimerkiksi uudisrakentaminen tulee tietyillä alueilla sovittaa olevaan kulttuuriympäristöön.

6.3 Vaikutukset liikenteeseen ja teknisen huollon järjestämiseen

Kaavalla on huomattavia vaikutuksia alueen liikenteeseen ja tekniseen huoltoon. Kaava mahdollistaa tietyille alueille merkittävästi muuttuvan maankäytön, mikä toteutuessaan kasvattaa alueen asukasmäärää ja sitä kautta johtaa liikennemäärien kasvuun. Näin ollen myös liikennemelu lisääntyy, ja erityisen huomioitava asia on eri melutekijöiden aiheuttama yhteismelu. Kaavakartalla on kuitenkin osoitettu laaditun meluselvityksen mukaiset ohjeelliset melualueet, ja yleismääräyksissä ohjataan toteuttamaan tarvittavat melun- ja tärinän torjuntatoimenpiteet.

Kaavalla arvioidaan olevan myös merkittäviä positiivisia vaikutuksia liikenteeseen, sillä kaava tukee joukkoliikenteen kehittämistä sekä kävelyä ja pyöräilyä, mikä vähentää yksityisautoilun tarvetta ja edistää kestävästä liikkumisesta. Lisäksi uudet kevyen liikenteen yhteydet parantaisivat liikenneturvallisuutta alueella. Kaava mahdollistaa Harvialan junaseisakkeen käyttöönoton, mikä toteutuessaan parantaisi merkittävästi joukkoliikenteen saavutettavuutta myös seudullisesti. Seisakkeen käyttöönotto hyödyttäisi paikallisten asukkaiden ja yritysten lisäksi myös Hämeenlinnan suunnasta saapuvia matkustajia sekä lähiseudun matkailukohteita, kuten Vanajanlinnaa ja Linna Golfia.

Kaavan vaikutukset tieverkkoon kohdistuvat erityisesti Harvialantiehen, mikä on alueen keskeinen liikenneväylä. Harvialantien kautta liikenne jakautuu alemmalle tieverkolle. Alueen kasvavan asukasmäärän ei kuitenkaan arvioida aiheuttavan erityisiä muutostarpeita Harvialantielle ja sen nykyisille liittymille.

Kaavalla on vaikutuksia tekniseen huoltoon, sillä uusille asemakaava-alueille tulee toteuttaa mm. sisäinen katuverkko sekä kunnallinen vesi- ja viemäriverkosto. Lisäksi jo rakennettujen verkostojen lievealueella on tiheähköä asutusta osin pohjavesialueella, jotka olisi hyvä liittää yhteiseen vesihuoltoon. Kaavassa osoitetut uudet katuyhteydet on kuitenkin pyritty osoittamaan nykyisten yhteyksien sijainneille, mikä hieman lieventää vaikutuksia täysin koskemattomaan alueeseen nähden. Kaavassa on huomioitu nykyiset voimajohtolinjat ja kaasulinjat ja niiden kehittäminen on mahdollista olemassa olevilla johtokäytävillä.

6.2 Vaikutukset palveluihin ja työpaikkoihin

Kaavassa turvataan olevien elinkeinoalueiden toimintaedellytykset sekä mahdollistetaan palveluiden ja työpaikkojen lisääntyminen maltillisesti. Uusia asuinalueita on suunniteltu pitkälti nykyisten taimiviljelmäalueiden sijainneille, joten taimitarhalle tarvitaan korvaavat alueet uusien asuinalueiden toteutuessa. Alue säilyy kuitenkin maa- ja metsätalousvaltaisena, joten korvaavat ja soveltuvat alueet löytyvät lähialueilta. Kaava mahdollistaa uusien palvelualueiden toteuttamisen, mitkä tulevat toteutuessaan lisäämään työpaikkoja. Lisäksi uusille asuinalueille voidaan asemakaavoituksella osoittaa asumisen lisäksi palvelu- ja työpaikkakortteleita. Kaavalla arvioidaan olevan lopun kaiken positiivinen vaikutus alueen nykyisille palveluille ja työpaikoille.

6.4 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Kaavalla on huomattavia vaikutuksia alueen luonnolle ja luonnonympäristölle. Kaavassa osoitetut suojeltavat kohteet turvaavat luontokohteiden säilymistä nykytilanteeseen nähden, sillä aiemmin suojelutarpeita ei ole tunnustettu Vuortenkyllän Tunturivuoren lisäksi. Suojelualueet sijaitsevat pääosin uusien rakentamisalueiden ulkopuolella, minkä arvioidaan vähentävän maankäytön muutosten aiheuttamia suoria haittavaikutuksia. Yleiskaavaa tarkemman suunnittelun yhteydessä voidaan varmistaa, että luonnonarvot huomioidaan ja niiden säilyminen turvataan mahdollisimman hyvin.

Kaava aiheuttaa sekä suoria että epäsuoria vaikutuksia ympäristöön. Suorat vaikutukset liittyvät erityisesti maankäytön muutoksiin, kuten rakentamiseen ja kunnallistekniikan laajentamiseen, mikä voi heikentää luonnon monimuotoisuutta ja muuttaa paikallisia ekosysteemejä. Toisaalta merkittävimmät muutokset on osoitettu pääosin avoimille peltoalueille sekä uudet katuyhteydet pääosin nykyisten yhteyksien sijainneille, joten alueet eivät ole nykytilanteessakaan olotilaltaan erityisen monimuotoisia. Toisaalta kaavan ohjaava vaikutus voi siis myös ennaltaehkäistä haittoja ja mahdollistaa luonnon huomioimisen jo varhaisessa vaiheessa.

Kaavan aiheuttamia epäsuoria vaikutuksia voi ilmetä esimerkiksi lisääntyvän liikenteen, kasvavan asukasmäärän ja maankäytön muutosten kautta. Rakentaminen muuttaa elinympäristöjä ja vaikuttaa muun muassa lajiston liikkumismahdollisuuksiin. Toisaalta kaavassa on pyritty huomioimaan toisiinsa paremmin kytkeytyvä sini-viherrakenne, mikä mahdollistaa myös tulevaisuudessa lajistolle monipuoliset liikkumismahdollisuudet. Kaavalla pyritään siis myös ennaltaehkäisemään haittoja lajiston liikkumisen osalta, ja huomioimaan viheryhteydet myös tarkemmassa suunnittelussa.

Kaava ei kuitenkaan yksinään riitä ratkaisemaan kaikkia luontoon ja ympäristöön kohdistuvia paineita. Muut asiat, kuten Ilmastonmuutoksen vaikutukset voivat heikentää luonnonympäristöä ja kaavassa osoitettuja suojelukohteita kaavasta riippumatta. Kaavan rooli on tunnistaa ja ohjata maankäyttöä niin, että ympäristöriskit voidaan minimoida ja

haittoja ennaltaehkäistä jo varhaisessa vaiheessa niin, että ilmastonmuutoksen vaikutuksiin pystytään sopeutumaan paremmin.

6.5 Vaikutukset maisemaan ja viheralueisiin

Kaavalla on huomattavia vaikutuksia alueen maisemaan ja viheralueisiin. Uudet rakentamisalueet ja yksittäiset toiminnot muuttavat maisemaa eri tavoin, riippuen alueen nykyisestä maankäytöstä ja ympäristön ominaispiirteistä. Merkittävimmät maisemavaikutukset kohdistuvat alueisiin, joissa maankäyttö muuttuu olennaisesti, kuten avoimilla pelloilla ja rakentamattomilla metsäalueilla. Alueella on laajoja avoimia peltoalueita sekä metsiä, joille enemmän rakennettaessa maiseman muuttumisella on vahvempi vaikutus. Rakentamisen myötä maiseman avoimuus ja laajat näkymät kaventuvat tai saattavat muuttua nykyistä avoimemmiksi.

Maiseman muutos ei kuitenkaan ole yksinomaan kaavasta ja rakentamisesta riippuvaista, sillä muutosta tapahtuu esimerkiksi talousmetsien hakkuukierron, peltojen metsityksen ja muun maankäytön muutoksen seurauksena. Kaava voi kuitenkin ohjata muutosta hallitumpaan suuntaan ja varmistaa, että maisemallisesti arvokkaat kohteet säilyvät. Kaavan arvioidaan lopulta parantavan alueen maiseman laatua, kun alueiden hallinta ja hoidettavuus paranee.

Lisääntyvistä rakentamisalueista huolimatta kaavalla arvioidaan olevan parantava vaikutus viheralueisiin. Kaavalla pyritään edistämään viheralueverkostoa ja turvaamaan ekologisten yhteyksien säilymistä. Kaava ohjaa viheralueiden kehittämistä luonnon monimuotoisuutta tukevalla tavalla.

Kaava edistää viheralueiden ja ulkoilureittien jatkuvuutta. Tarkoitus on parantaa alueen virkistyskäyttämömahdollisuuksia sekä edistää luonnon ja rakennetun ympäristön yhteensovittamista. Tietyille alueille on osoitettu uusia ulkoilureittitarpeita, mutta niiden tarkempi suunnittelu ja toteuttaminen edellyttävät asemakaavoitusta tai muuta tarkempaa suunnittelua.

6.6 Vaikutukset kulttuuriympäristöön

Kaavalla on huomattavia vaikutuksia kulttuuriympäristöön. Kaavassa osoitetut suojeltavat kohteet turvaavat kulttuuriperinnön säilymistä nykytilanteeseen nähden, sillä aiemmin suojelutarpeita ei ole osoitettu kokonaisvaltaisesti koko alueella. Tietyillä alueilla uudisrakentaminen tulee sovittaa olemassa olevaan kulttuuriympäristöön, millä arvioidaan olevan positiivinen vaikutus kulttuuriympäristön jatkumon näkökulmasta.

6.7 Vaikutukset vesistöihin ja pohjaveteen

Kaavalla on huomattavia vaikutuksia vesistöihin. Kaava mahdollistaa lisärakentamisen Hiidenjoen ranta-alueelle, millä arvioidaan olevan lopulta rannan hallinnan kannalta positiivisia vaikutuksia. Toisaalta rakentaminen lisää rannan käyttöastetta ja muuttaa maankäyttöä nykytilanteeseen nähden. Toisaalta kaavan toteutumisen myötä maa- ja metsätaloustoiminta siirtyy kauemmaksi rannan tuntumasta, minkä arvioidaan vähentävän vesistön ravinnekuormitusta. Asemakaavalla määritellään tarkemmin rannan rakentamismahdollisuudet ja rakennuspaikkojen määrä. Kaava ohjaa riittävän viher- ja latvuspeitteisen vyöhykkeen säilyttämiseen/toteuttamiseen rannoilla. Kaavan ei arvioida

aiheuttavan merkittäviä haitallisia vaikutuksia alueen pohjavedelle. Tarkemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja alueiden käytössä tulee huomioida vesistöjen- ja pohjaveden suojelu.

6.8 Vaikutukset maa- ja kallioperään

Kaavan mukaisten uusien rakentamisalueiden ja yksittäisten rakennushankkeiden toteuttaminen edellyttää lähtökohtaisesti aina maankaivuuta. Maaperä, rakentamiskelpoisuus ja perustamistapa selvitetään tarkemman suunnittelun yhteydessä. Etenkin rantojen läheisyydessä tarvitaan todennäköisesti massanvaihtoa ja/tai että rakennukset tulee perustaa paalujen varaan. Toisaalta, rannoilla ja niiden läheisyydessä tehtävä massanvaihto ja rakenteelliset ratkaisut voivat auttaa ehkäisemään ravinteiden valumista vesistöön nykytilanteeseen nähden. Kaavassa on huomioitu Vuortenkyllän Tunturivuoren geologinen muodostuma nykytilanteen mukaisena. Näin ollen arvioidaan, että hyvällä tarkemmalla suunnittelulla ja oikeanlaisella toteutuksella kaava ei aiheuta merkittäviä haitallisia vaikutuksia maa- ja kallioperään.

6.9 Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Kaavalla arvioidaan olevan huomattavia yhdyskuntataloudellisia vaikutuksia, jotka ilmenevät sekä tuloina että investointitarpeina. Toteutuessaan kaava tuo kunnalle positiivisia taloudellisia vaikutuksia tonteista saatavien tulojen sekä uusien asukkaiden ja yritysten tuottamien verotulojen muodossa. Hyötyjen realisoituminen edellyttää kuitenkin tasapainoista taloussuunnittelua, jossa investoinnit kohdennetaan oikea-aikaisesti ja suhteessa todelliseen kysyntään. Ennakoiva ja tarpeeseen perustuva investointisuunnittelu on keskeistä, jotta vältetään ylimitoitettu tai tarpeettoman aikaisin toteutettu kunnallistekniikka, joka voi lisätä kunnalle pitkäaikaisia ylläpitokustannuksia.

Kaavan mukaiset uudet asemakaava-alueet lisäävät kunnan investointitarpeita erityisesti kunnallistekniikan, kuten katuverkon ja vesihuollon rakentamisen osalta. Kuitenkin hyvin alustavien ja karkeiden laskelmien perusteella kunnalle voisi jäädä merkittävä tuotto kunnallistekniikan rakentamiskustannusten jälkeen. On kuitenkin huomioitava, että sekä tonttien lukumäärä että niistä saatavat tulot ja menot ovat vain alustavia arvioita, jotka perustuvat tammikuun 2025 mukaiseen tilanteeseen.

Alue	Pinta-ala m²	Tontit + rantatontit kpl
165-450-1-13 (Sorsimonpihan jatke)	100 000	30 + 5
165-450-1-13 (Katajamäen jatke)	95 000	36 + 4
165-450-1-13 (Niemenpää)	370 000	150 + 15
Uudet pientalotontit yhteensä	240, joista rantatontteja 24	Arvio tonttien määrästä
Uusien asukkaiden määrä	720 kpl	Laskettu 3 hlö / tontti
Tulo/menolaskelma	Arvio €	Selite
Rantatonttien tuotot	2 160 000 €	Laskettu 60 €/m ² , jos pinta-ala 1500 m ²
Muiden tonttien tuotot	5 184 000 €	Laskettu 20 €/m ² , jos pinta-ala 1200 m ²
Tuotot tonteista yhteensä	7 344 000 €	Arvio kaikkien tonttien tuotoista
Kunnallistekniikan menot	5 662 000 €	Pääkadut ja vesihuolto. Laskettu 6 km:n verkostopituudella.
Arvio tuotoista kunnallistekniikan menojen jälkeen	1 682 000 €	Tonttien tuotoista vähennettynä kunnallistekniikan menot.

Toisaalta kaavan vaikutukset voivat olla pitkällä aikavälillä myös kustannuksia vähentäviä, kun alueen yhdyskuntarakenne tiivistyy ja tehostuu. Esimerkiksi olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntäminen ja uusien alueiden kytkeytyminen jo rakennettuun ympäristöön voivat vähentää asukaskohtaisia investointi- ja ylläpitokuluja.

Kaavan taloudelliset riskit liittyvät erityisesti asuntorakentamisen kysynnän vaihteluun ja tehtävien investointien oikea-aikaisuuteen. Jos uudet asuinalueet valmistuvat etuajassa suhteessa kysyntään, kunnalle voi syntyä ylimääräisiä kustannuksia vajaakäyttöisestä kunnallistekniikasta ja ylläpidosta. Vastaavasti, jos kysyntään ei pystytä vastaamaan riittävän ajoissa, voidaan menettää potentiaalisia uusia asukkaita ja verotuloja.

Kokonaisuudessaan kaavan taloudelliset vaikutukset riippuvat toteutuksen onnistumisesta, investointien ajoituksesta ja maankäytön tehokkuudesta. Hyvin suunniteltuna ja hallitusti toteutettuna kaavan mukaiset ratkaisut voivat parantaa kunnan taloudellista asemaa.

Kaavan arvioidaan lisäävän alueen vetovoimaa sekä vahvistavan pitovoimaa, eli edistävän nykyisten asukkaiden, yritysten ja muiden käyttäjien viihtyvyyttä sekä halua pysyä alueella. Kaavan arvioidaan houkuttelevan alueelle lisää asukkaita ja yrityksiä sekä kasvattavan kysyntää nykyisistä sekä uusista tonteista ja yksittäisistä rakennuspaikoista. Näin ollen kaavalla arvioidaan olevan positiivisia vaikutuksia kuntataloudelle jo ennen kuin uusia rakentamisalueita aletaan tarkemmin suunnitella ja toteuttaa. Kaavan arvioidaan vahvistavan Janakkalan kunnan seudullista kilpailukykyä. Kaavan mukaisten uusien rakentamisalueiden myötä kuntaan voidaan saada huomattava määrä lisää vakituksia asukkaita.

6.10 Vaikutukset turvallisuuteen ja terveellisyteen

Kaavan arvioidaan toteutuessaan edistävän asukkaiden ja muiden käyttäjien turvallisuutta ja terveellisyttä. Kaavassa ei ole osoitettu merkittävää vaaraa aiheuttavia toimintoja. Kaava edistää kestävien liikkumismuotojen käyttöä kuten joukkoliikennettä sekä pyöräilyä ja kävelyä. Kaavassa on huomioitu mahdolliset haitalliset ympäristövaikutukset ja haittojen vähentäminen ja lieventäminen tulee ottaa huomioon tarkemmassa suunnittelussa. Kaavalla luodaan edellytykset elinvoimaiselle ja viihtyisälle aluerakenteelle. Riittävien ja toiminnallisten viheralueiden säilyminen ja lisääminen ovat tärkeässä roolissa, mikä on myös merkittävä alueen terveellisyttä edistävä tekijä.

6.11 Sosiaaliset vaikutukset

Kaavalla arvioidaan olevan toteutuessaan monipuolisia positiivisia sosiaalisia vaikutuksia. Kaavalla pyritään parantamaan mm. asukkaiden arkea ja hyvinvointia, yhteisöllisyyttä sekä vahvistamaan alueen omaleimaisuutta suojelemalla alueen kulttuuriperintöä sekä luonto- ja ympäristöarvoja. Kaava mahdollistaa lisääntyvien palveluiden rakentamisen sekä edistää joukkoliikennettä sekä kävelyä ja pyöräilyä, millä arvioidaan olevan positiivinen vaikutus alueen asukkaille ja käyttäjille. Hyvinvointia ja viihtyisyyttä parantaa toteutuessaan myös kattavat, toisiinsa kytkeytyvät ulkoilureitit. Kaava mahdollistaa monipuolisen asuntotarjonnan toteuttamisen, minkä arvioidaan muiden kehittyvien toimintojen yhteisvaikutuksesta lisäävän osaltaan alueen yhteisöllisyyttä.

6.12 Vaikutukset ilmastoon

Kaavan ilmastovaikutusten arviointia on tehty kaavatason ja -tarkkuuden mukaisesti yleispiirteisellä tasolla. Huomattava epävarmuustekijä arvioinnissa on tarkempien

suunnitelmien puuttuminen, mutta vaikutuksia on pyritty arvioimaan alue- ja yhdyskuntarakenteen, liikkumisen, energian sekä luonnonvarojen ja viherrakenteen näkökulmista. Kaavan ilmastovaikutukset kohdistuvat erityisesti olennaisesti muuttuville alueille.

Arvioinnin tukena on käytetty kokonaisvaltaiseen ilmastovaikutusten arviointiin tarkoitettua KILVA (kaavan ilmastovaikutusten arviointi) -työkalua, joka on ELY-keskuksen ylläpitämä. Työkalu on tarkoitettu käytettäväksi kaavatasojen ratkaisuihin sekä muihinkin yhdyskuntarakennetta ohjaaviin suunnitelmiin ja päätöksiin. Työkalu on luonteeltaan yleispiirteinen ja sen antamat tulokset perustuvat annettuihin vastauksiin toimien lähtökohdista tarkemmille selvityksille ja suunnittelulle. KILVA -työkalun mukaan kaavan heikkoutena on mm. uusiutuvien energiamuotojen tuotantopotentiaalın selvittämättömyys ja mahdollistaminen. Vahvuutena sen sijaan on, että kaavan ilmastokestävyys painottuu luonnonvarojen käytön minimointiin, kestäväen elämäntavan mahdollistamiseen, kulutuksen päästöjen minimointiin sekä ilmastomuutoksen aiheuttamiin riskeihin varautumiseen.

Yleiskaavalla ei ole suoraa vaikutusta ilmastoon, mutta erilaisten toimintojen mahdollistamisen kautta sillä on välillinen vaikutus. Kaavassa osoitetut uudet rakentamisalueet tukeutuvat pääosin olemassa olevaan rakenteeseen, sijaiten lähellä olemassa olevia pääliikenneväyliä. Kaavalla pyritään edistämään kestävää liikkumista parantamalla joukkoliikenteen saavutettavuutta sekä kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiä, mikä toteutuessaan vähentäisi osaltaan haitallisia ilmastovaikutuksia. Kaavan mukainen tiiviimpi, yhtenäisempi aluerakenne parempine yhteyksineen sekä yhdessä lisääntyvien lähipalveluiden kanssa voisi vähentää osaltaan päivittäistä autolla liikkumisen tarvetta, sillä nykytilanteessa esimerkiksi kauppaan on kuljettava pääsääntöisesti autolla.

Kaavassa osoitetut maa- ja metsätalousalueet sekä viheralueet ja näiden kytkeytyvyys toisiinsa edistävät ilmastomuutokseen sopeutumista. Rakennusalueilla tulee huomioida viheralueiden monimuotoisuus ja kerroksellisuus, ja erityisesti avoimille peltoalueille toteutettaville asuinalueille on istutettava riittävästi suojaavaa puustoa ja muuta kasvillisuutta. Puusto ja muu kasvillisuus auttavat tasaamaan lämpötilojen vaihtelua, suojaavat paahteelta ja tuulelta sekä vähentävät mahdollisista rankkasateista aiheutuvia tulvariskejä tehostamalla sadevesien imeytymistä ja haihduntaa.

Kaavalla ei määritellä alueen energiatehokkuutta tai uusiutuvien energiamuotojen käyttöä, mutta mahdollistaa esimerkiksi aurinkovoiman hyödyntämisen sopivilla alueilla.

7. KAAVAN OIKEUSVAIKUTUKSET JA TOTEUTTAMINEN

Oikeusvaikutteisella osayleiskaavalla on mm. seuraavia oikeusvaikutuksia:

Osayleiskaava rakentamisluvan myöntämisen perusteena ranta-alueella (AKL 72 §, RakL 51 §)

Kunta voi myöntää rakentamisluvat ranta-alueella osayleiskaavan mukaisille rakennuspaikoille loma-asuntojen alueilla (RA), erillispientalojen alueilla (AO) sekä saunojen rakennuspaikoille (sa).

Oikeusvaikutukset muuhun suunnitteluun ja viranomaistoimintaan (AKL 42 §)

Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, että toimenpiteillä ei vaikeuteta yleiskaavan toteutumista. Yleiskaava korvaa samaa aluetta

koskevan aikaisemmin hyväksytyyn yleiskaavan, jollei kaavassa toisin määrätä. Yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin AkL 42.1 §:ssä tarkoitetun asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Rakentamis- ja toimenpiderajoitukset (AkL 43 §, RakL 50 § ja 53 §)

Yleiskaavassa voidaan määrätä, ettei yleiskaava-alueella tai sen osalla saa rakentaa niin, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (rakentamisrajoitus). Yleiskaavassa voidaan myös määrätä, ettei maisemaa muuttavaa toimenpidettä saa suorittaa ilman rakentamislain 53 §:ssä tarkoitettua lupaa (toimenpiderajoitus).

Rakentamislupaa rakennuskohteen rakentamiseen ei saa myöntää siten, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista. Lupa on kuitenkin myönnettävä, jos yleiskaavasta johtuvasta luvan epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä kunta tai, milloin alue on katsottava varatuksi muun julkisyhteisön tarkoituksiin, tämä lunasta aluetta tai suorita haitasta kohtuullista korvausta (ehdollinen rakentamisrajoitus). Haittaa arvosteltaessa ei oteta huomioon omistussuhteissa yleiskaavan hyväksymisen jälkeen tapahtuneita muutoksia, ellei niitä ole tehty yleiskaavan toteuttamista varten.

Yleiskaava-alueen ranta-alueella ei saa rakentaa niin, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (rakentamisrajoitus).

Rakennusjärjestyksen määräykset ovat oikeusvaikutteisen osayleiskaavan alueella toissijaisia, eli kaava määräyksineen syrjäyttää sen kanssa ristiriidassa olevat rakennusjärjestyksen määräykset.

Yleiskaavan toteuttaminen

Yleiskaavan mukaista maankäyttöä voidaan alkaa edistämään, kun kaava on saanut lainvoiman. Asemakaavoitettaviksi tarkoitetuilla alueilla toteutus edellyttää asemakaavan laatimista ja voimaantuloa.

Uusien asuinalueiden osalta kunnan maanomistus on pääosin hyvä. Reservialueiden toteutus edellyttää kunnalta mm. maanhankintaa. Asemakaava-alueiden ulkopuolella rakentaminen riippuu maanomistajista ja on luvanvaraista. Rakentamisluvan lisäksi voidaan edellyttää sijoittamisen edellytysten tarkastelua suunnittelutarvealueella (RakL 46 §).

HARVIALAN OSAYLEISKAAVA

Vireilletulovaiheen palauteraportti. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut lausunnot, mielipiteet ja vastineet niihin.

Lausunnot (8 kpl)	Vastine
<p>Hämeen liiton lausunto (20.6.2023)</p> <p>Maankäyttö- ja rakennuslain 32 § 1 momentin mukaan maakuntakaava on ohjeena kuntien kaavoja, eli yleis- ja asemakaavoja laadittaessa. Viranomaisten on suunnitellensa alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista.</p> <p>Maakuntakaavassa sovitetaan yhteen valtioneuvoston antamat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä maakunnan ja seutukuntien omat tavoitteet. Maakuntakaavan kautta valtiolliset, seudulliset ja maakunnalliset tavoitteet, suunnitelmat ja ohjelmat välittyvät kuntakaavoitukseen. Maakuntakaava toteutuu kuntakaavojen välityksellä.</p> <p>Osayleiskaavan laadintaa ohjaavat monet erityislait ja asetukset, suunnitelmat, selvitykset ja tavoitteet. Keskeisimpinä maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) sekä sitä tarkentava maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA), valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 sekä muut kunnan maankäyttöön liittyvät selvitykset ja ohjelmat.</p> <p>MRL 63 § mukaan kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.</p> <p>Harvialan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma toimii erinomaisena pohjana kaavan laadinnalle ja siihen on kirjattu kattavasti maakuntakaavan edellyttämät keskeiset tavoitteet. OAS:ssa on kuvattu selkeästi kaavatyon sisältä, tavoitteet, osallistumisen ja vuorovaikutuksen suunnitelma aikatauluineen, sekä selvitystarpeet kaavan vaikutusten osalta.</p>	<p>Suunnittelutyötä tehdään yhteistyössä eri tahojen kanssa. Maakuntakaava 2040 ohjeistuksineen on huomioitu, ml. lausunnossa mainitut asiat. Tarvittavat asiat selvitetään työn edetessä.</p>

Hämeen liitto näkee osayleiskaavahankkeen merkittävänä ja kannustaa kaavatyössä osallistavaan suunnitteluun sekä yhteistyöhön eri viranomaisten kanssa. Erityisesti kuntien rajavyöhykkeillä on tarve tiiviiseen yhteistyöhön.

Hämeen liitto toteaa, että kaavatyössä tulee lisäksi ottaa huomioon maakuntakaava 2040 ohjeistus seuraavilta osin:

- Maakuntakaavan mukainen työpaikka-alue. Merkinnällä osoitetaan monipuoliset työpaikka-alueet, joissa voi olla tuotantotoimintaa, toimisto- ja palvelutyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia.
- Maakuntakaavassa esitetty taajamatoimintojen reservialue.
- Maakuntakaavassa alueen läpi kulkeva ekologinen yhteys vt 3:lta radan yli on ratkaistava seudullisesti. Ekologinen yhteys tulee yhteensovittaa myös alueen muissa maankäytön suunnitelmissa, jotta yksittäisillä ratkaisuilla ei estetä laajemman yhteyden toteutumista.
- Maakuntakaavan mukainen kaupunkikehittämisen kohdealuemerkintä ja siihen liittyvä junaseisakkeen varaus on huomioitava ja taattava sen toteutumismahdollisuudet. Junaseisakkeen toteutumisen edellytyksistä tulee jatkoselvittää yhteistyössä muiden viranomaisten, kuten radanpitäjänä toimivan väyläviraston kanssa.
- Maakuntakaavan mukainen merkittävästi parannettava päärata kulkee suunnittelualueen läpi. Pitkällä aikavälillä nykyisen ratakäytävän kapasiteetin ja nopeuden nostamiseksi on varauduttu kahteen lisäraiteeseen ja radan oikaisuihin. Radan oikomis- ja lisäraidetarpeisiin tulee varautua suunnittelualueella.
- Maakuntakaavassa Janakkalan ja Hämeenlinnan rajalla, kaavarajausalueella, kulkee ohjeellinen uusi tielinja Harvialantieltä valtatielle 10. Kuntien maankäytön suunnitelmat ja tien tarve tulee selvittää osana jatkosuunnittelua.
- Ilmastonmuutosta koskevat asiat ja arvioinnit huomioitava.
- Maakuntakaavassa Harvialantie on merkitty merkinnällä taajamatienä kehitettävä tie. Tieyhteys toimii kaupunkiseudulla luonteensa mukaisesti sopeutuen kaupunkiympäristöön ja tukien liikenneturvallisuutta. Taajamatie-merkintä tukee kaupunkiseudun yhdyskuntarakennetta ja mahdollistaa tieympäristön

<p>kehittämisen kaupunkimaisena. Merkintä mahdollistaa nykyistä paremmin maankäytön kytkeytymisen tieympäristöön ja siten merkintä luo myös uusia maankäytön kehittämisen mahdollisuuksia kantakaupungissa.</p>	
<p>Hämeenlinnan kaupunginmuseon lausunto (7.6.2023)</p>	
<p><u>Arkeologinen kulttuuriperintö</u></p> <p>Suunnittelualueen arkeologista kulttuuriperintöä on selvitetty Harvialan osayleiskaava-alueen arkeologisessa inventoinnissa 2021 (Heilu Oy). Lisäksi Harvialan kartanoalueen asemakaava-alueella on tehty arkeologista tarkkuusinventointia 2021–2022 (Mikroliitti Oy). Kyseisten tutkimusten pohjalta voidaan edetä osayleiskaavan suunnittelussa. Harvialasta tunnetaan runsaasti etenkin rautakauden lopun sekä historiallisen ajan kiinteitä muinaisjäännöksiä. Mikäli yleiskaavatyössä osoitetaan rakentamista tunnettujen arkeologisten kohteiden läheisyyteen tai alueille, joilla on edelleen erityisen korkea potentiaali entuudestaan tuntemattomien arkeologisten kohteiden esiintymiseen, tulee olla yhteydessä alueelliseen vastuumuseoon tarkkuusinventointitarpeen määrittämiseksi. Erityisesti näitä selvitystarpeita voi nousta esiin tarkemman asemakaavoituksen yhteydessä.</p> <p><u>Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema</u></p> <p>Osayleiskaavan ytimessä sijaitsee Harvialan kartano ja kulttuurimaisema. Harvialan kartano on entinen rälssisäteri, johon on yhdistetty Kurki-suvun kantatila, Niemenpään keskiaikainen rälssisäteri. Oltuaan eri aatelissukujen omistuksessa Harviala siirtyi 1913 W.Rosenlew & Co Oy:n omistukseen. Rosenlewien aikana Harvialaan perustettiin taimitarha. Harvialan kartanon päärakennuksen runko on vuodelta 1861. Nykyinen klassistinen julkisivu on vuodelta 1941 (arkkitehti Jarl Eklund). Pihapiiriin kuuluu useita, eri aikakausilta olevia rakennuksia sekä hoidettu puisto.</p> <p>Kartanoalueesta syrjässä, rautatien toisella puolella sijaitsee tiilinen talousrakennusten ryhmä, jonka keskuksena on 100 metriä pitkä navettarakennus. Navetan länsipuolella on Katajamäen työväen asuntoalue, jonka on suunnitellut 1920-luvulla arkkitehtitoimisto Frosterus & Gripeberg.</p> <p>OAS:n vaikutusten arvioinnissa on huomioitu osayleiskaavan alueella sijaitsevat maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet. Alueella saattaa lisäksi sijaita paikallisesti merkittäviä kohteita, joiden merkitys ja muutoskestävyys tulee arvioida</p>	<p>Kulttuuriympäristö- ja maisemaselvitys on toimitettu alueelliselle vastuumuseolle.</p>

<p>kaavatyön yhteydessä. Janakkalan kunta onkin tilannut alueelle kulttuuriympäristöselvityksen (Heilu Oy, FM Kristian Tuomainen) ja alueellinen vastuumuseo on osallistunut Harvialan osayleiskaavan kulttuuriympäristö- ja maisemaselvitystyön aloituspalaveriin 7.6.2023. Selvitys tulee toimittaa arvioitavaksi alueelliseen vastuumuseoon.</p> <p><u>Alueellisen vastuumuseon kannanotto</u></p> <p>Harvialan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu huolella ja tehtävään paneutuen eikä Kanta-Hämeen alueellisella vastuumuseolla ole tässä vaiheessa suunnitelmasta muuta huomautettavaa yllä olevan lisäksi.</p>	
<p>Väyläviraston lausunto (15.6.2023)</p>	
<p><u>Raideliikenteen melu, runkomelu ja tärinä</u></p> <p>Väylävirasto edellyttää, että kaavoitettaessa alueita radan läheisyydessä on otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja tärinähaitat. Melun- ja tärinätorjunnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota haittojen ennaltaehkäisyyn toimintojen sijoitusratkaisusta päätettäessä. Kaavatyön yhteydessä tulee laatia riittävät selvitykset melun ja tärinän leviämisestä ja osoittaa niiden pohjalta tarvittavat kaavamääräykset haittojen torjumiseksi.</p> <p>Melun osalta kaavoituksessa on huomioitava Valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaiset melun ohjearvot. Kaavoitettavien alueiden melutasot ulkoalueilla ja rakennusten sisätiloissa eivät saa ylittää VNp (993/1992) mukaisia ohjearvoja. Lisäksi on huomioitava esimerkiksi raskaasta tavarajunaliikenteestä, ratapihan toiminnasta tai vaihteiden ylityksestä aiheutuva hetkellinen maksimimelutaso Uudenmaan ELY-keskuksen oppaan Melun- ja tärinätorjunta maankäytön suunnittelussa (2/2013) mukaisesti (asuintiloissa hetkellinen maksimimelu ei saa ylittää yöaikaan toistuvasti tasoa 45 dB AFmax). Melualueelle ei tule kaavoittaa melulle herkkää maankäyttöä ilman asianmukaisia selvityksiä ja tarvittavaa melunsuojausta. Runkomelun osalta tulee huomioida VTT:n laatiman esiselvityksen Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi (VTT tiedotteita 2468) suositus runkomelutason raja-arvosta (Lpr_m) 30/35 dB. Yleensä runkomeluhaitat ulottuvat 60 m (pehmeikkö) - yli 200 m (kallio) etäisyydelle rautatiestä (VTT:n tiedotteita 2468).</p> <p>Kaavoituksessa on huomioitava raideliikenteen tärinän aiheuttama rakennuksen vaurioitumisriski ja vaikutus</p>	<p>Kaavassa osoitetaan ohjeelliset melualueet Valtioneuvoston ohjearvojen ja laaditun selvityksen mukaisesti. Muilta osin raideliikenteen aiheuttama melu- ja tärinävaikutus huomioidaan kaavan yleismääräyksissä. Haittojen torjunta tulee huomioida ja selvittää yksityiskohtaisemman alueiden käytön suunnittelun yhteydessä.</p> <p>Pääradan kehittämistarpeet sekä Harvialan junaseisake huomioidaan kaavassa.</p>

asuinmukavuuteen. Tärinälle herkkää maankäyttöä ei tule osoittaa tärinäherkille alueille ilman tärinänvaimennustoimenpiteitä edellyttävää kaavamerkintää tai -määräystä. Tärinälle herkällä maaperällä kuten savikolla tärinä voi ulottua jopa yli 200 metrin päähän radasta. Rautatieliikenteestä johtuvalle tärinälle herkimpiä rakennuksia ovat yleensä puolitoista tai kaksikerroksiset puurakenteiset talot. Tärinäherkkyys riippuu mm. maaperän ja rakennuksen värähtelyn ominaistaajuudesta. Mikäli nämä ovat lähellä toisiaan, voi maaperän värähtely siirtyä ja voimistua rakennuksessa. Tärinähaittojen poistaminen jo rakennetuilta alueilta jälkikäteen on vaikeata, ellei mahdotonta ja korjaustoimenpiteet kalliita.

Tärinän osalta kaavoituksessa tulee huomioida VTT:n selvitys Suositus liikennetärinän mittaamisesta ja luokituksesta (VTT tiedotteita 2278). Suosituksen mukaan asuinrakennuksen tärinä ei saa ylittää uusilla

asuinalueilla värähtelyluokan C arvoa $V_{w,95} \leq 0,30$ mm/s ja vanhoilla asuinalueilla värähtelyluokan D arvoa $V_{w,95} \leq 0,60$ mm/s. Mikäli kyse ei ole asuinrakennuksesta ja tilojen käyttötarkoitus on sellainen, että liikenteen ei katsota haittaavan lepoa (esim. kaupat, kahvilat, ostoskeskukset, tavaratalot, liikuntatilat), tavoiteraja voi olla kaksinkertainen em. arvoihin nähden (VTT tiedotteita 2569). Liikenteen tärinästä ja runkomelusta on lisäksi olemassa mm. seuraavat VTT:n julkaisut: Suositus liikennetärinän arvioimiseksi maankäytön suunnittelussa (VTT working papers 50, Espoo 2006), Ohjeita liikennetärinän arviointiin (VTT tiedotteita 2569, Espoo 2011) ja Rakennukseen siirtyvän liikennetärinän arviointi (VTT tiedotteita 2425, Espoo 2008). Julkaisuissa on annettu tärinään liittyviä suosituksia. Julkaisuja on saatavissa sähköisenä osoitteesta: <https://www.vtt.fi/julkaisut>.

Väylävirasto muistuttaa, että melun- ja tärinäntorjuntavastuun periaatteena on vastuun kuuluminen sille taholle, jonka suunnittelemista toimenpiteistä melun- ja tärinäntorjuntatarve syntyy. Näin ollen Väylävirasto ei osallistu uuden maankäytön johdosta aiheutuviin mahdollisiin melun- ja tärinäntorjunnan kustannuksiin.

Helsinki – Tampere pääradan kehitys

Väylävirasto pyytää yleiskaavatyön yhteydessä riittävällä tavalla huomioimaan ratojen kehittymisen suunnittelualueella. Voimassa olevassa Kanta-Hämeen

<p>maakuntakaavassa 2040 osayleiskaavan suunnittelualueen läpi kulkeva Helsinki – Tampere päärata on merkitty merkittävästi parannettavaksi pääradaksi.</p> <p>Väylävirasto muistuttaa lisäksi, että Suomi-rata Oy lausuu alueelle kohdistuvien suunnitelmiensa osalta vireillä olevista kaavoista. Väylävirasto keskittyy suunnittelualuetta koskevilla lausunnoissaan nykyiseen rataverkkoon.</p> <p>Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.</p>	
<p>Suomi-rata Oy:n lausunto (26.6.2023)</p>	
<p>Yleiskaavatyön yhteydessä on riittävällä tavalla huomioitava ratojen kehittyminen suunnittelualueella. Voimassa olevassa Kanta-Hämeen maakuntakaavassa 2040 osayleiskaavan suunnittelualueen läpi kulkeva Helsinki – Tampere päärata on merkitty merkittävästi parannettavaksi pääradaksi.</p> <p>Suomi-rata Oy on teettänyt Riihimäki – Tampere yhteysvälin kehittämiselvityksen, jonka tavoitteena oli selvittää nykyisen pääradan ratakäytävän mahdollistaminen 3. ja 4. lisäraiteelle ja nopeuden nostokohteet. sekä näiden tarkastelujen vaikutukset nykyiseen ja suunniteltuun maankäyttöön sekä luonto-, maisema- ja kulttuuriarvoihin.</p> <p>Kaava-alueen kohdalle on tutkittu kahden lisäraiteen mahtuvuutta rata-alueelle ja niiden vaikutuksia. Selvityksen kappaleessa 3.3.2 on käsitelty Janakkalan aluetta ja sivulla 73 tarkemmin Harvialan kohtaa. Kuvassa 3.13 on osoitettu laajenevan ratakäytävän läheisyydessä sijaitsevat rakennukset. Herkkyyssarviointitarkastelulla on myös tunnistettu maiseman ja kulttuuriympäristön kannalta herkät kohteet, joista kaava-alueelle sijoittuu Kodjalan Kiinteä muinaisjäännös, kylänpaikka.</p> <p>Suomirata Oy pyytää lisäämään suunnitelmassa esitettyyn kohtaan <i>Suunnittelualueelle ja lähiseudulle laadittuja selvityksiä</i> edellä mainittu selvitys.</p> <p>Väylävirasto on 15.6.2023 lausunnossaan tuonut esille, miten raideliikenteen melu, runkomelu ja värinä tulee kaavatyössä huomioida. Suomi-rata Oy toteaa, että yhtyy näiltä osin ko. lausuntoon.</p>	<p>Merkitään tiedoksi. Suomi-rata Oy:n toiminta on päättynyt lausunnon antamisen jälkeen.</p>
<p>Fingrid Oyj:n lausunto (26.6.2023)</p>	
<p>Alueella sijaitsee Fingrid Oyj:n 110 kV 2x110 kV voimajohto Hikiä – Vanaja. Voimajohdoille on lunastettu kiinteistön</p>	<p>Voimajohdot on osoitettu kaavassa. Kaavan yleispiirteisyydestä johtuen</p>

<p>käyttöoikeuden supistus 66 metriä leveälle johtoalueelle. Johtoalue muodostuu 46 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean molemmin puolin olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä. Lounaispuoleisen 110 kV voimajohdon 1017 / Hikiä – Vanaja E rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusraja sijoittuu 15 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta. Uudemman voimajohdon 1017 / Hikiä-Vanaja P puolella rakennusrajoitusalue ulottuu johtoalueen ulkoreunaan 23 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta. Fingridillä on pitkän aikavälin tavoitteena päivittää voimajohdon rakennusrajoitusta merkitsevät rakennusrajat siten, että rakennusrajoitus koskee koko 66 metriä leveää johtoaluetta. Kaavoituksessa on suositeltavaa, että voimajohtoa varten varattuna alueen osana käytetään johtoalueen kokonaisleveyttä eikä tälle alueelle osoiteta rakennusaloja.</p> <p>Fingrid on tunnistanut tarpeen myös mahdolliselle voimajohtoyhteydelle Vanajalta itään, mahdollisesti samassa voimajohtokäytävässä Elenia Verkko Oyj: 110 kV voimajohdon kanssa. Uuden voimajohdon toteutuksesta ei ole tarkempaa tietoa.</p> <p>Muistutamme kaavoituksen lähtökohdaksi seuraavista asioista, jotka on otettava huomioon suunnittelussa ja rakentamisessa voimajohdon läheisyydessä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa olla ristiriidassa sähköturvallisuuden kanssa eikä toiminta voi aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle. • Voimajohtoalueelle ei voida sijoittaa rakennuksia tai rakennelmia ilman erityistä lupaa. Em. rakenteet tai laitteet eivät pääsääntöisesti saa olla yli kaksi metriä korkeita. Rakennusrajoitusalue koskee maanpäällisiä ja maanalaisia rakennuksia. • Voimajohtoalue ei sovellu varastointiin eikä lastaukseen. • Pysäköintialueet on osoitettava mahdollisuuksien mukaan ensisijaisesti johtoalueen ulkopuolelle. Pysäköintialueen sijoittamiseen voimajohtoalueelle tulee pyytää Fingridin lupa. Mikäli Fingrid toteaa alueen pysäköintiin soveltuvaksi, toiminnan harjoittajan tulee tehdä pysäköintialueesta Fingridin kanssa yksityisoikeudellinen sopimus. • Voimajohtoalueella ja sen läheisyydessä on rajoitettu maanmuokkausta ja läjittämistä turvallisuussyistä. • Voimajohtoaukealle voidaan istuttaa ainoastaan puita tai pensaita, joiden luontainen kasvukorkeus 	<p>kaavakartalla ei osoiteta voimajohdon rajoitusaluetta. Rajoitusalue kuvataan kaavaselostuksessa.</p> <p>Voimajohtojen läheisyyteen ei ole suunnitteilla muuttuvaa maankäyttöä.</p>
---	---

<p>ei ylitä 4 metriä. Myös reunavyöhykkeillä puuston kasvua rajoitetaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Johtoalueen maapohja ja puusto ovat maanomistajien omaisuutta. Johdon omistajalla on oikeus pitää voimajohtonsa kyseisellä alueella ja oikeus ylläpitää ja huoltaa sitä. • Teiden ja katujen suunnittelussa tulee ottaa huomioon, mitä Liikenneviraston ohjeessa "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" (2018) esitetään. • Voimajohtonsa rajoituksia maankäytölle käsitellään Fingridin julkaisemassa oppaassa Ohje voimajohtojen huomioon ottamiseen yleis- ja asemakaavoituksessa sekä maankäytön suunnittelussa, joka on ladattavissa Fingridin Internet-sivuilta https://www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-jaymparisto/luvat-ja-lausunnot/ohjeita-kaavoittajalle/. • Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoituvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyyntönsä ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-jaymparisto/luvat-ja-lausunnot tai tarvittaessa sähköpostilla risteamalausunnot@fingrid.fi. <p>Pyydämme lähettämään tietoa kaavan etenemisestä. Lausumme mielellämme tarkentuvasta kaavaratkaisusta.</p>	
Telia Towers Finland Oy:n lausunto (21.6.2023)	
<p>Telia Towers Finland Oy pyytää Janakkalan kuntaa ottamaan huomioon omistamallaan kiinteistöllä 15-22 sijaitsevan Harviala-nimisen mobiilitukiasemapaikan osayleiskaavan suunnittelussa. Toivomme että nykyinen 81 metriä korkea harustettu masto saa sijaita paikallaan myös jatkossa. Tontti voitaisiin mahdollisuuksien mukaan merkitä kaavassa esimerkiksi EMT-alueeksi.</p> <p>Mastossa ja laitetilassa sijaitsevat tukiasemalaitteet mahdollistavat luotettavat ja nopeat langattomat yhteydet asukkaille, yrityksille ja julkisille palveluille alueella.</p>	Maston sijainti on huomioitu ja turvattu kaavassa.
Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen lausunto (22.6.2023)	
Pelastusviranomaisella ei ole asiaan huomautettavaa.	Merkitään tiedoksi.
HS-Veden lausunto (24.5.2023)	
HS-Vedellä ei ole lausuttavaa.	Merkitään tiedoksi.
Mielipiteet (9 kpl)	

1. mielipide (1.6.2023)	
<p>Luin OAS (Harvialasta). Huomasin aineistosta, että hiidenjoen yli ollaan suunnittelemassa ylityspaikkaa. Minulle heräsi idea, että voisiko Harvialan puolelle ylityspaikalle suunnitella ulkoilureitin sekä vieraslaiturin, jonka yhteyteen liiketoimintaa, esimerkiksi kahvilan ja/tai elintarvikekioskin. Nämä loisivat virkistysmahdollisuuksia sekä lisäisivät kiinnostusta alueelle. Samalla lähipaikkakuntalaiset voisivat tulla tutustumaan alueeseen sekä erityssuojeltuun kohteeseen hiidenjoen pohjoispuolella.</p>	<p>Rastila-Rastikankaan osayleiskaavassa on osoitettu ulkoilun yhteystarve -merkintä Hiidenjoen yli Harvialan osayleiskaava-alueelle. Reitin sijainti ja linjaus on ohjeellinen, ja se mahdollistaa esimerkiksi retkeilyreitin osoittamisen joen yli, mutta ei kuitenkaan pysyviä siltarakenteita tms.</p> <p>Harvialan puolella alue on osoitettu virkistysalueeksi ja merkintä mahdollistaa pääkäyttötarkoituksen mukaisten toimintojen toteuttamisen tarkemman suunnitelman pohjalta. Virkistysalueille voidaan toteuttaa myös ulkoilureittejä tarkemman suunnitelman pohjalta. Tavoitteena on luoda edellytykset kattavan ulkoilureittiverkoston toteuttamiselle. Uusille asemakaavoitettaville alueille voidaan suunnitella myös palvelurakentamista, mutta asia ratkaistaan asemakaavalla.</p>
2. mielipide (6.6.2023)	
<p>Toiveena, että kiinteistöillä 165-412-6-47 ja 165-412-6-56 nykyinen maankäyttö säilyisi, mutta kaava mahdollistaisi myös laajemmin asumisen tulevaisuudessa.</p> <p>Kivoja uusia asuinpaikkoja saisi myös kunnan maa-alueille, Einiöntien/Koljalantien varrelle.</p> <p>Ehdotus Einiöntien asemakaavan muuttamisesta siten, että teollisuusrakentaminen ei olisi mahdollista.</p>	<p>Kiinteistöt on osoitettu kaavassa asumisen reservialueina, mikä mahdollistaa nykyisen maankäytön. Maankäytön muuttuminen on maanomistajasta riippuvaista.</p> <p>Kaavassa on esitetty uusia asuinpaikkoja (AT) esitetyillä alueille.</p> <p>Palaute asemakaavan muuttamisesta on välitetty eteenpäin ja kirjattu ylös. Asiaa ei ratkaista yleiskaavalla.</p>
3. mielipide (26.6.2023)	
<p>Toivon, että uudessa kaavassa otetaan huomioon prioriteettiä metsäluonnon monimuotoisuus. Olen huolissani Harvialan pirstaloituvista metsäalueista. Monimuotoisuus tarvitsee yhtenäisiä metsäalueita, ei vain pieniä metsiä siellä täällä. Kylmäkukan kasvialue on suojeltu, mutta metsät tuon metsän ympäriltä katoavat. Avohakkuita Harvialan alueella on huolestuttavan paljon. Monimuotoinen lajisto tarvitsee kulkureittejä. Minulle Harvialassa asumisen ykkösprioriteetti on luonto. Kuinka sen nyt on käymässä? Yhtään metsää ei enää ole varaa uhrata</p>	<p>Kaava mahdollistaa alueen säilymisen pääosin maa- ja metsätalousvaltaisena. Yleiskaava on tarkkuudeltaan yleispiirteinen ja siinä määritellään aluevarauksia ja ohjeellisia linjauksia eri toiminnoille. Yleiskaavalla ei tarkemmin määritellä metsien käyttöä ja hoitoa ja näin ollen metsäluonnon monimuotoisuuden säilymistä ei voida pelkän yleiskaavan</p>

<p>rakentamisen tieltä. Ja metsällä tarkoitan todella oikeaa metsää, joka saisi kasvaa tulevaisuuden vanhaksi metsäksi, sen sijaan että luontovirkistysalueita luotaisiin vain ihmisten lenkkeily - ym mieltymysten mukaan.</p> <p>Lisäksi haluan kysyä muinaislöytöalueesta Harvialantien lähetyvillä Alikartanon puolella. Minun silmäni näyttää, että sen kohdalle on merkitty keskeinen kaupunkikehityksen alue. Tai jokin kartassa ei täsmää. Katsoin tuon muinaismuistoalueen toisesta karttapalvelusta ja siinä se nimenomaan oli tuolla keskeisimmälle rakentamisen alueella, myös tunnusmerkit tuntuivat sopivan yhteen tämän tulkintani kanssa. Tässä teidän kartassanne muinaismuistoalue on sen sijaan eri kohdassa. Tähän kaipaisin selvyyttä.</p> <p>Olen valinnut asua maaseudulla haja-asutusalueella (asun Harvialan koulun lähellä), palveluja en kaipaa lisää, niihin on hyvät välimatkat jo nyt.</p>	<p>avulla turvata. Suojeltavia alueita on tunnustettu ja ne osoitetaan kaavakartalla.</p> <p>Kestävän ja monimuotoisuutta tukevan metsänhoidon harjoittaminen on maanomistajan vastuulla. Maanomistajalla on oikeus hoitaa ja käyttää metsäänsä haluamallaan tavalla lakien ja säädösten puitteissa.</p> <p>Kaavakartalla on osoitettu muinaismuistokohteita- ja alueita.</p>
<p>4. mielipide (26.6.2023)</p>	
<p>Toivon, että uudessa kaavassa otetaan huomioon prioriteettiä metsäluonnon monimuotoisuus. Olen huolissani Harvialan pirstaloituvista metsäalueista. Monimuotoisuus tarvitsee yhtenäisiä metsäalueita, ei vain pieniä metsiä siellä täällä. Kylmäkukan kasvialue on suojeltu, mutta metsät tuon metsän ympäriltä katoavat. Avohakkuita Harvialan alueella on huolestuttavan paljon. Monimuotoinen lajisto tarvitsee kulkureittejä. Minulle Harvialassa asumisen ykkösprioriteetti on luonto. Kuinka sen nyt on käymässä? Yhtään metsää ei enää ole varaa uhrata rakentamisen tieltä. Ja metsällä tarkoitan todella oikeaa metsää, joka saisi kasvaa tulevaisuuden vanhaksi metsäksi, sen sijaan että luontovirkistysalueita luotaisiin vain ihmisten lenkkeily - ym mieltymysten mukaan.</p> <p>Lisäksi haluan kysyä muinaislöytöalueesta Harvialantien lähetyvillä Alikartanon puolella. Minun silmäni näyttää, että sen kohdalle on merkitty keskeinen kaupunkikehityksen alue. Tai jokin kartassa ei täsmää. Katsoin tuon muinaismuistoalueen toisesta karttapalvelusta ja siinä se nimenomaan oli tuolla keskeisimmälle rakentamisen alueella, myös tunnusmerkit tuntuivat sopivan yhteen tämän tulkintani kanssa. Tässä teidän kartassanne muinaismuistoalue on sen sijaan eri kohdassa. Tähän kaipaisin selvyyttä.</p>	<p>Mielipiteet 3-5 ovat samansisältöisiä. Palautteeseen on vastattu mielipiteen 3. kohdalla.</p>

<p>Olen valinnut asua maaseudulla haja-asutusalueella (asun Harvialan koulun lähellä), palveluja en kaipaa lisää, niihin on hyvät välimatkat jo nyt.</p>	
<p>5. mielipide (26.6.2023)</p>	
<p>Toivon, että uudessa kaavassa otetaan huomioon prioriteettiä arvona metsäluonnon monimuotoisuus. Olen huolissani Harvialan pirstaloituvista metsäalueista. Monimuotoisuus tarvitsee yhtenäisiä metsäalueita, ei vain pieniä metsiä siellä täällä. Kylmänkukan kasvialue on suojeltu, mutta metsät tuon metsän ympäriltä katoavat. Avohakkuita Harvialan alueella on huolestuttavan paljon. Monimuotoinen lajisto tarvitsee kulkureittejä. Minulle Harvialassa asumisen ykkösprioriteetti on luonto. Kuinka sen nyt on käymässä? Yhtään metsää ei enää ole varaa uhrata rakentamisen tieltä. Ja metsällä tarkoitan todella oikeaa metsää, joka saisi kasvaa tulevaisuuden vanhaksi metsäksi, sen sijaan että luontovirkistysalueita luotaisiin vain ihmisten lenkkeily - ym mieltymysten mukaan.</p> <p>Lisäksi haluan kysyä muinaislöytöalueesta Harvialantien lähetyvillä Alikartanon puolella. Minun silmäni näyttää, että sen kohdalle on merkitty keskeinen kaupunkikehityksen alue. Tai jokin kartassa ei täsmää. Katsoin tuon muinaismuistoalueen toisesta karttapalvelusta ja siinä se nimenomaan oli tuolla keskeisimmälle rakentamisen alueella, myös tunnusmerkit tuntuivat sopivan yhteen tämän tulkintani kanssa. Tässä teidän kartassanne muinaismuistoalue on sen sijaan eri kohdassa. Tähän kaipaisin selvyyttä.</p> <p>Olen valinnut asua maaseudulla haja-asutusalueella (asun Harvialan koulun lähellä), palveluja en kaipaa lisää, niihin on hyvät välimatkat jo nyt.</p>	<p>Mielipiteet 3-5 ovat samansisältöisiä. Palautteeseen on vastattu mielipiteen 3. kohdalla.</p>
<p>6. mielipide (26.6.2023)</p>	
<p>Vaatimuksemme on, että siirrätte kaavaviivanne sen verran vasemmalle, että Latomäen maat kokonaisuudessaan jäävät kaavanne ulkopuolelle. Papat on kuokalla raivanneet peltomme viljan viljelyyn ruuan varannon vuoksi. On myös ylemmältä taholta kehoitettu käyttämään kaikki pellot viljan viljelyyn niin meillä Suomessa kuin maailmallakin. Teillä on aikomus tehdä vastoin. Tietojemme mukaan kunnalla on kaavoitettuja tontteja pusikoitumassa ja voikukkaa levittymässä joka puolella, ei puutu kun ostajat. Siis pyydämme teitä arvostamaan maata ja siirtämään suunnitelmaanne.</p>	<p>Alueidenkäyttölain mukaan kunnalla on oikeus ja velvollisuus laatia tarpeellinen yleiskaava. Yleiskaavan laatiminen on kunnan kehittämisen kannalta tärkeää, sillä sen tavoitteena on luoda eheä ja toimiva yhdyskuntarakenne.</p> <p>Palautteesta ei ilmene tarkka kiinteistötunnus. Yleiskaava ei kuitenkaan estä Latomäen maiden nykyistä maankäyttöä. Maankäytön muutokset riippuvat maanomistajasta.</p>

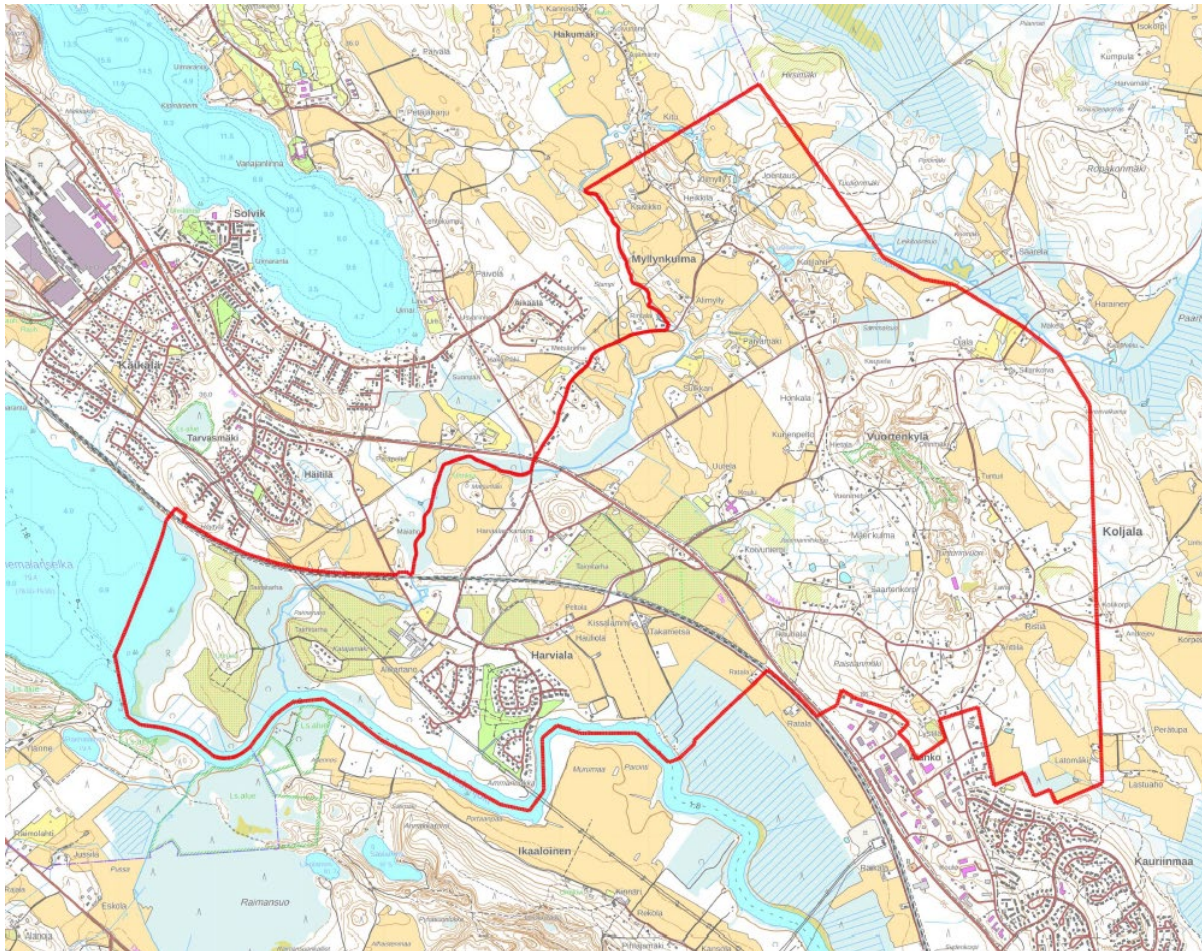
7. mielipide (26.6.2023)	
<p>Mielipide koskien kiinteistöjä 165-439-1-68, 165-439-1-19, 165-439-1-69.</p> <p>Kiinteistön 1:69 osoitus nykykäytön mukaisesti merkinnällä AM (maatilojen talouskeskusten korttelialue). Muilta osin kiinteistö on talousmetsää, joten sellainen merkintä mikä ei estä/hankaloita metsätalouskäyttöä ja metsätalouden tukien hakua mutta ei myöskään lisärakentamista.</p> <p>Kiinteistön 1:68 merkintä nykykäytön mukaisesti M (maa- ja metsätalousvaltainen alue).</p> <p>Kiinteistön 1:19 merkintä M + uudet asuinrakennusalueet merkinnällä AT (3 kpl). Metsäisen alueen osalta mahdollisesti vaihtoehtoinen merkintä, joka huomioi nykyisen metsätalouskäytön. Kiinteistöllä 1:19 perinnebiotooppi.</p>	<p>Kiinteistöt on osoitettu kaavassa toiveiden mukaisesti. Kiinteistö 1:19 on osoitettu kokonaisuudessaan merkinnällä M metsäalueen vuoksi. M-merkintä sallii myös haja-asutusluontoisen rakentamisen.</p> <p>Perinnebiotooppeja ei osoiteta kaavakartalla. Perinnebiotoopit on mainittu luontoselvityksessä.</p>
8. mielipide (21.6.2023)	
<p>Nyt kaavaan esitetty alue menee omistamani Ojalan tilan (tila n. 20 ha) keskeltä jakaen sen kahtia kaavoitettuun alueeseen ja kaavoittamattomaan. Ehdotan, että kaavan rajaa siirretään idemmäksi niin, että mukaan tulee koko Ojalan tila ja naapurituloilta myös tien varret potentiaalisina pientaloalueina. Alue voisi rajoittua luonnolliseen rajaan, Pikkujokeen. Myllynkulmalle asti.</p>	<p>Kaava-alueeseen on otettu mukaan Ojalan tila.</p> <p>Kaavassa on osoitettu asumisen laajentumisalueita, mutta myös M-merkintä sallii haja-asutusluontoisen rakentamisen.</p>
9. mielipide (26.6.2023)	
<p>Mielipide koskien kiinteistöä 165-439-1-18.</p> <p>Kiinteistön osoitus kaavaan nykykäytön mukaisesti merkinnöin M (maa- ja metsätalousvaltainen alue) & AM (maatilojen talouskeskusten korttelialue).</p> <p>Tien varrelle uusia asuinrakennuspaikkoja merkinnällä AT (kyläalue), siten että mahtuisi n. 2-4 tonttia.</p> <p>Kiinteistön kaakkoiskulmaa viistää sähkölinja.</p> <p>Kiinteistölle sijoittuu myös luontoselvityksen luontotyyppialue nro 11; Koivikon lähde. Lähdettä käytetään Koivikon maatilan talousveden ottoon jo yli 40 vuoden ajan. Entisen Vanajan kunnan tekemissä mittauksissa 60-luvulla on todettu, että Koivikon lähteen veden tuotto on erittäin runsasta vuoden ajasta riippumatta. Mittausten perusteella paikalle aiottiin tuolloin rakentaa vedenottamo.</p>	<p>Kiinteistöt on osoitettu kaavassa toiveiden mukaisesti.</p> <p>Koivikon lähde on osoitettu kaavassa luomerkinnällä. Lähteen käyttöä tai kunnostusta ei ratkaista yleiskaavalla.</p>

<p>Mielestäni ehdotettu kaavamerkintä olisi vielä täsmennettävä lähteen osalta siten, että se mahdollistaa lähteen kunnostamisen ja talousveden ottamisen siitä laajempaan käyttöön (esim. suunnitellut uudet asuinrakennukset yms). Lähteen veden tuotto on niin runsasta, että siitä riittäisi edelleenkin vettä Säjäjärvenojaan ympäri vuoden.</p>	
---	--

Harvialan osayleiskaava

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

13.3.2023, 2.5.2023, 31.1.2025

Janakkalan kunta

Kunnanvirasto
Juttulantie 1
14200 Turenki

Puh. (03) 68 011
kirjaamo@janakkala.fi
www.janakkala.fi

SISÄLLYSLUETTELO

1. OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA.....	1
2. SUUNNITTELUKÄYTTÄMÄ JA TAVOITTEET	1
3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	2
4. SUUNNITTELUALUEEN NYKYTILA.....	6
5. SELVITYKSET	7
6. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI.....	9
7. OSALLISET JA VUOROVAIKUTUS.....	10
8. KAAVAPROSESSI JA TAVOITEAIKATAULU	11
9. YHTEYSTIEDOT	12

1. OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on laadittu alueidenkäyttölain (AkL) 63 §:n edellyttämänä kaavoitusprosessiin kuuluvana asiakirjana. Sen päätehtävinä ovat kaavoituksen tarkoituksesta, tavoitteista ja etenemisestä tiedottaminen sekä perustietojen esittely riittävän vuorovaikutuksen aikaansaamiseksi. Tämä Harvialan osayleiskaavaa koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä koko kaavoitustyön ajan kunnan nettisivuilla ja sitä tarkennetaan tarvittaessa kaavoitusprosessin edetessä.

2. SUUNNITTELUTEHTÄVÄ JA TAVOITTEET

Suunnittelualue sijoittuu Turenjin taajaman pohjoispuoliselle alueelle välittömästi Hämeenlinnan kaupungin kuntarajasta etelään. Alue käsittää Harvialan kartanon alueita ja sen lähiympäristöä ulottuen Turenjin asemakaavoitettuihin Alangon ja Kauriinmaan alueisiin. Alue sisältää myös Koljalan, Vuortenkyllän sekä Myllynkulman alueet. Alueeseen kuuluu Hiidenjoen rantaviivaa noin neljä kilometriä ja Miemalanselän rantaviivaa noin yksi kilometri. Alue on pääosin rakenteeltaan luontaisesti kasvavaa asuntoaluetta sijaitessaan Turenki-Hämeenlinna-Parola liikenteen laatuikäytävällä. Alueen suunnittelussa erityisesti huomioon otettavaa on asumisen- ja muun yhdyskuntarakenteen liittyminen Hämeenlinnan kehittyviin alueisiin sekä joukkoliikenteen kehittäminen.

Tavoitteena on suunnitella ja järjestää alueen maankäyttö kokonaisvaltaisesti, huomioiden nykyiset toiminnot ja kehittämistarpeet pitkälle tulevaisuuteen. Kaavan tavoitevuosi on 2050. Alueen sijainti Hämeenlinnan rajan tuntumassa lisää alueelle kohdistuvaa rakentamispainetta. Kaavassa osoitetaan aluevarauksia ja ohjaavia linjauksia ei toiminnoille. Kaavassa osoitetaan mm. nykyiset ja uudet rakentamisalueet (asuminen, palvelut, elinkeinotoiminta), pääliikenneväylät ja niiden kehitystarpeet, virkistysalueet sekä muut rakentamisen ulkopuolelle jäävät alueet ja niiden kehitystarpeet, kuten pääulkoilureitit. Tavoitteena on määritellä ja mahdollistaa riittävät laajenemisalueet rakentamiselle, mikä tukisi osaltaan Harvialan junaseisakkeen käyttöönottoa tulevaisuudessa. Kaavassa varaudutaan pääradan kehittämistarpeisiin ja junaseisakkeen käyttöönottoon.

Osayleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain mukaisena yleispiirteisenä aluevarauskaavana. Kaava laaditaan oikeusvaikutteisena, eli se on siten ohjeena asemakaavoituksessa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa. Hiidenjoen ja Miemalanselän ranta-alueiden osalta kaava toimii myös oikeusvaikutteisena rantaosayleiskaavana, mikä mahdollistaa suoraan rakennuslupien myöntämisen alueilla, joita ei ole asemakaavoitettu eikä tarkoitus asemakaavoittaa (AkL 72 §). Suunnittelussa noudatetaan rantasuunnittelun käytänteitä, eli uudet mahdolliset rakennuspaikat määritellään rantamitoituksen perusteella.

Yleiskaava laaditaan Janakkalan kuntastrategian mukaisesti yhteistyössä asukkaiden, sidosryhmien ja asiantuntijoiden kanssa. Tavoitteet tarkentuvat kaavoituksen edetessä, ja niistä raportoidaan tarkemmin kaavaselostuksessa.

3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Osayleiskaavan laadintaa ohjaavat monet erityislait ja asetukset, suunnitelmat, selvitykset ja tavoitteet. Keskeisimpinä alueidenkäyttölaki (AkL) sekä sitä tarkentava maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA). Varsinaista rakentamista ohjaa rakentamislaki. Kaavoitusta ohjaavat lisäksi valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakuntakaava sekä muut kunnan maankäyttöön liittyvät suunnitelmat, selvitykset ja ohjelmat.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Valtioneuvoston päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Tavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää ja ne jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat.
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Maakuntakaava

Suunnittelualueella on voimassa Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040, joka on saanut lainvoiman 21.10.2021. Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma maakunnan alueiden käytöstä. Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Lisätietoa Kanta-Hämeen maakuntakaavasta löytyy osoitteesta:

www.hameenliitto.fi

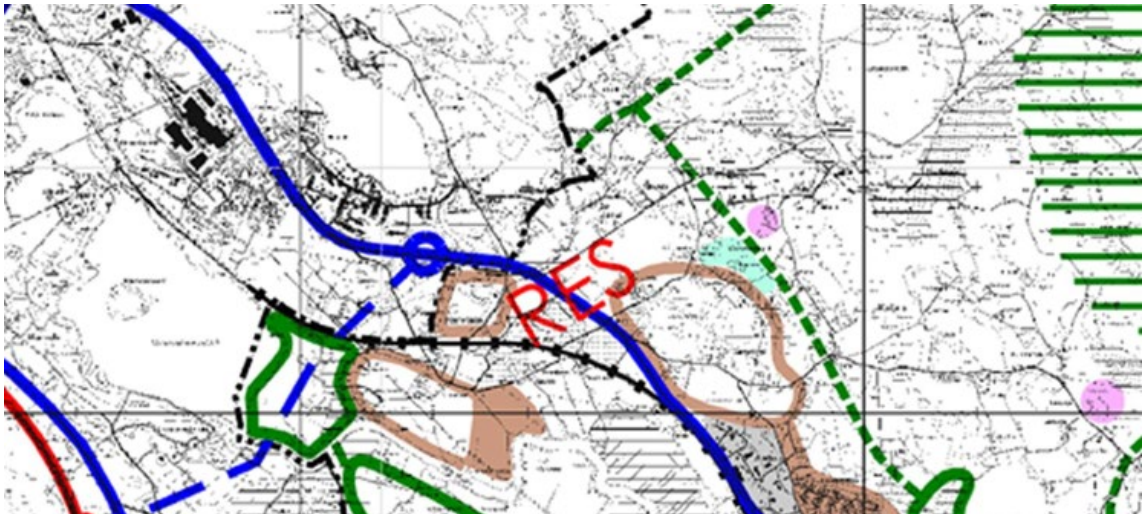

Kuva 1. Ote Kanta-Hämeen maakuntakaavasta 2040.

Hämeen liitossa on käynnissä vaihemaakuntakaavan laatiminen, joka tulee täydentämään voimassa olevaa Kanta-Hämeen maakuntakaavaa 2040. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on ollut nähtävillä 9.4.–12.5.2024. Alustavan aikataulun mukaan kaava on tarkoitus hyväksyä 2026/2027.

Janakkalan maankäytön rakennemalli 2030+

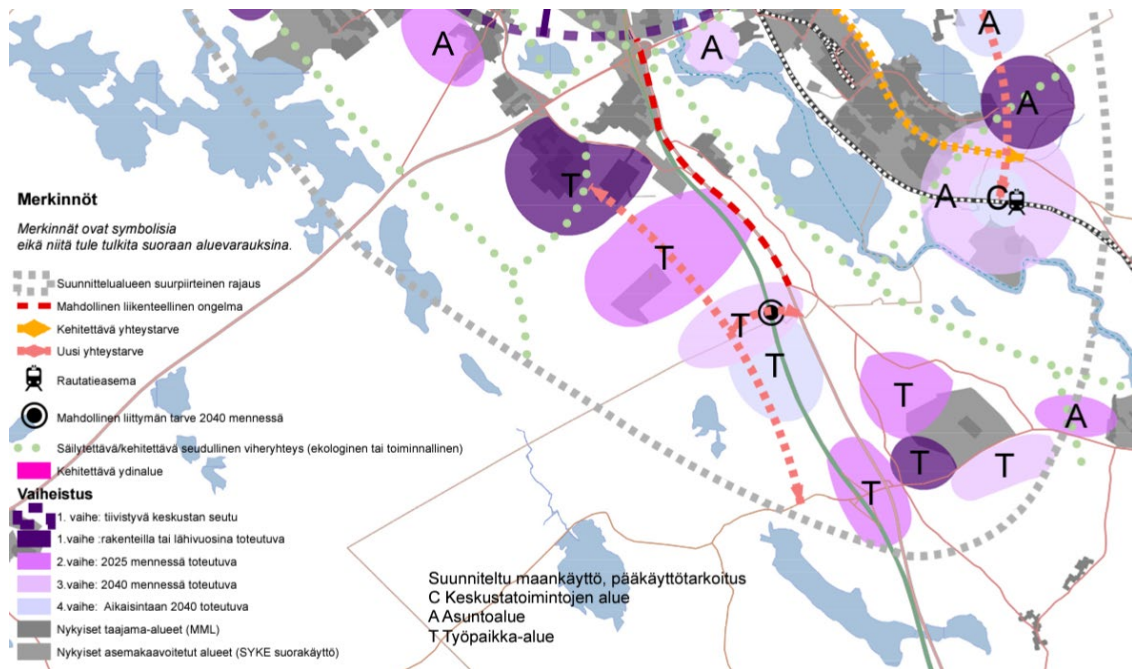
Janakkalan kunta on hyväksynyt vuonna 2010 maankäytön strategian eli ts. rakennemallin, jonka tavoitevuosi on 2030. Rakennemallikartalla on osoitettu pitkän aikavälin maankäytön tavoitteet aluevarausten muodossa. Rakennemallissa alueelle on osoitettu asuntoalueiden laajentumisalueita, virkistysalueen laajentumisalue, reservialue, seututien yhteystarve, päärata, luonnonsuojelualue, erityisalue ja viheryhteystarve.

Kuva 2. Ote Janakkalan maankäytön rakennemallista 2030+.

Hämeenlinnan seudun alueellinen rakennemalli 2040

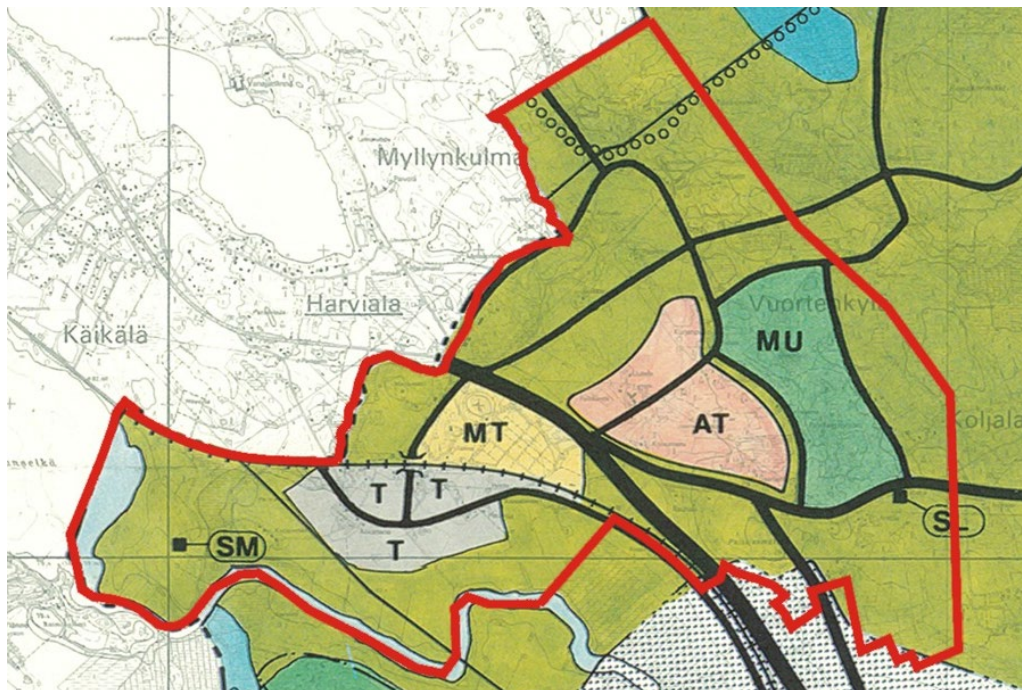
Hämeenlinnan kantakaupungin yleiskaavaa 2035 varten on laadittu kaksi alueellista rakennemallia. Kasvukäytävän seudullisen rakennemallin (Pöyry 2014) jatkotyönä laadittiin Hämeenlinnan seudun alueellinen rakennemalli 2040, osa 2 (Ramboll 2014). Jatkotyössä tarkasteltiin tarkemmin seudullista liikennejärjestelmää ja sen kytkeytymistä maankäyttöön sekä viitti maankäytön kehittämisen kohdealuetta, joista yksi on suunnittelualueeseen kuuluva Harvialan asemanseutu. Alueella tutkittiin erityisesti maankäytön laajentumista, joka mahdollistaisi Harvialan taajamajuna-aseman käyttöönoton tulevaisuudessa.

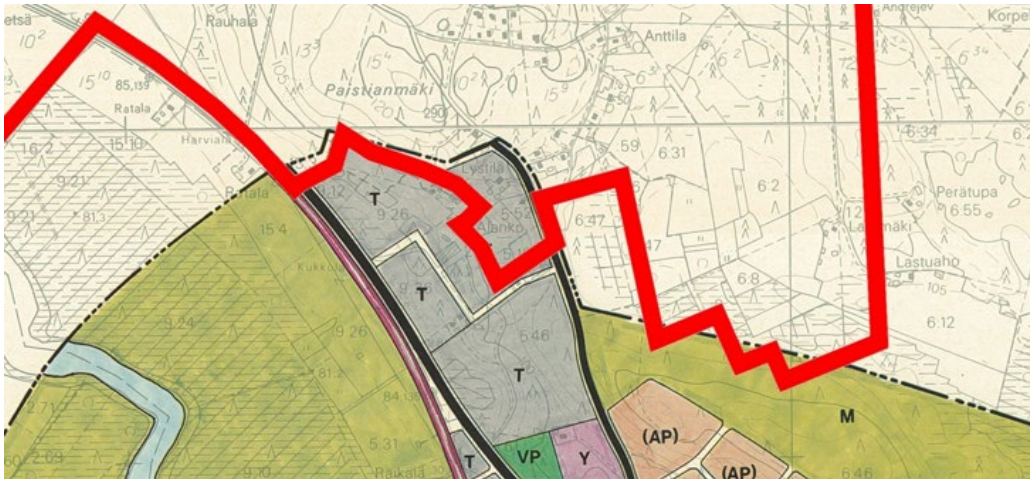
Kuva 3. Ote Hämeenlinnan seudun alueellisesta rakennemallista 2040 (Ramboll, 2014).

Yleiskaavoitus

Suunnittelualueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Suunnittelualueelle ulottuu kaksi oikeusvaikutuksetonta ja vanhentunutta yleiskaavaa. Kunnanvaltuuston vuonna 1983 hyväksymä koko kuntaa koskeva Janakkalan yleiskaava on oikeusvaikutukseton ja merkinnöiltään vanhentunut. Suunnittelualueelle ulottuu pieneltä osin myös Turengin oikeusvaikutuksen yleiskaava vuodelta 1981, mikä on myös merkinnöiltään vanhentunut.

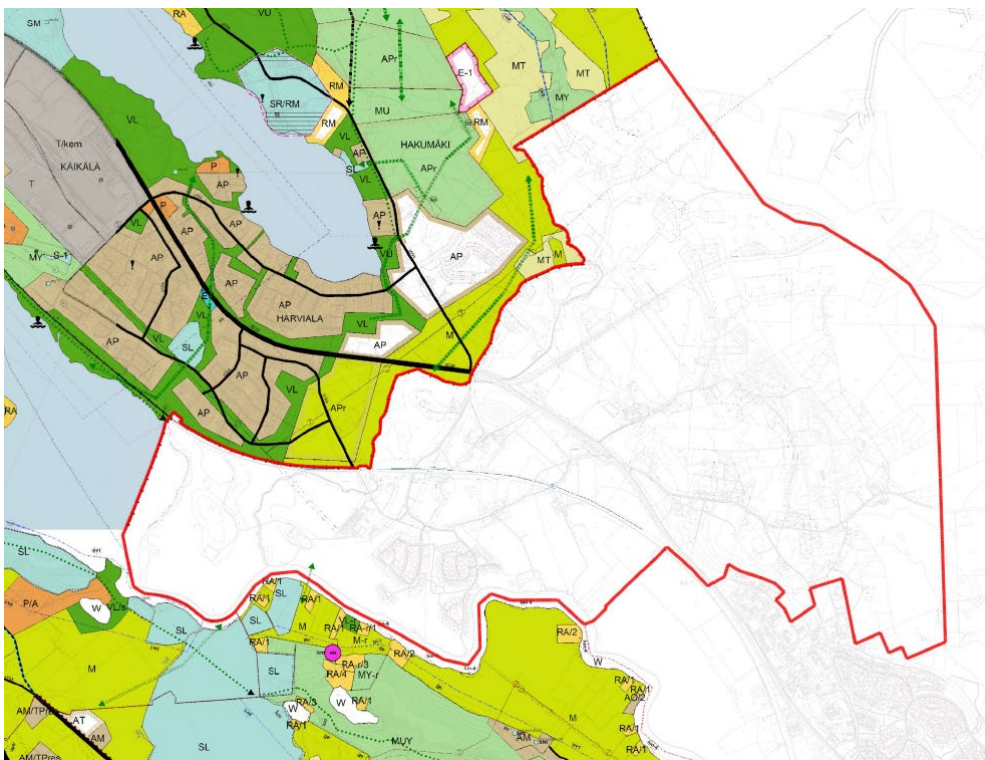

Kuva 4. Ote Janakkalan yleiskaavasta vuodelta 1983.

Kuva 5. Ote Turengin yleiskaavasta vuodelta 1981.

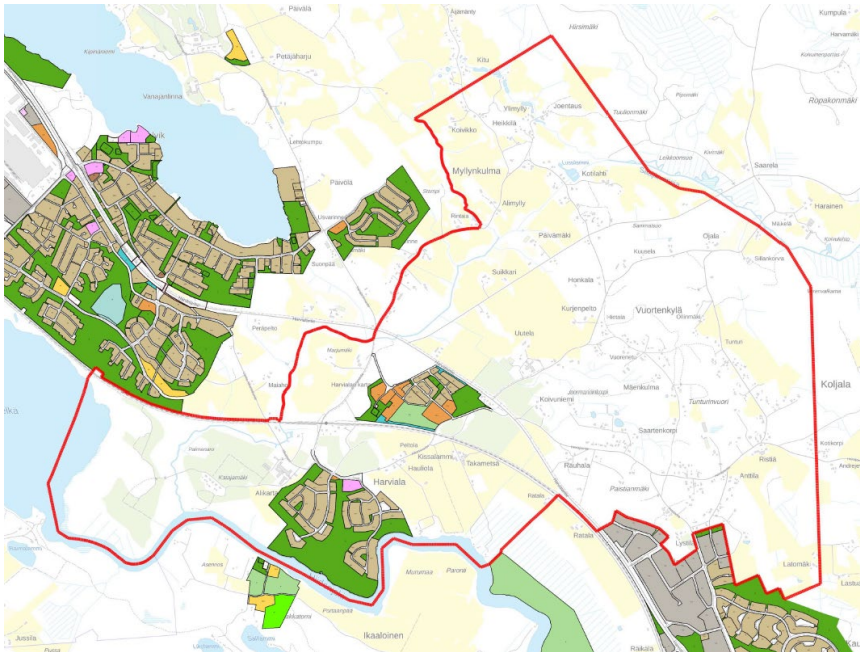
Suunnittelualue rajautuu etelässä Janakkalan Rastila-Rastikankaan osayleiskaavaan vuodelta 2023 sekä pohjoisessa Hämeenlinnan kantakaupungin yleiskaavaan vuodelta 2018. Hämeenlinnassa on käynnissä yleiskaavan 2050 laatiminen.

Kuva 6. Ote yleiskaavojen yhdistelmäkartasta.

Asemakaavat

Suunnittelualueella on voimassa kaksi oikeusvaikutteista asemakaavaa (Harvialan I asemakaava, 2005 ja Harvialan kartanon asemakaava, 2023). Lisäksi suunnittelualue rajautuu Turengin Alangon ja Kauriinmaan asemakaavoitettuihin alueisiin, ranta-asemakaavoihin sekä Hämeenlinnan Tarvasmäen asemakaavaan.

Kuva 7. Ote asemakaavojen yhdistelmäkartasta.

4. SUUNNITTELUALUEEN NYKYTILA

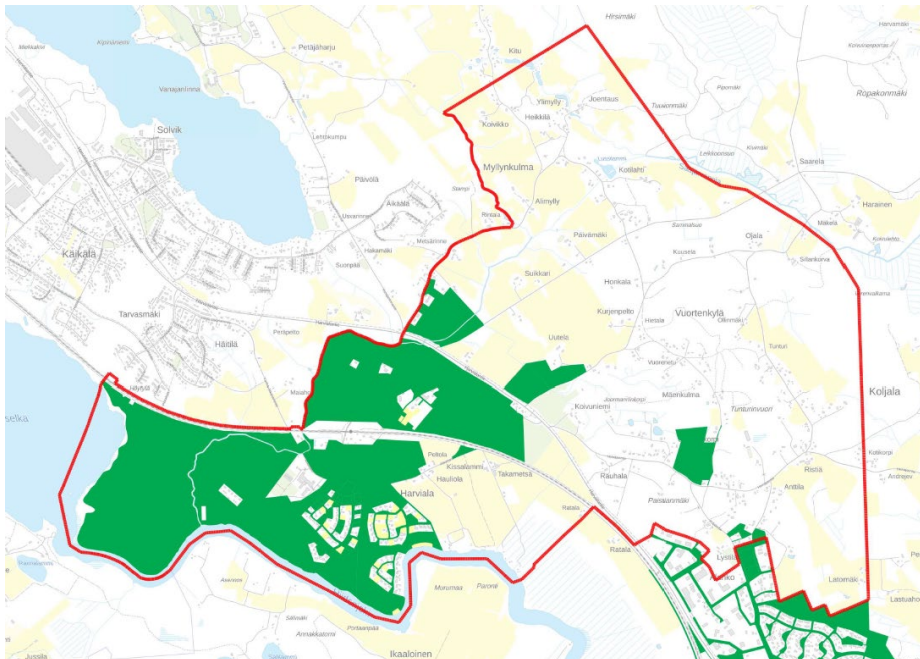
Suunnittelualue ja maanomistus

Suunnittelualueen pinta-ala on noin 1210 hehtaaria. Alue on maa- ja metsätalousvaltaista, mutta toiminnoiltaan monipuolinen. Alueella on sekä tiiviimpää pientaloasutusta että harvempaan sijoittuvaa kyläasutusta. Lisäksi alueella on loma-asutusta, elinkeinotoimintaa sekä virkistys-, ja ulkoilu- ja urheilualueita. Alueen nykyinen työpaikka- ja palvelutoiminta keskittyy pääasiassa Harvialan kartanon-Alikartanon ympäristöön sekä Harvialan koulun/päiväkodin alueelle. Alueella on paljon arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita sekä merkittäviä luonto- ja ympäristöarvoja. Harviala Oy:n laajat taimiviljelmäalueet ovat alueelle tunnusomainen piirre, jotka ulottuvat Alikartanolta Harvialantielle saakka.

Kuva 8. Alue ilmakuvassa.

Valtaosa alueesta on yksityisessä omistuksessa. Kunnalla on maanomistusta lähinnä alueen länsiosassa sekä Harvialan kartanon lähiympäristössä. Lisäksi kunta omistaa muutamia alueita Harvialantien itäpuolelta.

Kuva 9. Ote maanomistuskartasta, jossa kunnan maanomaisuus vihreällä.

Tekniset verkostot

Janakkalan Veden kunnallinen vesi- ja viemäriverkosto ulottuu asemakaavoitetuille alueille ja niiden läheisyyteen. Koljalan-Vuortenkyllän vesiosuuskunnan verkostot sijaitsevat Harvialantien itäpuolella. Vesiosuuskunta on esittänyt toiminta-alueitaan yhteisen vesihuollon kehittämisalueeksi.

Alueen länsiosassa on Fingrid Oyj:n 2x110 kV voimajohto Hikiä – Vanaja, joka kulkee Alikartanon asemakaava-alueen reunalla kaakosta luoteeseen. Lisäksi alueen pohjoisosassa sijaitsee Elenia Verkko Oyj:n 110 kV voimajohto. Pääradan eteläpuolella kulkee Gasgridin kaasulinja.

Liikenne

Suunnittelualuetta halkoo Harvialantie (st 290). Harvialantien ja muiden alueella olevien yleisten teiden lisäksi alueella on paljon yksityistieverkostoja. Aluetta halkoo myös Helsinki – Tampere päärata. Päärata ja Harvialantie ovat alueen merkittävimmät liikenneväylät. Hiidenjoella-Miemalanselällä on kausiluontoista vesiliikennettä.

5. SELVITYKSET

Suunnittelussa hyödynnetään kaikkia jo olemassa olevia aluetta koskevia selvityksiä ja suunnitelmia sekä laajempia seudullisia selvityksiä. Selvitysten lisäksi hyödynnetään mm. erinäisten karttapalveluiden aineistoja. Kaavoitusta varten on laadittu yleiskaavatasoisia selvityksiä. Selvityksiä täydennetään tarvittaessa kaavoitusprosessin aikana.

Suunnittelualueelle laaditut yleiskaavatasoiset selvitykset:

- Harvialan osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi, Heilu Oy 1.4.2021.
- Harvialan yleiskaava-alueen luontoselvitys, Teppo Häyhä 28.7.2021
- Harvialan osayleiskaava-alueen tie- ja raideliikennemeluselvitys, Promethor Oy 18.8.2022.
- Harvialan osayleiskaava-alueen kulttuuriympäristöselvitys, Heilu Oy 4.3.2024
- Harvialan osayleiskaava-alue, Alikartanontien linja-autoreitin tarkastelu, WSP Finland Oy 21.11.2024

Suunnittelualueelle ja lähiseudulle laadittuja selvityksiä:

Rakennettu kulttuuriympäristö ja kiinteät muinaisjäännökset

- Museoviraston aineistot
- Hämeen liiton aineistot
- Rakennusinventointi – Janakkala. Hämeen ympäristökeskuksen moniste 92/2005, Teija Ahola 2005.
- Harviala, Kartanoalueen asemakaavan itäosan arkeologinen inventointi 2021, Mikroliitti Oy, Timo Sepänmaa & Janne Soisalo.
- Alikartanontie, arkeologinen tarkkuusinventointi, Mikroliitti Oy, Juuso Koskinen, 7.11.2022.

Luonnonympäristö ja maisema

- Hämeen liiton aineistot
- Harvialan kartanon maisema- ja puutarhainventointi 2007.
- Lepakkoinventointi, Janakkalan Luonto ja Ympäristö ry / Ari Lehtinen 2014.
- Harvialan kartanon asemakaava-alueen maaperän haitta-ainetutkimus. PH Ympäristötekniikka Oy, 28.8.2022.
- Ekologisen verkoston yhteyksien kehittäminen valtatie 3 poikki välillä Hyvinkää-Hämeenlinna. ELY-keskuksen raportteja 33/2024, 30.10.2024.

Liikenne

- Hämeenlinnan ja Janakkalan raja-alueen liikenneselvitys HAJALI, Hämeen liitto/WSP 2012.
- Janakkalan, Hämeenlinnan ja Hattulan alueellinen rakennemalli 2040, Pöyry 2014.
- Hämeenlinnan seudun alueellinen rakennemalli 2040, osa 2. Ramboll 2014.
- Raideliikenteen tärinä- ja runkomeluselvitys, Promethor Oy 13.4.2017.
- Harvialan kartanon alue, liittymätarkastelu, WSP Finland Oy 21.5.2021.
- Harvialan kartanon alue, asemakaava-alueen liikennetarkastelu, WSP Finland Oy 8.6.2022.
- Harvialan kartanon alue, katujen ja vesihuollon yleissuunnittelu, WSP Finland Oy 23.11.2022
- Hämeenlinnan seudun kestävä ja turvallisen liikkumisen suunnitelma, Ramboll Finland Oy 8.4.2022.

- Väyläviraston rautateiden EU-meluselvitys 2022, Väyläviraston julkaisuja 51/2022.
- Kestävät matkaketjut Kanta-Hämeessä, Uudenmaan ELY-keskuksen raportteja 53/2023
- Riihimäki-Tampere pääradan suunnittelu (tekeillä)
- Kanta-Hämeen pyöräliikenteen tavoiteverkko 2050, Uudenmaan ELY-keskuksen raportteja 1/2024.
- Janakkalan kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma 2030, WSP Finland Oy 25.11.2024

Muut

- Janakkalan vesihuollon kehittämissuunnitelma (Ramboll 2013)
- Janakkalan pohjavesialueiden suojelusuunnitelma 2014. (Pöyry Finland Oy 2014)
- Koljalan-Vuortenkyllän vesiosuuskunnan verkostokartta 4/2024
- Alustava hulevesitulvariskien kartoitus (Janakkalan kunta, 25.5.2024)
- Kanta-Hämeen maakunnan vesihuoltosuunnitelma 2040 (tekeillä)

6. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Vaikutusalue

Yleiskaavalla on toteutuessaan aluerajaustaan laajemmalle heijastuvia vaikutuksia. Uusien asuntoalueiden ja muiden toimintojen rakentuminen vaikuttaa mm. kuntatalouteen ja alueen yhdyskuntarakenteen muotoon oheisvaikutuksineen. Esimerkiksi lisääntyvän liikenteen kautta yleiskaavan vaikutus voi ulottua laajallekin alueelle. Alueen kehityksellä on vaikutusta myös Hämeenlinnan puolelle sekä mahdollisesti myös seudullisesti.

Vaikutusten arviointi

Vaikutuksia arvioidaan tavoitteista johdettavien maankäyttömuotojen kautta. Arviointi raportoidaan kaavaselostuksessa. Arvioitavia vaikutuksia ovat seuraavan taulukon mukaisesti mm:

ARVIOITAVAT TEKIJÄT	SISÄLTÖ
Ympäristö ja ilmastovaikutukset	<p><u>Kulttuuriympäristö</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - arkeologinen kulttuuriperintö - rakennettu kulttuuriympäristö - kulttuurimaisema <p><u>Luonnonympäristö</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - maisema - luonnonympäristö - Natura-alueet, luonnonsuojelu - pohjavesi, pintavedet ja hulevedet - ilmasto <p><u>Muu ympäristö</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - maa- ja metsätalous - yhdyskuntarakenne - liikennejärjestelyt ja liikenteelliset vaikutukset (ajoneuvo-, joukko- ja kevytliikenne) - melu ja tärinä

	<ul style="list-style-type: none"> - tekninen huolto - palvelut - työpaikat ja elinkeinotoiminta - ympäristöhäiriöt
Sosiaaliset vaikutukset	<ul style="list-style-type: none"> - asumisen tarpeet - yhdyskuntarakenteen toimivuus - virkistysalueet
Terveellisyys, turvallisuus	<ul style="list-style-type: none"> - ympäristön puhtaus - ihmisten elinolot ja terveys - viihtyisyys - liikenteen toimivuus ja turvallisuus - joukkoliikenne
Taloudelliset vaikutukset	<ul style="list-style-type: none"> - yhdyskuntataloudelliset vaikutukset - kunnallistekniset kustannukset - kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset

7. OSALLISET JA VUOROVAIKUTUS

Osalliset

Osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (AkL 62 §), eli mm. paikalliset yhdistykset ja yhteisöt.

Vuorovaikutus

Kaavaprosessiin liittyy aina vuorovaikutus ja osallistumisen mahdollisuus kaavaprosessin eri vaiheissa. Vuorovaikutuksen järjestäminen perustuu tiedotukseen ja kaavan valmisteluaineistojen saatavuuteen. Tiedottaminen tapahtuu pääasiassa kuulutuksin ja kirjeitse sekä erikseen järjestettävissä yleisötilaisuuksissa. Aineistot kuulutetaan nähtäville erikseen ilmoitettavina ajankohtina, jolloin kaikilla halukkailla on mahdollisuus tutustua asiakirjoihin Janakkalan kunnantalolla tai kunnan nettisivuilla sekä osallistua kaavan laadintaan.

Aloituvaiheessa järjestetään kuuleminen, jolloin OAS asetetaan nähtäville ja osallisilla on mahdollisuus jättää OAS:sta mielipide. Lisäksi järjestetään yleisötilaisuus, jossa esitellään suunnittelualueita ominaisuuksineen sekä kaavalle asetettuja tavoitteita. Luonnosvaiheessa järjestetään kuuleminen, jolloin kaavaluonnos asetetaan nähtäville (AkL 62 §, MRA 30 §). Luonnoksesta pyydetään lausunnot ja osallisilla on mahdollisuus jättää siitä mielipide. Lisäksi järjestetään yleisötilaisuus. Ehdotusvaiheessa järjestetään kuuleminen, jolloin kaavaehdotus asetetaan nähtäville (AkL 65 §, MRA 19 §). Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot ja osallisilla on mahdollisuus jättää siitä muistutus. Tarvittaessa järjestetään yleisötilaisuus. Vuorovaikutuksen toteutuminen kaavoituksen eri vaiheissa raportoidaan kaavaselostuksessa.

Viranomaisyhteistyö

Yleiskaavatyön aloitusvaiheessa järjestettiin AkL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu 19.4.2023. Tällöin käsiteltiin mm. kaavoituksen aluerajausta, vaikutusalueen laajuutta, tavoitteita ja selvitystarpeita. Jatkossa viranomaisyhteistyö perustuu

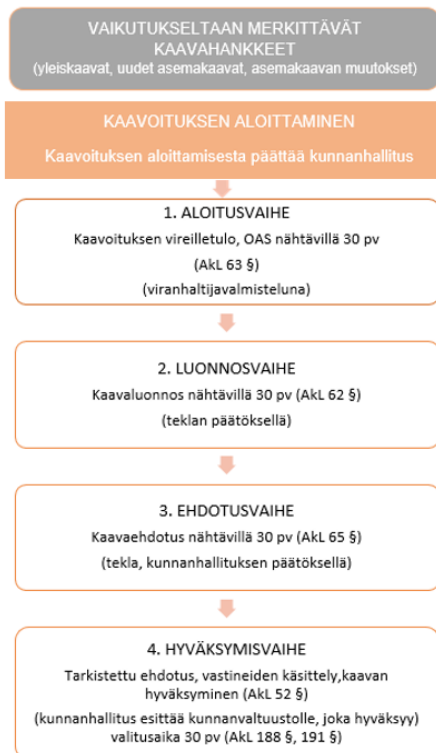
neuvottelutarpeiden tunnistamiseen sekä lausunntomenettelyyn. Toinen viranomaisneuvottelu järjestetään tarvittaessa sen jälkeen, kun kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävänä ja sitä koskevat mielipiteet ja lausunnot on saatu.

Lausunnot pyydetään seuraavilta tahoilta:

- Hämeen liitto
- Hämeen ELY-keskus (ympäristö)
- Uudenmaan ELY-keskus (liikenne)
- Hämeenlinnan kaupunginmuseo (alueellinen vastuumuseo)
- Väylävirasto
- Hämeenlinnan kaupunki
- Kanta-Hämeen pelastuslaitos
- Janakkalan Vesi
- Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy (HS-Vesi)
- Elenia Oyj
- Loimua Oy
- Fingrid Oyj
- Gasgrid Finland Oy
- Telia Towers Finland Oy

Viranomaisten lisäksi lausuntoja pyydetään tarvittaessa Janakkalan kunnan viranomaisilta sekä alueen yrityksiltä, yhdistyksiltä ja yhteisöiltä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

8. KAAVAPROSESSI JA TAVOITEAIKATAULU

Kuva 10. Ote kunnan kaavoitusprosessitaulukosta

Tavoiteaikataulu

AJANKOHTA	KAAVAN VAIHE	
2021-05/2023	Suunnittelualueen määrittely Aineistojen keruu Selvitysten laatiminen Kaavoituksen käynnistäminen, kunnanhallitus 14.3.2022 § 80 OAS:n laadinta Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu 19.4.2023	Aloitusvaihe
05-06/2023	Vireilletulo, tekninen lautakunta 16.5.2023 § 108 Kuulutus vireilletulosta 25.5.2023 OAS nähtävillä 25.5.-26.6.2023 Yleisötilaisuus 5.6.2023	Vireilletulo
07/2023-02/2025	Aineistojen keruu Lisäselvitysten laatiminen Kaavaluonnoksen laatiminen Kaavaluonnos, tekninen lautakunta 21.1.2025 § 5 (luonnos palautettiin valmisteluun) Kaavaluonnos, tekninen lautakunta x.x.xxxx Kaavaluonnos nähtävillä Yleisötilaisuus	Luonnosvaihe
2025	Työneuvottelu (tarvittaessa) Palautteiden käsittely ja kaavaehdotuksen laatiminen Kaavaehdotus nähtävillä Yleisötilaisuus Viranomaisneuvottelu	Ehdotusvaihe
2025-2026	Palautteiden käsittely, kaavan viimeistely Kaavaehdotuksen hyväksyminen Hyväksymispäätökseen on mahdollista hakea muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta	Hyväksyminen
2026	Kaava lainvoimainen	Voimaantulo

9. YHTEYSTIEDOT

Yleiskaavan suunnittelusta ja sisällöstä vastaavat Janakkalan kunnan teknisen toimen kaavoituksen henkilökunta; yleiskaavasunnittelija Sonja Tanner ja maankäyttöpäällikkö Piia Tuokko.

Yhteystiedot

yleiskaavasunnittelija Sonja Tanner
sonja.tanner@janakkala.fi
puh. 03 680 1335

Aineistopyynnöt

suunnitteluavustaja Kaisu Lehtinen
kaisu.lehtinen@janakkala.fi
puh. 03 680 1342

Kaavoituksen nettisivut:

<https://www.janakkala.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/>

Aineistot laitetaan nähtäville erikseen ilmoitettuna ajankohtina kunnantalon ilmoitustaululle, os. Juttulantie 1, 14200 Turenki ja kunnan nettisivuille:

<https://www.janakkala.fi/ajankohtaista/> (Kuulutukset).

